

Experimentální syntax a sémantika I

Mojmír Dočekal & Rhiana Horovská

2025-11-04

Požadavky na ukončení

- písemná zkouška

Požadavky na ukončení

- písemná zkouška
- domácí úkoly

Požadavky na ukončení

- písemná zkouška
- domácí úkoly
- plus body: vyplnění experimentů

- slidy cca měsíc vydrží tu:

Požadavky

- plán: 5-6 kapitol za semestr

Požadavky

- plán: 5-6 kapitol za semestr
- cca 1 kapitola na každou hodinu

Požadavky

- plán: 5-6 kapitol za semestr
- cca 1 kapitola na každou hodinu
- před hodinou:

Požadavky

- plán: 5-6 kapitol za semestr
- cca 1 kapitola na každou hodinu
- před hodinou:
  - čtení

Požadavky

- plán: 5-6 kapitol za semestr
- cca 1 kapitola na každou hodinu
- před hodinou:
  - čtení
  - v hodině samostatná diskuse na základě slidů

Požadavky

- plán: 5-6 kapitol za semestr
- cca 1 kapitola na každou hodinu
- před hodinou:
  - čtení
  - v hodině samostatná diskuse na základě slidů
  - aktivní účast: 10-40% kreditu

Požadavky

- plán: 5-6 kapitol za semestr
- cca 1 kapitola na každou hodinu
- před hodinou:
  - čtení
  - v hodině samostatná diskuse na základě slidů
  - aktivní účast: 10-40% kreditu
- písemka: 2/3 hranice (- aktivní účast)

Literatura

1. Základní učebnice: Büring (2005)

Literatura

1. Základní učebnice: Büring (2005)
2. Rozšiřující čtení: Chomsky (1981), Reinhart (2016), Dotlačil (2017), Emonds, Newson, and Veselovská (2017)

Literatura

1. Základní učebnice: Büring (2005)
2. Rozšiřující čtení: Chomsky (1981), Reinhart (2016), Dotlačil (2017), Emonds, Newson, and Veselovská (2017)
3. Propedeutika: Sportiche, Koopman, and Stabler (2013), Portner (2005), Dočekal (2005)

Literatura

1. Základní učebnice: Büring (2005)
2. Rozšiřující čtení: Chomsky (1981), Reinhart (2016), Dotlačil (2017), Emonds, Newson, and Veselovská (2017)
3. Propedeutika: Sportiche, Koopman, and Stabler (2013), Portner (2005), Dočekal (2005)
4. Experimentální články: práce o binominálním *each*, a další

Literatura

1. Základní učebnice: Büring (2005)
2. Rozšiřující čtení: Chomsky (1981), Reinhart (2016), Dotlačil (2017), Emonds, Newson, and Veselovská (2017)
3. Propedeutika: Sportiche, Koopman, and Stabler (2013), Portner (2005), Dočekal (2005)
4. Experimentální články: práce o binominálním *each*, a další
  - online verze [Intra do syntaxe](#)

Co a proč – v Exp. syn. a sémantice

- většina pravidel gramatiky (detekovatelných na chybách) se týká konfigurace (1-a), linearizace (1-b), použití správného elementu (1-c)

- (1)   a. Zastřelil jsme slona v pyžamu.
          b. *Já nejsem přišel.
          c. ryb-ář vs. *ryb-i-tel

- ale přirozený jazyk velmi čast nesignalizuje významové nuance – (2-a) vs. (2-b), (2-c)- Russell, Wittgenstein, ...: teze o tom, že přirozený jazyk je zavádějící, a proto musíme vytvořit formální jazyk, který bude přesně vyjadřovat význam a nedovolí dělat významové chyby

- ale rozdíl mezi anaforami a zájmeny je přesně tím místem gramatiky (vedle např. NPI), kde morfo-syntax velmi přesně signalizuje významové nuance

- (3)   a. $\text{Petr}_i \text{ se}_i \text{ oholil.}$
      b. $\text{Petr}_i \text{ ho}_{*i/j} \text{ oholil.}$
      c. *Se viděl(o) Petra.

- ale rozdíl mezi anaforami a zájmeny je přesně tím místem gramatiky (vedle např. NPI), kde morfo-syntax velmi přesně signalizuje významové nuance
- (3)   a. $\text{Petr}_i \text{ se}_i \text{ oholil.}$
         b. $\text{Petr}_i \text{ ho}_{*i/j} \text{ oholil.}$
         c. *Se viděl(o) Petra.
- Teorie vázání

- a poměrně dost dat je subtilních, takže je potřeba je experimentálně ověřit:
- (4)   a. Dvojici detektivů byly každému uděleny dvě medaile.
- b. Týmu detektivů byly každému uděleny dvě medaile.

- a poměrně dost dat je subtilních, takže je potřeba je experimentálně ověřit:
- (4)
- a. Dvojici detektivů byly každému uděleny dvě medaile.
  - b. Týmu detektivů byly každému uděleny dvě medaile.
- a proto: syntax + sémantika + experimenty

Osnova

- 1) Základy teorie vázání (principy ABC)

Osnova

- 1) Základy teorie vázání (principy ABC)
  - a) experimenty: teorie vázání a rekonstrukce (A vs. A'-pohyb)

Osnova

- 1) Základy teorie vázání (principy ABC)
  - a) experimenty: teorie vázání a rekonstrukce (A vs. A'-pohyb)
- 2) Domény a orientace: subjektová orientace, logofory, ...

Osnova

- 1) Základy teorie vázání (principy ABC)
  - a) experimenty: teorie vázání a rekonstrukce (A vs. A'-pohyb)
- 2) Domény a orientace: subjektová orientace, logofory, ...
- 3) Vázání vs. koreference

Osnova

- 1) Základy teorie vázání (principy ABC)
  - a) experimenty: teorie vázání a rekonstrukce (A vs. A'-pohyb)
- 2) Domény a orientace: subjektová orientace, logofory, ...
- 3) Vázání vs. koreference
- 4) Problémy teorie vázání: Rhiana

Osnova

- 1) Základy teorie vázání (principy ABC)
  - a) experimenty: teorie vázání a rekonstrukce (A vs. A'-pohyb)
- 2) Domény a orientace: subjektová orientace, logofory, ...
- 3) Vázání vs. koreference
- 4) Problémy teorie vázání: Rhiana
- 5) Binominální *každý*: teorie a experimenty

Principle A, B, C

Úvod

- omezení distribuce NP/DP, které mají stejné **referenty**

(5) After [_{NP} the baroness]_i had visited the lord, [_{NP} she]_i left the house.

Úvod

- omezení distribuce NP/DP, které mají stejné **referenty**
- stejnost reference = **koreference** → pokud dvě NP mají stejný referent, jsou koreferentní

(5) After [_{NP} the baroness]_i had visited the lord, [_{NP} she]_i left the house.

Úvod

- omezení distribuce NP/DP, které mají stejné **referenty**
- stejnost reference = **koreference** → pokud dvě NP mají stejný referent, jsou koreferentní
- označováno **koindexikací**, tzn. koreferent NP nese stejný referenční index (i)

(5) After [_{NP} the baroness]_i had visited the lord, [_{NP} she]_i left the house.

- NP koreferují k sobě navzájem pouze pokud mají stejný index

- (6) a. After [NP the baroness] $_i$ had visited the lord, [NP she] $_i$ left the house.
(she = the baroness)

b. After [NP the baroness] $_i$ had visited the lord, [NP she] $_j$ left the house.
(she $\neq$ the baroness)

- zájmeno *she* referuje k NP *the baroness* – to je označováno jako **antecedent**

(7) Petr_{*i*} se_{*i*} holí.

(8) Petr_{*i*} jde domů. On_{*i*} jde z kina.

- zájmeno *she* referuje k NP *the baroness* – to je označováno jako **antecedent**
- k antecedentu referují také anafory – (7) anafora se referuje k antecedentu *Petr*

(7) $\text{Petr}_i \text{ se}_i \text{ holí.}$

(8) $\text{Petr}_i \text{ jde domů. On}_i \text{ jde z kina.}$

- zájmeno *she* referuje k NP *the baroness* – to je označováno jako **antecedent**
- k antecedentu referují také anafory – (7) anafora se referuje k antecedentu *Petr*

(7) $\text{Petr}_i \text{ se}_i \text{ holí.}$

- koreference může být v rámci jedné věty i přes hranici věty

(8) $\text{Petr}_i \text{ jde domů. On}_i \text{ jde z kina.}$

Antecedent: A je antecedentem B jen a pouze tehdy, když (i) A předchází B, a (ii) A a B koreferují.

- 3 typy koreference:

(9) Zelda_i bores herself $_{i/*j}$.

(10)   She $_i$ adores Zelda $_{*i/j}$'s teachers.

(11)

- a. Zelda_i adores her $_i$ teachers.
- b. Zelda_i adores her $_j$ teachers.

Antecedent: A je antecedentem B jen a pouze tehdy, když (i) A předchází B, a (ii) A a B koreferují.

- 3 typy koreference:

- 1) povinná koreference

(9) Zelda_i bores herself $_{i/*j}$.

(10)   She $_i$ adores Zelda $_{*i/j}$'s teachers.

(11)

- a. Zelda_i adores her $_i$ teachers.
- b. Zelda_i adores her $_j$ teachers.

Antecedent: A je antecedentem B jen a pouze tehdy, když (i) A předchází B, a (ii) A a B koreferují.

- 3 typy koreference:

1) povinná koreference

(9) $Zelda_i$ bores herself $_{i/*j}$.

2) povinná nekoreference

(10) She $_i$ adores Zelda $_{*i/j}$'s teachers.

(11) a. $Zelda_i$ adores her $_i$ teachers.

b. $Zelda_i$ adores her $_j$ teachers.

Antecedent: A je antecedentem B jen a pouze tehdy, když (i) A předchází B, a (ii) A a B koreferují.

- 3 typy koreference:

1) povinná koreference

(9) $Zelda_i$ bores herself $_{i/*j}$.

2) povinná nekoreference

(10) She $_i$ adores Zelda $_{*i/j}$'s teachers.

3) volitelná koreference

(11) a. $Zelda_i$ adores her $_i$ teachers.

b. $Zelda_i$ adores her $_j$ teachers.

- 3 typy NP:

- 3 typy NP:

- 1) reflexiva a reciproca (anafory): himself, herself, itself, ..., each other, one another

- 3 typy NP:
  - 1) reflexiva a reciprocita (anafory): himself, herself, itself, ..., each other, one another
  - 2) nereflexivní zájmena: he, she, it, him, her, I, us, you, me, his, your, my, our

- 3 typy NP:
  - 1) reflexiva a reciprocita (anafory): himself, herself, itself, ..., each other, one another
  - 2) nereflexivní zájmena: he, she, it, him, her, I, us, you, me, his, your, my, our
  - 3) NP včetně jmen: hraběnka, Petr, žába, ...

- 3 typy NP:
  - 1) reflexiva a reciprocita (anafory): himself, herself, itself, ..., each other, one another
  - 2) nereflexivní zájmena: he, she, it, him, her, I, us, you, me, his, your, my, our
  - 3) NP včetně jmen: hraběnka, Petr, žába, ...
- v závislosti na těchto 3 typech NP se rozlišují 3 principy vázání:

- 3 typy NP:
  - 1) reflexiva a reciprocita (anafory): himself, herself, itself, ..., each other, one another
  - 2) nereflexivní zájmena: he, she, it, him, her, I, us, you, me, his, your, my, our
  - 3) NP včetně jmen: hraběnka, Petr, žába, ...
- v závislosti na těchto 3 typech NP se rozlišují 3 principy vázání:

- 1) Princip A

- 3 typy NP:
  - 1) reflexiva a reciprocita (anafory): himself, herself, itself, ..., each other, one another
  - 2) nereflexivní zájmena: he, she, it, him, her, I, us, you, me, his, your, my, our
  - 3) NP včetně jmen: hraběnka, Petr, žába, ...
- v závislosti na těchto 3 typech NP se rozlišují 3 principy vázání:
  - 1) Princip A
  - 2) Princip B

- 3 typy NP:
  - 1) reflexiva a reciprocita (anafory): himself, herself, itself, ..., each other, one another
  - 2) nereflexivní zájmena: he, she, it, him, her, I, us, you, me, his, your, my, our
  - 3) NP včetně jmen: hraběnka, Petr, žába, ...
- v závislosti na těchto 3 typech NP se rozlišují 3 principy vázání:
  - 1) Princip A
  - 2) Princip B
  - 3) Princip C

Princip A

(12) Včera se_{i/*j} Honza_i oholil.

(13) Včera Honza_{i/*j} oholil sebe_{i/*j}.

- reflexiva (reflexivní zájmena): se, sebe, svůj

(14) a. Každý člověk se někdy zraní.

b. $\forall x[x \text{ je člověk} \rightarrow x \text{ zraní } x]$

c. Pro všechna x, kde x je člověk platí, že x někdy zraní x.

⇒ reflexiva jsou sémanticky proměnné = vázanné proměnné, tzn. nemají samostatnou referenci, musí být "vázány" (něco jim přidělí referenci)

Princip A

(12) Včera se_{i/*j} Honza_i oholil.

(13) Včera Honza_{i/*j} oholil sebe_{i/*j}.

- reflexiva (reflexivní zájmena): se, sebe, svůj
- reflexiva jsou jedním z prostředků, jak vyjádřit koreferenci

(14) a. Každý člověk se někdy zraní.

b. $\forall x[x \text{ je člověk} \rightarrow x \text{ zraní } x]$

c. Pro všechna x, kde x je člověk platí, že x někdy zraní x.

⇒ reflexiva jsou sémanticky proměnné = vázanné proměnné, tzn. nemají samostatnou referenci, musí být "vázány" (něco jim přidělí referenci)

Princip A

(12) Včera se_{i/*j} Honza_i oholil.

(13) Včera Honza_{i/*j} oholil sebe_{i/*j}.

- reflexiva (reflexivní zájmena): se, sebe, svůj
- reflexiva jsou jedním z prostředků, jak vyjádřit koreferenci
- antecedent: výraz, se kterým je reflexivum koreferentní

(14) a. Každý člověk se někdy zraní.

b. $\forall x[x \text{ je člověk} \rightarrow x \text{ zraní } x]$

c. Pro všechna x, kde x je člověk platí, že x někdy zraní x.

⇒ reflexiva jsou sémanticky proměnné = vázanné proměnné, tzn. nemají samostatnou referenci, musí být "vázány" (něco jim přidělí referenci)

Lokalita vázání

(15) Petr_i se_{i/*j} myje.

(16) Petr_i zůstal dnes doma. Bolelo ho_i/se_{*i} v zádech.

(17) Petr_i nechtěl, aby ho_i/se_{*i} bolelo v zádech.

(18) a. Petr_i slyšel svého_i psa štěkat.

b. *Petr_i slyšel, že svůj_i pes štěká.

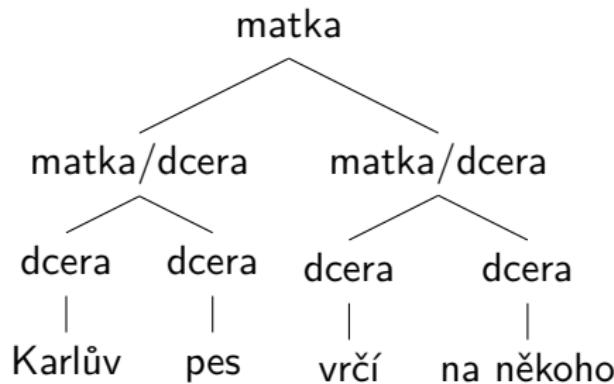
c. Petr_i slyšel Karla zpívat svou_i písň.

d. *Petr_i slyšel, že Karel zpívá svou_i písň.

⇒ reflexiva nemohou být vázána přes hranici finitní věty (finitní věta = sloveso, které není v infinitivu)

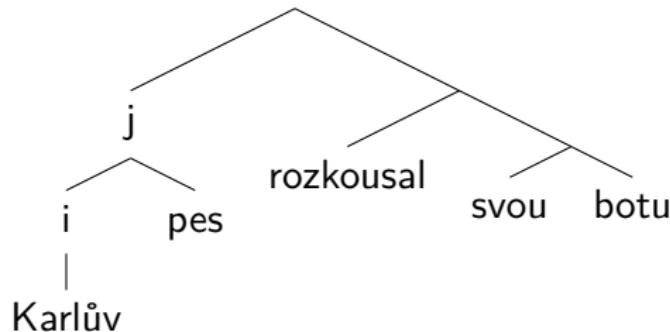
c-komando

A c-komanduje B, pokud matka A dominuje B, a A nedominuje B.

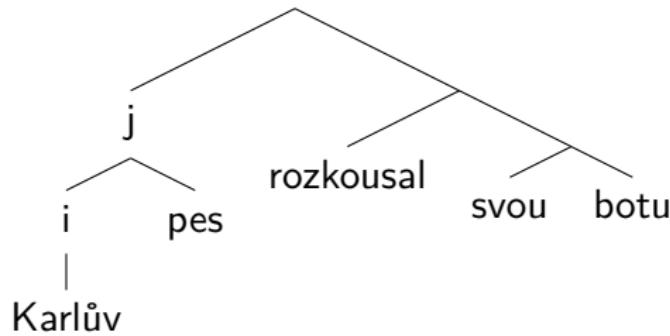

$[[_A \text{ [Karlův]} \text{ pes}] \text{ [vrčí na někoho}_B]]$

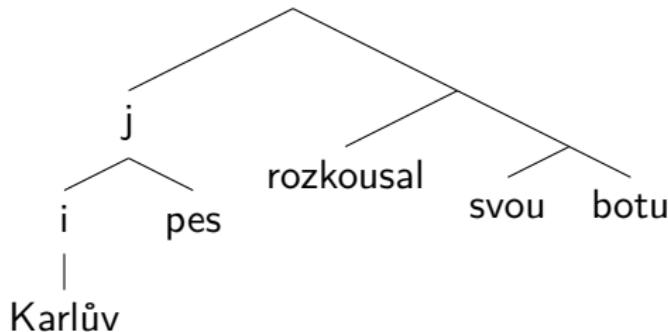
- *Karlův pes* c-komanduje objekt slovesa *někoho*, samotný výraz *Karlův* ale objekt slovesa ne-c-komanduje

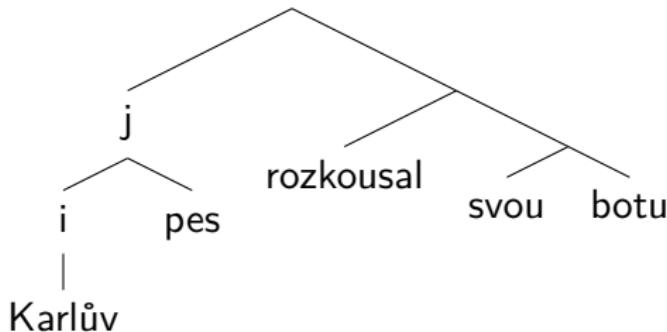
- $\text{svou} = [\text{Karlův pes}]$

- $\text{svou} = [\text{Karlův pes}]$
- $\text{svou} \neq [\text{Karel}]$

- $\text{svou} = [\text{Karlův pes}]$
- $\text{svou} \neq [\text{Karel}]$
- $[\text{Karlův pes}]$ c-komanduje anaforu $svůj$, $[\text{Karel}]$ ne-c-komanduje

- $\text{svou} = [\text{Karlův pes}]$
- $\text{svou} \neq [\text{Karel}]$
- $[\text{Karlův pes}]$ c-komanduje anaforu *svůj*, $[\text{Karel}]$ ne-c-komanduje
- c-komando: vyloučí, že věta *Karlův pes rozkousal svou botu* znamená *Karlovu botu*

Princip A Teorie vázání

Reflexiva musí být vázána

- a) c-komandujícím antecedentem

→ antecedent (NP) musí být ve stejné doméně jako anafora (reflexivum) a musí anaforu c-komandovat

Princip A Teorie vázání

Reflexiva musí být vázána

- a) c-komandujícím antecedentem
- b) v rámci domény se specifikovaným subjektem (finitní věta)

→ antecedent (NP) musí být ve stejné doméně jako anafora (reflexivum) a musí anaforu c-komandovat

Princip B

- týká se nereflexivních zájmen (ho, jemu, jeho, ...)

(19) Včera ho_i Honza_{*i/j} oholil.

(20) [Každé dítě]_i má radost, [když mu_i jeho_i rodiče dovolí přespat u kamaráda.]

Princip B

- týká se nereflexivních zájmen (ho, jemu, jeho, ...)

(19) Včera ho_i Honza_{*i/j} oholil.

- zájmena **nesmí** být vázána v rámci domény se specifikovaným subjektem → zájmena musí být volná v rámci finitní věty

(20) [Každé dítě]_i má radost, [když mu_i jeho_i rodiče dovolí přespat u kamaráda.]

Princip B

- týká se nereflexivních zájmen (ho, jemu, jeho, ...)

(19) Včera ho_i Honza_{*i/j} oholil.

- zájmena **nesmí** být vázána v rámci domény se specifikovaným subjektem → zájmena musí být volná v rámci finitní věty
- mimo tuto doménu mohou být vázaná:

(20) [Každé dítě]_i má radost, [když mu_i jeho_i rodiče dovolí přespat u kamaráda.]

Princip B Teorie vázání

Zájmena nesmí být vázána

- a) c-komandujícím antecedentem

Princip B Teorie vázání

Zájmena nesmí být vázána

- a) c-komandujícím antecedentem
- b) v rámci domény se specifikovaným subjektem (v rámci finitní věty)

Princip C

- referující výrazy (plná NP): Petr, Praha, Krkonoše, ...

Princip C Teorie vázání

Referenční výrazy nesmí být vázány.

Rekapitulace

- v rámci domény je koreference vyjádřena anaforou, přes hranici domény je vyjádřena zájmenem

- (21) a. Jiří_i vystavuje v galerii svoje_i/jeho_j obrazy.
- b. Jiří_i chce, aby byly v galerii vystaveny *svoje/jeho_i obrazy.
- (22) a. [Karlův_i pes]_j rozkousal svou_{*i/j} botu.
- b. [Karlův_i pes]_j rozkousal jeho_{i/*j} botu.

Rekapitulace

- v rámci domény je koreference vyjádřena anaforou, přes hranici domény je vyjádřena zájmenem
- (21) a. Jiří_i vystavuje v galerii svoje_i/jeho_j obrazy.
b. Jiří_i chce, aby byly v galerii vystaveny *svoje/jeho_i obrazy.
- koreference v rámci domény: pokud antecedent c-komanduje, použijeme anaforu, pokud antecedent ne-c-komanduje, použijeme zájmeno
- (22) a. [Karlův_i pes]_j rozkousal svou_{*i/j} botu.
b. [Karlův_i pes]_j rozkousal jeho_{i/*j} botu.

Linearita a hierarchie:

- sekce 1.3.1, s. 12 The_ABC

Problémy hierarchického přístupu

Linearita a hierarchie:

- sekce 1.3.1, s. 12 The_ABC
- malgaština (1.36)

Problémy hierarchického přístupu

Linearita a hierarchie:

- sekce 1.3.1, s. 12 The_ABC
- malgaština (1.36)

Problémy hierarchického přístupu

- sekce 1.3.2

Linearita a hierarchie:

- sekce 1.3.1, s. 12 The_ABC
- malgaština (1.36)

Problémy hierarchického přístupu

- sekce 1.3.2
- němčina: (1.40)

Linearita a hierarchie:

- sekce 1.3.1, s. 12 The_ABC
- malgaština (1.36)

Problémy hierarchického přístupu

- sekce 1.3.2
- němčina: (1.40)
- double-object: (1.42)

Problémy

1. elipsy

(23) Petr má rád svou matku, a Karel taky.

- a. Petr_i má rád svou_i matku, a Karel_j má rád svou_{*i/j} matku.
- b. Petr má rád Petrovu matku, Karel má rád Karlovu matku.
- c. *Petr má rád Petrovu matku, Karel má rád Petrovu matku.

(24) Petr má rád svou matku, a Karel taky.

- a. Petr_i má rád svou_i matku, a Karel_j má rád jeho_{i/*j} matku.
- b. *Petr má rád Petrovu matku, Karel má rád Karlovu matku.
- c. Petr má rád Petrovu matku, Karel má rád Petrovu

Problémy

1. elipsy

(23) Petr má rád svou matku, a Karel taky.

- a. Petr_i má rád svou_i matku, a Karel_j má rád svou_{*i/j} matku.
- b. Petr má rád Petrovu matku, Karel má rád Karlovu matku.
- c. *Petr má rád Petrovu matku, Karel má rád Petrovu matku.

(24) Petr má rád svou matku, a Karel taky.

- a. Petr_i má rád svou_i matku, a Karel_j má rád jeho_{i/*j} matku.
- b. *Petr má rád Petrovu matku, Karel má rád Karlovu matku.
- c. Petr má rád Petrovu matku, Karel má rád Petrovu

Problémy

1. elipsy

(23) Petr má rád svou matku, a Karel taky.

- a. Petr_i má rád svou_i matku, a Karel_j má rád svou_{*i/j} matku.
- b. Petr má rád Petrovu matku, Karel má rád Karlovu matku.
- c. *Petr má rád Petrovu matku, Karel má rád Petrovu matku.

(24) Petr má rád svou matku, a Karel taky.

- a. Petr_i má rád svou_i matku, a Karel_j má rád jeho_{i/*j} matku.
- b. *Petr má rád Petrovu matku, Karel má rád Karlovu matku.
- c. Petr má rád Petrovu matku, Karel má rád Petrovu

2. Oslí věty (Donkey sentences)

- (25) Every farmer who owns **a donkey** beats **it**.
- (26) Každý farmář, který vlastní **osla**, **ho** bije.

2. Oslí věty (Donkey sentences)

(25) Every farmer who owns **a donkey** beats **it**.

(26) Každý farmář, který vlastní **osla**, **ho** bije.

- věta je gramaticky správná, není ambigní, z hlediska syntaxe je věta v pořádku

2. Oslí věty (Donkey sentences)

(25) Every farmer who owns **a donkey** beats **it**.

(26) Každý farmář, který vlastní **osla**, **ho** bije.

- věta je gramaticky správná, není ambigní, z hlediska syntaxe je věta v pořádku
- problematická je z hlediska formální sémantiky

Omezení c-komanda

- existuje hierarchie, sežazení konstituentů ve větě

- (27)
- a. $[\text{Každý pes}]_i$ má rád svého_{*i*} pána.
  - b. Svého_{*i*} pána má rád $[\text{každý pes}]_i$.
  - c. *Svůj_{*i*} pes má rád $[\text{každého pána}]_i$.
  - d. *[Každého pána]_{*i*} má rád svůj_{*i*} pes.

Omezení c-komanda

- existuje hierarchie, sežazení konstituentů ve větě

- (27) a. [Každý pes]_i má rád svého_i pána.
b. Svého_i pána má rád [každý pes]_i.
c. *Svůj_i pes má rád [každého pána]_i.
d. *[Každého pána]_i má rád svůj_i pes.

- subjekt může vázat anaforu v objektu, ale ne naopak

Omezení c-komanda

- existuje hierarchie, sežazení konstituentů ve větě

- (27)
- a. [Každý pes]_i má rád svého_i pána.
  - b. Svého_i pána má rád [každý pes]_i.
  - c. *Svůj_i pes má rád [každého pána]_i.
  - d. *[Každého pána]_i má rád svůj_i pes.

- subjekt může vázat anaforu v objektu, ale ne naopak
- to platí bez ohledu na aktuální větné členění

Omezení c-komanda

- existuje hierarchie, sežazení konstituentů ve větě

- (27)
- a. [Každý pes]_i má rád svého_i pána.
  - b. Svého_i pána má rád [každý pes]_i.
  - c. *Svůj_i pes má rád [každého pána]_i.
  - d. *[Každého pána]_i má rád svůj_i pes.

- subjekt může vázat anaforu v objektu, ale ne naopak
- to platí bez ohledu na aktuální větné členění
- **hierarchie:** subjekt > nepřímý objekt > přímý objekt > prepoziční objekt

θ -teorie

- Jackendoff (1972): relevantní asymetrické uspořádání elementů je derivováno z hierarchie **tematických rolí**

(28) Agent > Location, Source, Goal > Theme

θ -teorie

- Jackendoff (1972): relevantní asymetrické uspořádání elementů je derivováno z hierarchie **tematických rolí**

(28) Agent > Location, Source, Goal > Theme

- výrazy nesou různé θ -role ve větě

θ -teorie

- Jackendoff (1972): relevantní asymetrické uspořádání elementů je derivováno z hierarchie **tematických rolí**

(28) Agent > Location, Source, Goal > Theme

- výrazy nesou různé θ -role ve větě
- nejdůležitější kritérium: **theta-kritérium** – popisuje vztah mezi argumentovou strukturou predikátu a tematickými rolemi:

θ -teorie

- Jackendoff (1972): relevantní asymetrické uspořádání elementů je derivováno z hierarchie **tematických rolí**

(28) Agent > Location, Source, Goal > Theme

- výrazy nesou různé θ -role ve větě
- nejdůležitější kritérium: **theta-kritérium** – popisuje vztah mezi argumentovou strukturou predikátu a tematickými rolemi:
  - „Každý argument je nositelem pouze jedné tematické/theta role a každá theta role je přiřazena pouze jednomu argumentu.“ (Chomsky, 1981)

- (29) a. Petr spal.
b. *Petr spal knihu.
c. Petr koupil knihu.
d. *Petr koupil.
- jednotlivé theta role jsou uloženy v lexikonu

- (29) a. Petr spal.
b. *Petr spal knihu.
c. Petr koupil knihu.
d. *Petr koupil.

- jednotlivé theta role jsou uloženy v lexikonu
- predikát *spát* má pouze jednu theta roli (agent)

- (29) a. Petr spal.
b. *Petr spal knihu.
c. Petr koupil knihu.
d. *Petr koupil.

- jednotlivé theta role jsou uloženy v lexikonu
- predikát *spát* má pouze jednu theta roli (agent)
- predikát *koupit* má dvě theta role (agent, patient)

Výhody θ -komanda

(30) (Wilkins 1988)

- a. We talked to John about himself.
- b. *We talked to himself about John.
- c. *We talked about John to himself.

- Goal – realizované komplementem *to*

Výhody θ -komanda

(30) (Wilkins 1988)

- a. We talked to John about himself.
- b. *We talked to himself about John.
- c. *We talked about John to himself.

- Goal – realizované komplementem *to*
- Theme – realizované komplementem *about*

Výhody θ -komanda

(30) (Wilkins 1988)

- a. We talked to John about himself.
- b. *We talked to himself about John.
- c. *We talked about John to himself.

- Goal – realizované komplementem *to*
- Theme – realizované komplementem *about*
- dle hierarchie Goal θ -komanduje Theme, proto ho může vázat, přestože *John* ne-c-komanduje *himself*

Problémy θ -komanda

- anglická slovesa double-object konstrukce

- (31) a. I sold the slave himself. (Goal váže Theme)
b. I sold the slave to himself. (Theme váže Goal)
c. *I sold himself the slave. (Goal nemůže vázat Theme)

Problémy θ -komanda

- anglická slovesa double-object konstrukce

- (31) a. I sold the slave himself. (Goal váže Theme)
b. I sold the slave to himself. (Theme váže Goal)
c. *I sold himself the slave. (Goal nemůže vázat Theme)
-
- Wilkins (1988) tvrdí, že *himself* v (31-a) nese jinou tematickou roli než *himself* v (31-b)

Problémy θ -komanda

- anglická slovesa double-object konstrukce

- (31) a. I sold the slave himself. (Goal váže Theme)
b. I sold the slave to himself. (Theme váže Goal)
c. *I sold himself the slave. (Goal nemůže vázat Theme)

- Wilkins (1988) tvrdí, že *himself* v (31-a) nese jinou tematickou roli než *himself* v (31-b)
- *himself* v (31-b) je Theme a zároveň Patient, což je vyšší role než Goal

Problémy θ -komanda

- anglická slovesa double-object konstrukce

- (31) a. I sold the slave himself. (Goal váže Theme)
b. I sold the slave to himself. (Theme váže Goal)
c. *I sold himself the slave. (Goal nemůže vázat Theme)

- Wilkins (1988) tvrdí, že *himself* v (31-a) nese jinou tematickou roli než *himself* v (31-b)
- himself* v (31-b) je Theme a zároveň Patient, což je vyšší role než Goal
- himself* v (31-a,c) je pouze Theme, které následuje další objekt, tedy Goal v tomto případě – Theme je tedy níže než Goal

Double object construction ve slovanských jazycích

Marvin & Stegovac 2012

Psych verbs

- konfiguračně nižší argument váže hierarchicky vyšší argument
- (32) a. Stories about herself generally please Mary.
b. Each other's health worried the students.

Obliqueness-komand (o-komand)

- mezi c-komand a θ -komand

a-seznam *watch*: $\langle \text{NP}, \text{NP}_{acc} \rangle$

Obliqueness-komand (o-komand)

- mezi c-komand a θ -komand
- o-komand = není tematické uspořádání argumentů,
uspořádání je syntaktické, ale není přímo zakódováno ve
frázové struktuře jako u c-komanda

a-seznam *watch*: $\langle \text{NP}, \text{NP}_{acc} \rangle$

Obliqueness-komand (o-komand)

- mezi c-komand a θ -komand
- o-komand = není tematické uspořádání argumentů, uspořádání je syntaktické, ale není přímo zakódováno ve frázové struktuře jako u c-komanda
- zápis seznamu argumentů slovesa *watch*:

a-seznam *watch*: $\langle \text{NP}, \text{NP}_{acc} \rangle$

Obliqueness-komand (o-komand)

- mezi c-komand a θ -komand
- o-komand = není tematické uspořádání argumentů, uspořádání je syntaktické, ale není přímo zakódováno ve frázové struktuře jako u c-komanda
- zápis seznamu argumentů slovesa *watch*:

a-seznam *watch*: $\langle \text{NP}, \text{NP}_{acc} \rangle$

- pořadí elementů signalizuje *obliqueness* - NP je méně oblique než NP_{acc}

Obliqueness-komand (o-komand)

- mezi c-komand a θ -komand
- o-komand = není tematické uspořádání argumentů, uspořádání je syntaktické, ale není přímo zakódováno ve frázové struktuře jako u c-komanda
- zápis seznamu argumentů slovesa *watch*:

a-seznam *watch*: $\langle \text{NP}, \text{NP}_{acc} \rangle$

- pořadí elementů signalizuje *obliqueness* - NP je méně oblique než NP_{acc}
- obliqueness ne vždy koresponduje s lineárním seřazení argumentů, když jazyk dovoluje odlišnou linearizaci argumentů, obliqueness vztahy zakódované v seznamu zůstanou stejné

- (33) A lokálně o-comanduje B iff A je méně oblique than B na nějakém a-seznamu.
- (34) A (lokálně) o-váže B iff A a B jsou koindexovány a A (lokálně) o-komanduje B.
- (35) Binding Conditions:
- Reflexivní zájemno musí být o-vázáno v rámci jeho lokální domény.
  - Nereflexivní zájmeno nesmí být o-vázáno v rámci jeho lokální domény.

- (36) A o-komanduje B iff
- a. A lokálně o-komanduje B, nebo
  - b. A lokálně o.komanduje C, které dominuje B.
- (37) Binding Condition C: Referenční výraz (plné NP) nesmí být o-vázán.

- (38) a. *The red-haired baroness told him_i that Casimir_i is nice.
b. a-seznam pro *tell*: <NP, NP_{acc}, $\bar{S}$ >
- NP *him* lokálně o-komanduje $\bar{S}$, že *Casimir is nice*, a to dominuje NP *Casimir*

- (38) a. *The red-haired baroness told him_i that Casimir_i is nice.
b. a-seznam pro *tell*: <NP, NP_{acc}, $\bar{S}$ >

- NP *him* lokálně o-komanduje $\bar{S}$, že *Casimir is nice*, a to dominuje NP *Casimir*
- NP *Casimir* je o-komandován výrazem *him*, a protože jsou oba koindexovány, výraz *him* také váže NP *Casimir*

- (38) a. *The red-haired baroness told him_i that Casimir_i is nice.
b. a-seznam pro *tell*: <NP, NP_{acc}, $\bar{S}$ >

- NP *him* lokálně o-komanduje $\bar{S}$, že *Casimir is nice*, a to dominuje NP *Casimir*
- NP *Casimir* je o-komandován výrazem *him*, a protože jsou oba koindexovány, výraz *him* také váže NP *Casimir*
- toto vázání je zákázáno dle Binding Condition C, a proto je koreference nemožná

Reflexivní slovesa

- (39) a. Spencer behaved himself.
b. Spencer despised himself.

- *himself* je argument (39-b), ale není argumentem (39-a)

Experimentální studie

McKee, C. (1992). A comparison of pronouns and anaphors in Italian and English acquisition. *Language acquisition*, 2(1), 21-54.

Reflexivní slovesa

- (39) a. Spencer behaved himself.
b. Spencer despised himself.

- *himself* je argument (39-b), ale není argumentem (39-a)
- *behave* – inherentně reflexivní sloveso (sémanticky intranzitivní, syntakticky tranzitivní)

Experimentální studie

McKee, C. (1992). A comparison of pronouns and anaphors in Italian and English acquisition. *Language acquisition*, 2(1), 21-54.

Reflexivní slovesa

- (39) a. Spencer behaved himself.
b. Spencer despised himself.

- *himself* je argument (39-b), ale není argumentem (39-a)
- *behave* – inherentně reflexivní sloveso (sémanticky intranzitivní, syntakticky tranzitivní)
  1. inherentně reflexivní – behave

Experimentální studie

McKee, C. (1992). A comparison of pronouns and anaphors in Italian and English acquisition. *Language acquisition*, 2(1), 21-54.

Reflexivní slovesa

- (39) a. Spencer behaved himself.
b. Spencer despised himself.

- *himself* je argument (39-b), ale není argumentem (39-a)
- *behave* – inherentně reflexivní sloveso (sémanticky intranzitivní, syntakticky tranzitivní)
  1. inherentně reflexivní – behave
  2. typicky self-directed – shave, hide

Experimentální studie

McKee, C. (1992). A comparison of pronouns and anaphors in Italian and English acquisition. *Language acquisition*, 2(1), 21-54.

Reflexivní slovesa

- (39) a. Spencer behaved himself.
b. Spencer despised himself.

- *himself* je argument (39-b), ale není argumentem (39-a)
- *behave* – inherentně reflexivní sloveso (sémanticky intranzitivní, syntakticky tranzitivní)
  1. inherentně reflexivní – behave
  2. typicky self-directed – shave, hide
  3. typicky other-directed – hate, prefer

Experimentální studie

McKee, C. (1992). A comparison of pronouns and anaphors in Italian and English acquisition. *Language acquisition*, 2(1), 21-54.

Testování konstituentové struktury

- argumenty jsou c-commandovány objekty

- (40) a. Petr řekl [Karloví] [že prší].
b. Petr [poradil Karloví] [protože jsou kamarádi].

Testování konstituentové struktury

- argumenty jsou c-commandovány objekty
- adjunkty ne

- (40) a. Petr řekl [Karloví] [že prší].
b. Petr [poradil Karloví] [protože jsou kamarádi].

Testování konstituentové struktury

- argumenty jsou c-commandovány objekty
- adjunkty ne

- (40) a. Petr řekl [Karloví] [že prší].
b. Petr [poradil Karloví] [protože jsou kamarádi].

- očekávaný rozdíl: zájmeno v objektu může být koreferentní s plnou NP v adjunktové, ale ne v argumentové větě

- jasné kontrasty:

- (41) a. Vyhodili jsme ho_i, protože Karel_i je hrozný idiot.
adjunkt
- b. Slíbili jsme mu_i, že Karla_j přijmeme. argument
- c. poradil mu_i, protože Karel_i je jeho kamarád. adjunkt
- d. řekl mu_i, že Karel_j je idiot. argument

Teorie vázání a komparativ

- z principu A a následujícího datového vzoru plyne podpora biklauzální analýzy českých komparativů:

- (42) a. Petr je vyšší než ???svůj/jeho bratr.
b. Petr je vyšší jak ??svůj/jeho bratr.

NESČ

Teorie vázání a komparativ

- z principu A a následujícího datového vzoru plyne podpora biklauzální analýzy českých komparativů:

- (42) a. Petr je vyšší než ???svůj/jeho bratr.
b. Petr je vyšší jak ??svůj/jeho bratr.

- klasická syntaktická analýza:

NESČ

- data

[lemma="o?proti"] [tag="N.*"] [tag="A.....2.*"]

- (43)
- a. takže viditelnost byla oproti včerejšku lepší
  - b. Teplá období minulosti byla oproti současnosti delší
  - c. Přestože štěpnost čerstvé kosti je oproti kameni horší

- data
- hledání v ČNK

[lemma="o?proti"] [tag="N.*"] [tag="A.....2.*"]

- (43)
- a. takže viditelnost byla oproti včerejšku lepší
  - b. Teplá období minulosti byla oproti současnosti delší
  - c. Přestože štěpnost čerstvé kosti je oproti kameni horší

- prvotní nápad na podmínky experimentu (lepší data)
- (44) a. Petr je hrdý, že svůj tým vyhrál ten zápas.
- b. Petr je hrdý na svůj tým.
- c. Petr je oproti svému bratrovi starší o 5 let.
- d. Petr je o pět let starší než svůj bratr.
- e. Petr je o pět let starší jak svůj bratr.

- diplomka Anastasie Triasunove:

IS

Interpretace indexové struktury

Úvod

- sémantická interpretace je spojená s pravdivostními podmínkami
- (45) a. $\llbracket Karel \rrbracket = \text{Karel}$
b. $\llbracket \text{smát se} \rrbracket = \text{množina všech entit, které se smějí}$
c. $\llbracket \text{Karel se směje} \rrbracket = 1 \text{ iff Karel se směje, } 0 \text{ v opačném případě}$

Interpretace indexové struktury

Úvod

- sémantická interpretace je spojená s pravdivostními podmínkami
- interpretační funkce: $\llbracket \cdot \rrbracket$ – označuje význam nebo denotaci syntaktického objektu α *denotuje* $\llbracket \alpha \rrbracket$

- (45)
- a. $\llbracket Karel \rrbracket = Karel$
  - b. $\llbracket \text{smát se} \rrbracket = \text{množina všech entit, které se smějí}$
  - c. $\llbracket \text{Karel se směje} \rrbracket = 1 \text{ iff Karel se směje, } 0 \text{ v opačném případě}$

- $\llbracket \cdot \rrbracket$ sestává:

- $\llbracket \cdot \rrbracket$ sestává:
  - a) z lexikonu, ze kterého získáváme význam

$\llbracket NP VP \rrbracket = 1$ iff $\llbracket NP \rrbracket$ je argumentem $\llbracket VP \rrbracket$, 0 v opačném případě

- $\llbracket \cdot \rrbracket$ sestává:
    - a) z lexikonu, ze kterého získáváme význam
    - b) z kompozičních pravidel
- $\llbracket NP VP \rrbracket = 1$ iff $\llbracket NP \rrbracket$ je argumentem $\llbracket VP \rrbracket$, 0 v opačném případě

- $\llbracket \cdot \rrbracket$ sestává:
  - a) z lexikonu, ze kterého získáváme význam
  - b) z kompozičních pravidel
- $\llbracket NP VP \rrbracket = 1$ iff $\llbracket NP \rrbracket$ je argumentem $\llbracket VP \rrbracket$, 0 v opačném případě
  - pravdivostní hodnoty: 1, 0

- $\llbracket \cdot \rrbracket$ sestává:
  - a) z lexikonu, ze kterého získáváme význam
  - b) z kompozičních pravidel
- $\llbracket NP \; VP \rrbracket = 1$ iff $\llbracket NP \rrbracket$ je argumentem $\llbracket VP \rrbracket$, 0 v opačném případě
- pravdivostní hodnoty: 1, 0
- NP referuje k individuím

Indexikace

(46) On se smál.

- *on* – musí referovat k individuu, k tomu slouží **funkce přiřazení** – g

(47)

- a. $1 \rightarrow \text{Anna}$
- b. $2 \rightarrow \text{Karel}$
- c. $3 \rightarrow \text{Petr}$

(48) On_2 se smál.

Indexikace

(46) On se smál.

- *on* – musí referovat k individuu, k tomu slouží **funkce přiřazení** – g
- **přiřazení** je funkce z množiny přirozených čísel do individuí

(47)

- a. $1 \rightarrow \text{Anna}$
- b. $2 \rightarrow \text{Karel}$
- c. $3 \rightarrow \text{Petr}$

(48) On_2 se smál.

Indexikace

(46) On se smál.

- *on* – musí referovat k individuu, k tomu slouží **funkce přiřazení** – g
- **přiřazení** je funkce z množiny přirozených čísel do individuí

(47)

- a. $1 \rightarrow \text{Anna}$
- b. $2 \rightarrow \text{Karel}$
- c. $3 \rightarrow \text{Petr}$

- $\llbracket on_2 \rrbracket^g$ denotuje $g(2)$, což je individuum $\llbracket Karel \rrbracket^g$

(48) On_2 se smál.

- jiný pohled: přiřazení poskytuje kontext

- (49) a. On_2 se smál.
- b. vyjadřuje: Karel se smál v kontext/přiřazení

- jiný pohled: přiřazení poskytuje kontext
- (49) a. On_2 se smál.
- b. vyjadřuje: Karel se smál v kontext/přiřazení
- úplná reprezentace obsahuje více než jen přiřazení

- jiný pohled: přiřazení poskytuje kontext
- (49) a. On_2 se smál.
- b. vyjadřuje: Karel se smál v kontext/přiřazení
- úplná reprezentace obsahuje více než jen přiřazení
- a) přiřazení (the assignment) g

- jiný pohled: přiřazení poskytuje kontext

- (49) a. On_2 se smál.
b. vyjadřuje: Karel se smál v kontext/přiřazení

- úplná reprezentace obsahuje více než jen přiřazení
  - a) přiřazení (the assignment) g
  - b) mluvčí (the speaker) s

- jiný pohled: přiřazení poskytuje kontext

- (49) a. On_2 se smál.
b. vyjadřuje: Karel se smál v kontext/přiřazení

- úplná reprezentace obsahuje více než jen přiřazení
  - a) přiřazení (the assignment) g
  - b) mluvčí (the speaker) s
  - c) situační promluva (the utterance situation) u

- jiný pohled: přiřazení poskytuje kontext

- (49) a. On_2 se smál.
b. vyjadřuje: Karel se smál v kontext/přiřazení

- úplná reprezentace obsahuje více než jen přiřazení

- a) přiřazení (the assignment) g
- b) mluvčí (the speaker) s
- c) situační promluva (the utterance situation) u

1. $\llbracket \text{já, my} \rrbracket^{g,s,u} = s$

- jiný pohled: přiřazení poskytuje kontext

- (49) a. On_2 se smál.
b. vyjadřuje: Karel se smál v kontext/přiřazení

- úplná reprezentace obsahuje více než jen přiřazení

- a) přiřazení (the assignment) g
- b) mluvčí (the speaker) s
- c) situační promluva (the utterance situation) u

$$1. \llbracket \text{já, my} \rrbracket^{g,s,u} = s$$

$$2. \llbracket ty \rrbracket^{g,s,u} = \text{jedna osoba } s \text{ adresovaná v } u$$

- jiný pohled: přiřazení poskytuje kontext

- (49) a. On_2 se smál.
b. vyjadřuje: Karel se smál v kontext/přiřazení

- úplná reprezentace obsahuje více než jen přiřazení

- a) přiřazení (the assignment) g
- b) mluvčí (the speaker) s
- c) situační promluva (the utterance situation) u

1. $\llbracket \text{já, my} \rrbracket^{g,s,u} = s$
2. $\llbracket \text{ty} \rrbracket^{g,s,u} = \text{jedna osoba } s \text{ adresovaná v } u$
3. $\llbracket \text{vy} \rrbracket^{g,s,u} = \text{pluralita osob } s \text{ adresovaná v } u$

- $\llbracket \alpha \rrbracket^{g,s,u}$ = denotace α vzhledem k přiřazení g , mluvčí s a situační promluvě u

- $\llbracket \alpha \rrbracket^{g,s,u}$ = denotace α vzhledem k přiřazení g , mluvčí s a situační promluvě u
1. proměnné = přiřazovací hodnoty

- $\llbracket \alpha \rrbracket^{g,s,u}$ = denotace α vzhledem k přiřazení g , mluvčí s a situační promluvě u
  1. proměnné = přiřazovací hodnoty
  2. konstanty = jejich význam není závislý na přiřazení (slovesa, členy, jména, ...)

Teorie vázání

- předběžná definice indexování NP: Každé jméno, zájmeno a definitní NP nese index. Nic jiného nenese index.

Teorie vázání

- předběžná definice indexování NP: Každé jméno, zájmeno a definitní NP nese index. Nic jiného nenese index.
- NP s indexem n referuje k $g(n)$ pod daným přiřazením g

Teorie vázání

- předběžná definice indexování NP: Každé jméno, zájmeno a definitní NP nese index. Nic jiného nenese index.
- NP s indexem n referuje k $g(n)$ pod daným přiřazením g
- NP mají lexikální obsah nezávislý na kontextu

Teorie vázání

- předběžná definice indexování NP: Každé jméno, zájmeno a definitní NP nese index. Nic jiného nenese index.
- NP s indexem n referuje k $g(n)$ pod daným přiřazením g
- NP mají lexikální obsah nezávislý na kontextu
- **presupozice** = význam nezávislý na kontextu

Teorie vázání

- předběžná definice indexování NP: Každé jméno, zájmeno a definitní NP nese index. Nic jiného nenese index.
  - NP s indexem n referuje k $g(n)$ pod daným přiřazením g
  - NP mají lexikální obsah nezávislý na kontextu
  - **presupozice** = význam nezávislý na kontextu
- a. $\llbracket on_1 \rrbracket^g = g(1)$ if $g(1)$ je mužského rodu, jinak nedefinováno

Teorie vázání

- předběžná definice indexování NP: Každé jméno, zájmeno a definitní NP nese index. Nic jiného nenese index.
- NP s indexem n referuje k $g(n)$ pod daným přiřazením g
- NP mají lexikální obsah nezávislý na kontextu
- **presupozice** = význam nezávislý na kontextu
  - a. $\llbracket on_1 \rrbracket^g = g(1)$ if $g(1)$ je mužského rodu, jinak nedefinováno
  - b. $\llbracket ona_5 \rrbracket^g = g(5)$ if $g(5)$ je ženského rodu, jinak nedefinováno

(50) $\llbracket Anna_7 \rrbracket^g = g(7)$ if $g(7)$ je Anna, jinak nedefinováno

- snaha vyloučit, aby dvě NP, které nejsou koindexovány náhodně referovaly ke stejnému individuu

(50) $\llbracket Anna_7 \rrbracket^g = g(7)$ if $g(7)$ je Anna, jinak nedefinováno

- snaha vyloučit, aby dvě NP, které nejsou koindexovány náhodně referovaly ke stejnému individuu
- **zákaz náhodné koreference** $\llbracket S \rrbracket^g$ je možná interpretace věty S pouze, když $g(n) \neq g(m)$ pokud $m \neq n$ pro každé přirozené číslo n, m .

(50) $\llbracket Anna_7 \rrbracket^g = g(7)$ if $g(7)$ je Anna, jinak nedefinováno

- snaha vyloučit, aby dvě NP, které nejsou koindexovány náhodně referovaly ke stejnému individuu
- **zákaz náhodné koreference** $\llbracket S \rrbracket^g$ je možná interpretace věty S pouze, když $g(n) \neq g(m)$ pokud $m \neq n$ pro každé přirozené číslo n, m .
- podmínka *one-to-one*

Kompoziční interpretace

- výraz: syntaktický a sémantický typ

Kompoziční interpretace

- výraz: syntaktický a sémantický typ
- denotace domény NP - množina individuí - sémantický typ:
 $\langle e \rangle$ (entita)

Kompoziční interpretace

- výraz: syntaktický a sémantický typ
- denotace domény NP - množina individuí - sémantický typ: $\langle e \rangle$ (entita)
- denotace domény S - množina pravdivostních hodnot {1,0} - sémantický typ: $\langle t \rangle$ (pravdivostní hodnota)

Kompoziční interpretace

- výraz: syntaktický a sémantický typ
  - denotace domény NP - množina individuí - sémantický typ:
 $\langle e \rangle$ (entita)
  - denotace domény S - množina pravdivostních hodnot $\{1,0\}$ -
sémantický typ: $\langle t \rangle$ (pravdivostní hodnota)
- a. množina individuí je interpretací domény typu $\langle e \rangle = D_e$

Kompoziční interpretace

- výraz: syntaktický a sémantický typ
- denotace domény NP - množina individuí - sémantický typ:
 $\langle e \rangle$ (entita)
- denotace domény S - množina pravdivostních hodnot {1,0} - sémantický typ: $\langle t \rangle$ (pravdivostní hodnota)
  - a. množina individuí je interpretací domény typu $\langle e \rangle = D_e$
  - b. {0,1} je interpretací domény typu $\langle t \rangle = D_t$

- intranzitivní sloveso: typ $\langle e, t \rangle$ = funkce z individuí do pravdivostních hodnot

(51) $\llbracket \text{kouřit} \rrbracket = \text{taková funkce } f: D_e \rightarrow D_t, \text{ která pro všechny } x \\ \vee D_e, f(x) = 1 \text{ iff } x \text{ kouří}$

(52) $f(\llbracket Tom \rrbracket^g) = 1 \text{ iff Tomáš kouří, } 0 \text{ v opačném případě}$

- intranzitivní sloveso: typ $\langle e, t \rangle$ = funkce z individuí do pravdivostních hodnot
- bere si individuum jako argument a vrací 0 nebo 1 jako hodnotu

(51) $\llbracket \text{kouřit} \rrbracket = \text{taková funkce } f: D_e \rightarrow D_t, \text{ která pro všechny } x \\ \vee D_e, f(x) = 1 \text{ iff } x \text{ kouří}$

(52) $f(\llbracket Tom \rrbracket^g) = 1 \text{ iff Tomáš kouří, } 0 \text{ v opačném případě}$

- intranzitivní sloveso: typ $\langle e, t \rangle$ = funkce z individuí do pravdivostních hodnot
- bere si individuum jako argument a vrací 0 nebo 1 jako hodnotu
- mapuje individuum na pravdivostní hodnotu

(51) $\llbracket \text{kouřit} \rrbracket = \text{taková funkce } f: D_e \rightarrow D_t, \text{ která pro všechny } x \\ \vee D_e, f(x) = 1 \text{ iff } x \text{ kouří}$

(52) $f(\llbracket Tom \rrbracket^g) = 1 \text{ iff Tomáš kouří, } 0 \text{ v opačném případě}$

- intranzitivní sloveso: typ $\langle e, t \rangle$ = funkce z individuí do pravdivostních hodnot
- bere si individuum jako argument a vrací 0 nebo 1 jako hodnotu
- mapuje individuum na pravdivostní hodnotu
- funkce: f

(51) $\llbracket \text{kouřit} \rrbracket = \text{taková funkce } f: D_e \rightarrow D_t, \text{ která pro všechny } x \\ \in D_e, f(x) = 1 \text{ iff } x \text{ kouří}$

(52) $f(\llbracket Tom \rrbracket^g) = 1 \text{ iff Tomáš kouří, } 0 \text{ v opačném případě}$

- intranzitivní sloveso: typ $\langle e, t \rangle$ = funkce z individuí do pravdivostních hodnot
- bere si individuum jako argument a vrací 0 nebo 1 jako hodnotu
- mapuje individuum na pravdivostní hodnotu
- funkce: f
- $f: D_1 \rightarrow D_2$ - f je funkce z D_1 do D_2

(51) $\llbracket \text{kouřit} \rrbracket = \text{taková funkce } f: D_e \rightarrow D_t, \text{ která pro všechny } x \\ \in D_e, f(x) = 1 \text{ iff } x \text{ kouří}$

(52) $f(\llbracket \text{Tom} \rrbracket^g) = 1 \text{ iff Tomáš kouří, } 0 \text{ v opačném případě}$

- sémantické kompoziční pravidlo pro ne-terminální uzly

- (53) a. $\llbracket \text{Tomáš kouří} \rrbracket^g =$
b. $\llbracket \text{kouřit} \rrbracket^g(\llbracket \text{Tomáš} \rrbracket^g)$ (FA)
c. $= f(\text{Tomáš}) = 1$ iff Tomáš kouří, 0 v opačném případě

- (54) a. $\lambda x \in D_e. x \text{ kouří}$
b. $\lambda x_e. x \text{ kouří}$

- sémantické kompoziční pravidlo pro ne-terminální uzly
- **Funkční aplikace (FA)**: $\llbracket V^n \ NP \rrbracket^g = \llbracket NP \ V^n \rrbracket^g = \llbracket V^n \rrbracket^g(\llbracket NP \rrbracket^g)$

- (53) a. $\llbracket \text{Tomáš kouří} \rrbracket^g =$
 b. $\llbracket \text{kouřit} \rrbracket^g(\llbracket \text{Tomáš} \rrbracket^g)$ (FA)
 c. $= f(\text{Tomáš}) = 1$ iff Tomáš kouří, 0 v opačném případě

- (54) a. $\lambda x \in D_e. x \text{ kouří}$
 b. $\lambda x_e. x \text{ kouří}$

- sémantické kompoziční pravidlo pro ne-terminální uzly
- **Funkční aplikace (FA)**: $\llbracket V^n \ NP \rrbracket^g = \llbracket NP \ V^n \rrbracket^g = \llbracket V^n \rrbracket^g(\llbracket NP \rrbracket^g)$

- (53) a. $\llbracket \text{Tomáš kouří} \rrbracket^g =$
 b. $\llbracket \text{kouřit} \rrbracket^g(\llbracket \text{Tomáš} \rrbracket^g)$ (FA)
 c. $= f(\text{Tomáš}) = 1$ iff Tomáš kouří, 0 v opačném případě

- zkrácení zápisu:

- (54) a. $\lambda x \in D_e. x \text{ kouří}$
 b. $\lambda x_e. x \text{ kouří}$

- tranzitivní slovesa - sémantický typ: $\langle e, \langle e, t \rangle \rangle$

(55) $\llbracket \text{milovat} \rrbracket^g = \lambda x \in D_e. \lambda y \in D_e. y \text{ miluje } x$

- (56)
- $\llbracket Tom \text{ miluje } Petru \rrbracket^g =$
  - $\llbracket \text{miluje } Petru \rrbracket^g(\llbracket Tom \rrbracket^g) =$
  - $\llbracket \text{miluje } Petru \rrbracket^g(\text{Tomáš}) =$
  - $\llbracket \text{miluje} \rrbracket^g(\llbracket Petra \rrbracket^g)(\text{Tomáš}) =$
  - $\llbracket \text{miluje} \rrbracket^g(\text{Petra})(\text{Tomáš}) = [\lambda x \in D_e [\lambda y \in D_e. y \text{ miluje } x]](\text{Petra})(\text{Tomáš}) = [\lambda y \in D_e. y \text{ miluje } \text{Petru}](\text{Tomáš}) = 1 \text{ iff Tomáš miluje Petru}$

- **teorie kompozicionality** - denotace komplexního významu je složen z významů jednotlivých výrazů

---

typ	název	proměnná	kategorie
$\langle e \rangle$	individuum	x, y, z	jména, zájmena
$\langle t \rangle$	PH	p	věta
$\langle e, t \rangle$	vlastnosti	P	VP, N, AP
$\langle e, \langle e, t \rangle \rangle$	vztahy	R	tranzitivní V a N
$\langle \langle e, t \rangle, t \rangle$	kvantifikátor	q	kvantifikované NP

- **teorie kompozicionality** - denotace komplexního významu je složen z významů jednotlivých výrazů
- každý syntaktický konstituent C má interpretaci

---

typ	název	proměnná	kategorie
$\langle e \rangle$	individuum	x, y, z	jména, zájmena
$\langle t \rangle$	PH	p	věta
$\langle e, t \rangle$	vlastnosti	P	VP, N, AP
$\langle e, \langle e, t \rangle \rangle$	vztahy	R	tranzitivní V a N
$\langle \langle e, t \rangle, t \rangle$	kvantifikátor	q	kvantifikované NP

- **teorie kompozicionality** - denotace komplexního významu je složen z významů jednotlivých výrazů
- každý syntaktický konstituent C má interpretaci
- funkční aplikace je striktně kompoziční

---

typ	název	proměnná	kategorie
$\langle e \rangle$	individuum	x, y, z	jména, zájmena
$\langle t \rangle$	PH	p	věta
$\langle e, t \rangle$	vlastnosti	P	VP, N, AP
$\langle e, \langle e, t \rangle \rangle$	vztahy	R	tranzitivní V a N
$\langle \langle e, t \rangle, t \rangle$	kvantifikátor	q	kvantifikované NP

- **teorie kompozicionality** - denotace komplexního významu je složen z významů jednotlivých výrazů
- každý syntaktický konstituent C má interpretaci
- funkční aplikace je striktně kompoziční
- sémantické typy:

---

typ	název	proměnná	kategorie
$\langle e \rangle$	individuum	x, y, z	jména, zájmena
$\langle t \rangle$	PH	p	věta
$\langle e, t \rangle$	vlastnosti	P	VP, N, AP
$\langle e, \langle e, t \rangle \rangle$	vztahy	R	tranzitivní V a N
$\langle \langle e, t \rangle, t \rangle$	kvantifikátor	q	kvantifikované NP

- denotace věty - dosud: pravdivostní hodnota

(57) ϕ je možný význam věty S iff existuje taková funkce
přiřazení g , že $\llbracket S \rrbracket^g = 1$ iff ϕ

(58)

- Anna má ráda Marii.
- $\text{Anna}_2 \text{ ji}_6$ má ráda.
- #Anna má ráda Annu.

(59) Ona řekla, že ji má Petra ráda.

- x řekla, že Petra má ráda x
- x řekla, že Petra má ráda y , $x \neq y \neq$ Petra

- denotace věty - dosud: pravdivostní hodnota
- spíše **pravdivostní podmínky**

- (57) ϕ je možný význam věty S iff existuje taková funkce přiřazení g , že $\llbracket S \rrbracket^g = 1$ iff ϕ
- (58)
- Anna má ráda Marii.
  - $\text{Anna}_2 \text{ ji}_6$ má ráda.
  - #Anna má ráda Annu.
- (59) Ona řekla, že ji má Petra ráda.
- x řekla, že Petra má ráda x
  - x řekla, že Petra má ráda y, $x \neq y \neq$ Petra

- denotace věty - dosud: pravdivostní hodnota
- spíše **pravdivostní podmínky**
- množina situací, kde je věta S pravdivá = propozice vyjádřená S

(57) ϕ je možný význam věty S iff existuje taková funkce přiřazení g , že $\llbracket S \rrbracket^g = 1$ iff ϕ

(58)

- Anna má ráda Marii.
- $\text{Anna}_2 \text{ ji}_6$ má ráda.
- #Anna má ráda Annu.

(59) Ona řekla, že ji má Petra ráda.

- x řekla, že Petra má ráda x
- x řekla, že Petra má ráda y , $x \neq y \neq$ Petra

- denotace věty - dosud: pravdivostní hodnota
- spíše **pravdivostní podmínky**
- množina situací, kde je věta S pravdivá = propozice vyjádřená S
- propozice vyjádřená S vzhledem k přiřazení g je množina situací, ve kterých je S pravdivá vzhledem ke g

(57) ϕ je možný význam věty S iff existuje taková funkce přiřazení g , že $\llbracket S \rrbracket^g = 1$ iff ϕ

(58)

- Anna má ráda Marii.
- $\text{Anna}_2 \text{ ji}_6$ má ráda.
- #Anna má ráda Annu.

(59) Ona řekla, že ji má Petra ráda.

- x řekla, že Petra má ráda x
- x řekla, že Petra má ráda y , $x \neq y \neq$ Petra

Významové vztahy

1. Z S_1 vyplývá S_2 iff pro každé přiřazení g každá situace, ve které je S_1 pravdivá vzhledem ke g , je taková, že S_2 je pravdivá vzhledem ke g .

Významové vztahy

1. Z S_1 vyplývá S_2 iff pro každé přiřazení g každá situace, ve které je S_1 pravdivá vzhledem ke g , je taková, že S_2 je pravdivá vzhledem ke g .
2. S je tautologická iff je pravdivá v každé situaci vzhledem k jakémukoli přiřazení (pro které je definována).

Významové vztahy

1. Z S_1 vyplývá S_2 iff pro každé přiřazení g každá situace, ve které je S_1 pravdivá vzhledem ke g , je taková, že S_2 je pravdivá vzhledem ke g .
2. S je tautologická iff je pravdivá v každé situaci vzhledem k jakémukoli přiřazení (pro které je definována).
3. S_1 a S_2 jsou nekompatibilní iff pro každé přiřazení g není žádná situace, ve které by byly S_1 a S_2 obě pravdivé vzhledem ke g .

Významové vztahy

1. Z S_1 vyplývá S_2 iff pro každé přiřazení g každá situace, ve které je S_1 pravdivá vzhledem ke g , je taková, že S_2 je pravdivá vzhledem ke g .
2. S je tautologická iff je pravdivá v každé situaci vzhledem k jakémukoli přiřazení (pro které je definována).
3. S_1 a S_2 jsou nekompatibilní iff pro každé přiřazení g není žádná situace, ve které by byly S_1 a S_2 obě pravdivé vzhledem ke g .
4. S_1 a S_2 jsou synonymní iff jedna vyplývá z druhé navzájem.

Typově řízená interpretace

- argument musí být v doméně funkce
- (60) Funkční aplikace: $\llbracket A \ B \rrbracket^g = \llbracket A \rrbracket^g (\llbracket B \rrbracket^g)$ nebo $\llbracket B \rrbracket^g (\llbracket A \rrbracket^g)$, kdykoli je definováno

Typově řízená interpretace

- argument musí být v doméně funkce
- př. individuum $\langle e \rangle$ je v doméně funkce $\langle e, t \rangle$ nebo $\langle e, \langle e, t \rangle \rangle$

(60) Funkční aplikace: $\llbracket A \ B \rrbracket^g = \llbracket A \rrbracket^g (\llbracket B \rrbracket^g)$ nebo $\llbracket B \rrbracket^g (\llbracket A \rrbracket^g)$, kdykoli je definováno

Predikátová logika, NLP

[NLTK book](#)

- přečíst až po kapitolu 3.6 Quantification

Opakování

- logické typy

- (61) a. Petr₁ spal.
b. Karel₁ ho₂ viděl.
c. Petr₁ říká, že ho₁ Marie₂ miluje.
- (62) a. Někteří lidé ho₁ mají rádi.
b. Všichni lidé si myslí, že on₁ je prezident.

Opakování

- logické typy
- indexy na typech?

- (61) a. Petr₁ spal.
b. Karel₁ ho₂ viděl.
c. Petr₁ říká, že ho₁ Marie₂ miluje.

- (62) a. Někteří lidé ho₁ mají rádi.
b. Všichni lidé si myslí, že on₁ je prezident.

Opakování

- logické typy
- indexy na typech?
- logický typ propozičního postoje: $\langle t, \langle e, t \rangle \rangle$

- (61) a. Petr₁ spal.
- b. Karel₁ ho₂ viděl.
- c. Petr₁ říká, že ho₁ Marie₂ miluje.
- (62) a. Někteří lidé ho₁ mají rádi.
- b. Všichni lidé si myslí, že on₁ je prezident.

Opakování

- logické typy
- indexy na typech?
- logický typ propozičního postoje: $\langle t, \langle e, t \rangle \rangle$

- (61) a. Petr₁ spal.
b. Karel₁ ho₂ viděl.
c. Petr₁ říká, že ho₁ Marie₂ miluje.

- kvantifikátory:

- (62) a. Někteří lidé ho₁ mají rádi.
b. Všichni lidé si myslí, že on₁ je prezident.

Extenze a alternativy

- Discourse Representation Theory: pojmy mají discourse antecedent, představují discourse referenta, nebo jsou neschopné mít discourse antecedent

(63) Ann painted herself.

- a. věta mapuje vztah denotovaný *painted* na vlastnost *self-painting*
- b. vlastnost *herself* reprezentovaná *self* mapuje vztah R na vlastnost být individuum, které je ve vztahu R na *itself*
- c. $\lambda x.R(x)(x)$

Extenze a alternativy

- Discourse Representation Theory: pojmy mají discourse antecedent, představují discourse referenta, nebo jsou neschopné mít discourse antecedent
- reflexivní a nereflexivní zájmena jsou sémanticky identické - interpretované jako proměnné

(63) Ann painted herself.

- a. věta mapuje vztah denotovaný *painted* na vlastnost *self-painting*
- b. vlastnost *herself* reprezentovaná *self* mapuje vztah R na vlastnost být individuum, které je ve vztahu R na *itself*
- c. $\lambda x.R(x)(x)$

Extenze a alternativy

- Discourse Representation Theory: pojmy mají discourse antecedent, představují discourse referenta, nebo jsou neschopné mít discourse antecedent
- reflexivní a nereflexivní zájmena jsou sémanticky identické - interpretované jako proměnné
- alternativní přístup: reflexivní a nereflexivní zájmena jsou sémanticky odlišné

(63) Ann painted herself.

- a. věta mapuje vztah denotovaný *painted* na vlastnost *self-painting*
- b. vlastnost *herself* reprezentovaná *self* mapuje vztah R na vlastnost být individuum, které je ve vztahu R na *itself*
- c. $\lambda x.R(x)(x)$

- reflexivum v tomto případě nemusí být indexováno

- (64) a. SELF je funkce ze vztahů na takové vlastnosti, že
 $*\text{SELF}(R) = \lambda x.R(x)(x)$ pro každé $R \in D_{\langle e \langle e, t \rangle \rangle}$
- b. $\llbracket \text{himself/herself/itself} \rrbracket^g = \lambda R.\lambda x.(x \text{ je M/F/N})\text{SELF}(R)(x)$
- (65) a. Nemůže být použito žádné zájmeno tam, kde reflexivum nese stejný význam.
- b. Pokud tranzitivní sloveso má reflexivní zájmeno jako argument, interpretace je $\lambda x.\lambda y.\llbracket V \rrbracket^g(x)(y) \ \& \ x \neq y$.
- (66) Gilbert₁ told Spencer₂ about himself_{1/2}.

- reflexivum v tomto případě nemusí být indexováno
- vázání lokálně vyplývá z lexikálního významu: mapuje predikát, se kterým se kombinuje, na vlastnost reflexivity

- (64) a. SELF je funkce ze vztahů na takové vlastnosti, že
 $*\text{SELF}(R) = \lambda x.R(x)(x)$ pro každé $R \in D_{\langle e \langle e, t \rangle \rangle}$
- b. $\llbracket \text{himself/herself/itself} \rrbracket^g = \lambda R.\lambda x.(x \text{ je M/F/N})\text{SELF}(R)(x)$
- (65) a. Nemůže být použito žádné zájmeno tam, kde reflexivum nese stejný význam.
- b. Pokud tranzitivní sloveso má reflexivní zájmeno jako argument, interpretace je $\lambda x.\lambda y.\llbracket V \rrbracket^g(x)(y) \ \& \ x \neq y$.
- (66) Gilbert₁ told Spencer₂ about himself_{1/2}.

Experimentální práce

- české binominální *každý*

Czech binominal *každý* 'each' Mojmír Dočekal, Radek Šimík

Binominálne *každý* - experimentálna štúdia

Dancing monkeys in Serbian and Korean—exhaustivity requirements
on distributive share markers

Experimentální práce

- české binominální *každý*

Czech binominal *každý* 'each' Mojmír Dočekal, Radek Šimík

- binominálná *každý* a kolektiva:

Binominálne *každý* - experimentálna štúdia

Dancing monkeys in Serbian and Korean—exhaustivity requirements
on distributive share markers

Experimentální práce

- české binominální *každý*

Czech binominal *každý* 'each' Mojmír Dočekal, Radek Šimík

- binominálná *každý* a kolektiva:

Binominálne *každý* - experimentálna štúdia

- experimentální práce o reduplikovaných BCS číslovkách:

Dancing monkeys in Serbian and Korean—exhaustivity requirements
on distributive share markers

Domény a orientace

Řídící kategorie

ECM struktury

- **exception case marking (ECM)** - tematický subjekt nižšího slovesa *Georgina* se chová jako gramatický objekt vyššího ECM-slovesa

- (67) a. Charles wants/believes *Georgina* to lie.
b. Charles wants/believes *her* to lie.
c. *Georgina* is believed to lie.

- (68) Charles_c believes himself_c/him_{*c} to deserve the crown of

Domény a orientace

Řídící kategorie

ECM struktury

- **exception case marking (ECM)** - tematický subjekt nižšího slovesa *Georgina* se chová jako gramatický objekt vyššího ECM-slovesa

- (67) a. Charles wants/believes *Georgina* to lie.
b. Charles wants/believes *her* to lie.
c. *Georgina* is believed to lie.

- ECM- subjekty: koreference požaduje reflexivum a zakazuje zájmena

- (68) Charles_c believes himself_c/him_{*c} to deserve the crown of

Domény a orientace

Řídící kategorie

ECM struktury

- **exception case marking (ECM)** - tematický subjekt nižšího slovesa *Georgina* se chová jako gramatický objekt vyššího ECM-slovesa

- (67) a. Charles wants/believes *Georgina* to lie.
b. Charles wants/believes *her* to lie.
c. *Georgina* is believed to lie.

- ECM- subjekty: koreference požaduje reflexivum a zakazuje zájmena

- (68) Charles_c believes himself_c/him_{*c} to deserve the crown of

(70) Charles₁₁ wants Georgina to protect him₁₁/*himself₁₁.

- konstituent, který je řídící doménou pro objekt musí obsahovat ECM-subjekt, ale vylučuje subjekt hlavní věty

- komplikace v češtině (slovanských jazycích): 2 druhy (minimálně) anafor

- komplikace v češtině (slovanských jazycích): 2 druhy (minimálně) anafor
1. (morfologicky) jednoduché anafory: *se, si*

- komplikace v češtině (slovanských jazycích): 2 druhy (minimálně) anafor
  1. (morfologicky) jednoduché anafory: *se, si*
  2. (morfologicky) komplexní anafory: *svůj (sebe?)*

- komplikace v češtině (slovanských jazycích): 2 druhy (minimálně) anafor
1. (morfologicky) jednoduché anafory: *se, si*
  2. (morfologicky) komplexní anafory: *svůj (sebe?)*
- v komplexních doménách je vidět rozdíl

- jednoduché se chovají analogicky k anglickým *herself*, *himself*,
...

- (71) a. Charles₁ viděl Dianu₂ nasadit si_{*1/2} korunu.
b. Marie₁ viděla Petra₂ holit se_{2/*1}.
c. Charles₁ viděl Dianu₂ nasadit mu_{1/*2} korunu.
d. Marie₁ viděla Petra₂ holit ji_{*2/1}.

- *sebe, svůj* může být vázáno ve finitní doméně, nejen v subjektové doméně:

(72) Petr₁ slyšel Karla₃ zpívat svou_{1/3} píseň.

(73) Petr₁ slyšel Karla₃ mluvit o sobě_{1/3}.

γ je řídící kategorie pro NP iff γ je nejmenší klauzální kategorie (S, IP, CP, TP, ...) která dominuje:

- *sebe, svůj* může být vázáno ve finitní doméně, nejen v subjektové doméně:
- long distance anaphor

(72) Petr₁ slyšel Karla₃ zpívat svou_{1/3} píseň.

(73) Petr₁ slyšel Karla₃ mluvit o sobě_{1/3}.

γ je řídící kategorie pro NP iff γ je nejmenší klauzální kategorie (S, IP, CP, TP, ...) která dominuje:

- *sebe, svůj* může být vázáno ve finitní doméně, nejen v subjektové doméně:
- long distance anaphor

(72) Petr₁ slyšel Karla₃ zpívat svou_{1/3} píseň.

(73) Petr₁ slyšel Karla₃ mluvit o sobě_{1/3}.

γ je řídící kategorie pro NP iff γ je nejmenší klauzální kategorie (S, IP, CP, TP, ...) která dominuje:

a) NP

- *sebe, svůj* může být vázáno ve finitní doméně, nejen v subjektové doméně:
- long distance anaphor

(72) Petr₁ slyšel Karla₃ zpívat svou_{1/3} píseň.

(73) Petr₁ slyšel Karla₃ mluvit o sobě_{1/3}.

γ je řídící kategorie pro NP iff γ je nejmenší klauzální kategorie (S, IP, CP, TP, ...) která dominuje:

- a) NP
- b) výraz přidělující pád dané NP

- řídící podmínky (předběžně):

(74) Petr₅ slyšel sebe₅ zpívat Karlovu píseň.

- řídící podmínky (předběžně):
  - 1) reflexivní zájmeno musí být vázáno ve své řídící kategorii

(74) Petr₅ slyšel sebe₅ zpívat Karlovu píseň.

- řídící podmínky (předběžně):
  - 1) reflexivní zájmeno musí být vázáno ve své řídící kategorii
  - 2) nereflexivní zájmeno musí být volné ve své řídící kategorii

(74) Petr₅ slyšel sebe₅ zpívat Karlovu píseň.

- řídící podmínky (předběžně):
  - 1) reflexivní zájmeno musí být vázáno ve své řídící kategorii
  - 2) nereflexivní zájmeno musí být volné ve své řídící kategorii
- objekt musí být reflexivní, když je koreferentní s ECM-subjektem, ale nesmí, pokud je koreferentní s hlavním subjektem

(74) Petr₅ slyšel sebe₅ zpívat Karlovu píseň.

- řídící podmínky (předběžně):
  - 1) reflexivní zájmeno musí být vázáno ve své řídící kategorii
  - 2) nereflexivní zájmeno musí být volné ve své řídící kategorii
- objekt musí být reflexivní, když je koreferentní s ECM-subjektem, ale nesmí, pokud je koreferentní s hlavním subjektem
- ECM-subjekt získává pád od hlavního slovesa → vedlejší klauze není jeho řídící kategorie

(74) Petr₅ slyšel sebe₅ zpívat Karlovu píseň.

Infinitivní věty

(75) subjektová kontrola

- a. John₃ tried to educate himself₃/*him₃.
- b. Petr₁ zkoušel ublížit si₁.

(76) objektová kontrola

- a. Ann₂ told John₅ to educate her₂/*herself₂/himself₅.
- b. Anna₁ nutila Petra₂ ublížit si_{1/2}.

■ *try* - sloveso kontrolující subjekt

(77) a. Petr₂ donutil Marii₃ 3 odejít z večírku. → odchází Marie
→ objektová kontrola

- b. Petr₂ slíbil Marii₃ 2 odejít z večírku. → odchází Petr
→ subjektová kontrola

Infinitivní věty

(75) subjektová kontrola

- John₃ tried to educate himself₃/*him₃.
- Petr₁ zkoušel ublížit si₁.

(76) objektová kontrola

- Ann₂ told John₅ to educate her₂/*herself₂/himself₅.
- Anna₁ nutila Petra₂ ublížit si_{1/2}.

- *try* - sloveso kontrolující subjekt
- *tell* sloveso kontrolující objekt

(77) a. Petr₂ donutil Marii₃ 3 odejít z večírku. → odchází Marie
→ objektová kontrola

- b. Petr₂ slíbil Marii₃ 2 odejít z večírku. → odchází Petr
→ subjektová kontrola

- (78) Infinitivní konstrukce funguje jako řídící kategorie se subjektem, který váže.
- předpokládáme prázdnou NP jako subjekt infinitivní kostrukce
- PRO

- (79)
- a. John₄ tried [PRO₄ to educate himself₄]. (subjektová kontrola)
  - b. Ann₂ told John₄ [PRO_{4/*2} to educate himself₄/*herself₂]. (objektová kontrola)

(78) Infinitivní konstrukce funguje jako řídící kategorie se subjektem, který váže.

- předpokládáme prázdnou NP jako subjekt infinitivní kostrukce
- PRO
- indexace PRO závisí na hlavním slověse (kontrola subjektová, objektová nebo volitelná)

(79) a. John₄ tried [PRO₄ to educate himself₄]. (subjektová kontrola)
b. Ann₂ told John₄ [PRO_{4/*2} to educate himself₄/*herself₂]. (objektová kontrola)

(78) Infinitivní konstrukce funguje jako řídící kategorie se subjektem, který váže.

- předpokládáme prázdnou NP jako subjekt infinitivní kostrukce - PRO
- indexace PRO závisí na hlavním slověse (kontrola subjektová, objektová nebo volitelná)
- PRO váže reflexiva nebo reciprocita ve vedlejší klauzi

(79) a. John₄ tried [PRO₄ to educate himself₄]. (subjektová kontrola)
b. Ann₂ told John₄ [PRO_{4/*2} to educate himself₄/*herself₂]. (objektová kontrola)

- očekávaný rozdíl mezi jednoduchými a komplexními anaforami:

- (80) a. Rodiče₂ nutili děti₃ [PRO₃ obléct se₃].
b. Zákazník₂ nutil holiče₃ oholit se₃.
c. Zákazník₂ nutil holiče₃ oholit svého_{3/2} syna.
d. ??Zákazník₂ nutil holiče₃ oholit sebe_{2/3}.

(81) [PRO₁ milovat své₁ nepřátele] je těžké.

vs.

(82) *svůj nepřítel přišel.

NP se subjekty a bez nich

- základní rozdíl mezi NP se subjektem (posesivum):

(83) John₅ saw [a picture of himself₅/*him₅].

vs.

(84) John₅ saw [Mary's₈ picture of *himself₅/him₅/herself₈].

- (85) γ je řídící kategorie pro NP iff γ je nejmenší kategorie, která má subjekt a dominuje:
- NP
  - výraz přidělující NP pád
  - kde subjekt je buď klauzální subjekt nebo posesivní subjekt
- nicméně pěkný experimentální článek ukazující něco jiného:

- (85) γ je řídící kategorie pro NP iff γ je nejmenší kategorie, která má subjekt a dominuje:
- NP
  - výraz přidělující NP pád
  - kde subjekt je buď klauzální subjekt nebo posesivní subjekt
- nicméně pěkný experimentální článek ukazující něco jiného:
  - <https://escholarship.org/content/qt02x1n722/qt02x1n722.pdf>

- (86) John₇ believes [that [_{S^e} pictures of him₇/himself₇ are on sale]].
- (87) a. *Mary₃ said that [_{S^{e1}} John believes that [_{S^{e2}} [pictures of herself₃] are on sale]].*
b. John₁ believes that [[Mary's pictures of himself₁] are on sale].

- komplikace s češtinou: dlouhé anafory neukážou nic

- (88) a. #Petr dal Marii obrázek se.
b. ??Petr poslouchal Mariino obviňování se.

```
[tag="N.*" & (lemma=".*ní" | lemma=".*tí")][lemma="se" & tag="P.*"]
```

- komplikace s češtinou: dlouhé anafory neukážou nic
- krátké u NP asi nejdou:

- (88) a. #Petr dal Marii obrázek se.
b. ??Petr poslouchal Mariino obviňování se.

```
[tag="N.*" & (lemma=".*ní" | lemma=".*tí")] [lemma="se" & tag="P.*"]
```

- komplikace s češtinou: dlouhé anafory neukážou nic
- krátké u NP asi nejdou:

- (88) a. #Petr dal Marii obrázek se.
b. ??Petr poslouchal Mariino obviňování se.

- snad u nominalizací: ČNK search

```
[tag="N.*" & (lemma=".*ní" | lemma=".*tí")] [lemma="se" & tag="P.*"]
```

Předložkové fráze jako vázací domény

- $[_{PP} P NP]$ – predikce:

- (89) a. John₁ sent a letter to him_{*1}/himself₁.
b. John₁ always relies on him_{*1}/himself₁.

Předložkové fráze jako vázací domény

- $[_{PP} P NP]$ – predikce:
  - a) reflexivní NP může být vázáno mimo PP

- (89)   a. John₁ sent a letter to him_{*1}/himself₁.
          b. John₁ always relies on him_{*1}/himself₁.

Předložkové fráze jako vázací domény

- $[_{PP} P NP]$ – predikce:
  - a) reflexivní NP může být vázáno mimo PP
  - b) nereflexivní NP by mělo být volné v rámci vyšší domény obsahující subjekt

- (89) a. John₁ sent a letter to him_{*1}/himself₁.
b. John₁ always relies on him_{*1}/himself₁.

Předložkové fráze jako vázací domény

- $[_{PP} P NP]$ – predikce:
  - a) reflexivní NP může být vázáno mimo PP
  - b) nereflexivní NP by mělo být volné v rámci vyšší domény obsahující subjekt
- předložková fráze a zájmeno, zájmeno nemůže koreferovat s Petrem (antecedentem)

- (89) a. John₁ sent a letter to him_{*1}/himself₁.
b. John₁ always relies on him_{*1}/himself₁.

- v kontrastu k (89):

- (90) a. John₁ looked around him₁/himself₁.
b. Petr₁ vždycky spoléhá na sebe₁/na něj_{*1}.
- (91) a. Max₁ saw a ghost next to him₁/himself₁.
b. Petr₁ uviděl ducha vedle sebe₁/vedle něj_{1/2}.

- v kontrastu k (89):

- (90) a. John₁ looked around him₁/himself₁.
b. Petr₁ vždycky spoléhá na sebe₁/na něj_{*1}.
- (91) a. Max₁ saw a ghost next to him₁/himself₁.
b. Petr₁ uviděl ducha vedle sebe₁/vedle něj_{1/2}.

- vazebná doména pro reflexiva může zůstat

- v kontrastu k (89):
- (90) a. John₁ looked around him₁/himself₁.
b. Petr₁ vždycky spoléhá na sebe₁/na něj_{*1}.
- (91) a. Max₁ saw a ghost next to him₁/himself₁.
b. Petr₁ uviděl ducha vedle sebe₁/vedle něj_{1/2}.
- vazebná doména pro reflexiva může zůstat
  - vazebná doména pro nereflexiva by měla vylučovat subjekt, pouze pokud je zájmeno komplementem slovesa, nikoli když je zájmeno komplementem prepozice

- **koargumentová doména NP** je nejmenší XP, která obsahuje:

- **koargumentová doména NP** je nejmenší XP, která obsahuje:
  - a) NP;

- **koargumentová doména NP** je nejmenší XP, která obsahuje:
  - a) NP;
  - b) něco, co přiděluje NP pád (C);

- **koargumentová doména NP** je nejmenší XP, která obsahuje:
  - a) NP;
  - b) něco, co přiděluje NP pád (C);
  - c) všechny ostatní argumenty C

- **koargumentová doména NP** je nejmenší XP, která obsahuje:
  - a) NP;
  - b) něco, co přiděluje NP pád (C);
  - c) všechny ostatní argumenty C
- koargumentová doména jakéhokoli argumentu slovesa je jeho minimální klauze, protože subjekt a všechny objekty jsou argumentem slovesa

- **koargumentová doména NP** je nejmenší XP, která obsahuje:
  - a) NP;
  - b) něco, co přiděluje NP pád (C);
  - c) všechny ostatní argumenty C
- koargumentová doména jakéhokoli argumentu slovesa je jeho minimální klauze, protože subjekt a všechny objekty jsou argumentem slovesa
- prepozice mají pouze komplement, nikoli subjekt

- **koargumentová doména NP** je nejmenší XP, která obsahuje:
  - a) NP;
  - b) něco, co přiděluje NP pád (C);
  - c) všechny ostatní argumenty C
- koargumentová doména jakéhokoli argumentu slovesa je jeho minimální klauze, protože subjekt a všechny objekty jsou argumentem slovesa
- prepozice mají pouze komplement, nikoli subjekt
- koargumentová doména NP, které je vybrané prepozicí, je PP

Podmínky vázání (finální):

- (92) Reflexivum musí být vázáno v rámci nejmenší kategorie, která obsahuje dané reflexivum, něco, co mu přiřazuje pád a subjekt.
- (93) Nereflexium musí být volné ve své koargumentové doméně.

- pojem "přidělovač pádu" lze nahradit pojmem "přidělovač tematických rolí"

- (94) [John₁ relies [_{PP} on [_{NP} himself₁/*him₁]] koargumentová doména]
- (95) John₁ looked [[_{PP} around [_{NP} himself₁/him₁]] koargumentová doména]

- pojem "přidělovač pádu" lze nahradit pojmem "přidělovač tematických rolí"

(94) [John₁ relies [_{PP} on [_{NP} himself₁/*him₁]] koargumentová doména]

(95) John₁ looked [[_{PP} around [_{NP} himself₁/him₁]] koargumentová doména]

- v (94) him získává tematickou roli od *relies*, všechny argumenty slovesa jsou v rámci jeho argumentové domény, ve které by *him* mělo být volné

- pojem "přidělovač pádu" lze nahradit pojmem "přidělovač tematických rolí"

- (94) [John₁ relies [_{PP} on [_{NP} himself₁/*him₁]] koargumentová doména]
- (95) John₁ looked [[_{PP} around [_{NP} himself₁/him₁]] koargumentová doména]

- v (94) him získává tematickou roli od *relies*, všechny argumenty slovesa jsou v rámci jeho argumentové domény, ve které by *him* mělo být volné
- v (95) him získává tematickou roli od *around*, který nemá žádný další argument, a proto je PP koargumentová doména, ve které *him* musí být volné

(96) O'Leary₆ believes himself₆/him_{*6} to deserve the crown of England.

- nereflexivní zájmeno nemůže být vázáno lokálním subjektem, i když subjekt a zájmeno nejsou tematickými koargumenty

(97) *Koargumentová doména* NP je nejmenší konstituent X, který obsahuje:

- a. NP;
- b. C (něco, co přiděluje NP pád);
- c. T (něco, co přiděluje NP tematickou roli);
- d. každé NP, jehož pád nebo tematická role je přidělena C nebo T

(96) O'Leary₆ believes himself₆/him_{*6} to deserve the crown of England.

- nereflexivní zájmeno nemůže být vázáno lokálním subjektem, i když subjekt a zájmeno nejsou tematickými koargumenty

(97) *Koargumentová doména* NP je nejmenší konstituent X, který obsahuje:

- a. NP;
- b. C (něco, co přiděluje NP pád);
- c. T (něco, co přiděluje NP tematickou roli);
- d. každé NP, jehož pád nebo tematická role je přidělena C nebo T

- to vysvětluje předložkové fráze i ECM

Orientace

a) subjektová orientace (v češtině *si*)

čínština

- (98) Zhangsan₁ shuo **ziji**₁ hui lai.
Zhangsan say self will come
'Zhangsan says he will come.'

- (99) Zhangsan₁ renwei Lisi₂ zhidao **ziji**_{1/2/*3} de taitai shi
Zhangsan think Lisi know self DE wife is
yige da hao ren.
one-CL big good person
'Zhnagsan thought that Lisi knew that his wife was a very
good person.'

- (100) a. Petr₁ řekl Karlovi₂ o svém_{1/2} autě.
b. Petr₁ ukázal Karla₂ svému_{1/2} veterináři.
- (101) Petr₁ řekl Marii₂ o sobě_{1/*2}.

finština

- (102) Pekka₁ näki että Matti₂ katsoi **itseään**_{2/*1}.
Pekka saw that Matti watched self-POSS
'Pekka saw that Matti watched himself.'

- (103) *Puhuin Pekalle₁ **itseään**_{1/2}.
spoke-1-SG Pekka self-POSS
'I spoke to Pekka about himself.'

- reflexivní *itse* 'self' musí být vázáno subjektem v rámci minimální finitní klauze

- b) anti-subjektová orientace - nesmí se anaforicky vztahovat k žádnému komandujícímu subjektu

Yoruba

- (104) Ségun₁ so pé Túndé₂ ro pé ó_{3/*1/*2} sanra.
Segun say that Tunde think that he fat
'Segun₁ said that Tunde₂ thought that he_{3/*1/*2} was fat.'

- c) logoforicity - logofory jsou orientovány na sémanticky nebo pragmaticicky determinovanou třídu antecedentů

Ewe

- (105) kofi₁ be ye_{1/*2/*s} -dzo
Kofi say LOG left
'Kofi said that he/I left.'

- (106) kofi₁ be e_{*1/2/*s} -dzo
Kofi say he left
'Kofi said that he/I left.'

- (107) kofi₁ be **me**_{*1/*2/s} -dzo
Kofi say I left
'Kofi said that he/I left.'

- **e** referuje k nemluvčímu, neadresované osobě (*s znamená 'ne mluvčí')

- (107) kofi₁ be **me**_{*1/*2/s} -dzo
Kofi say I left
'Kofi said that he/I left.'

- **e** referuje k nemluvčímu, neadresované osobě (*s znamená 'ne mluvčí')
- **me** musí být mluvčí

- (107) kofi₁ be **me***_{1/*2/s} -dzo
Kofi say I left
'Kofi said that he/I left.'

- **e** referuje k nemluvčímu, neadresované osobě (*s znamená 'ne mluvčí')
- **me** musí být mluvčí
- **ye** může referovat pouze k subjektu *be* 'say', nikoli k dalším osobám

- logoforická zájmena nejsou omezena pouze na slovesa komunikace

Ewe

(108) ana₁ kpe dyidzo be ye_{1/*2} -dye vi
 Ana see happiness COMP LOG -bear child
 'Ana₁ was happy that she_{1/*2} bore a child.'

(109) kofi₇ (me-) nya be me -kp ye_{7/*2} (o)
 Kofi (not) know COMP I see LOG
 'Kofi₇ knew/didn't know that I had seen him_{7/*2}.'

(110) kofi₇ kp be yewo_{7+2/*2} -do go
 Kofi see COMP LOG-PL -come out
 'Kofi saw that they (including Kofi) had come out.'

- logoforická zájmena nejsou omezena pouze na slovesa komunikace
- subjekt *být šťastný, vědět, vidět*

Ewe

(108) ana₁ kpe dyidzo be ye_{1/*2} -dyi vi
 Ana see happiness COMP LOG -bear child
 'Ana₁ was happy that she_{1/*2} bore a child.'

(109) kofi₇ (me-) nya be me -kp ye_{7/*2} (o)
 Kofi (not) know COMP I see LOG
 'Kofi₇ knew/didn't know that I had seen him_{7/*2}.'

(110) kofi₇ kp be yewo_{7+2/*2} -do go
 Kofi see COMP LOG-PL -come out
 'Kofi saw that they (including Kofi) had come out.'

- někdy není lehké rozlišit logoforicitu a subjektovou orientaci na dálku (long-distance)

japonština

(111) Takasi₁ wa Taroo₂ ni [Yosiko ga **zibun**_{1/*2}
Takasi TOP Taroo DAT Yosiko NOM self

o nikundeiru koto] o hanasita
ACC be-hating COMP ACC told

'Takasi told Taroo that Yosiko hated him (Takasi).'

(112) Taroo₂ wa Takasi₁ kara [Yosiko ga **zibun**_{1/*2}
Taroo TOP Takasi from Yosiko NOM self

to nikundeiru to] kiita
ACC be-hating COMP heard

'Taroo heard from Takasi that Yosiko hated him (Takasi).'

- *Takasi* je subjekt a topik v (111), ale oblique v (112)

- *Takasi* je subjekt a topik v (111), ale oblique v (112)
- kdyby byl *zibun* subjektově orientovaný, čekali bychom, že bude referovat k Taroo v (112), kde má stejné gramatické funkce a stejnou morfologii jako *Takasi* v (111)

- *Takasi* je subjekt a topik v (111), ale oblique v (112)
- kdyby byl *zibun* subjektově orientovaný, čekali bychom, že bude referovat k Taroo v (112), kde má stejné gramatické funkce a stejnou morfologii jako *Takasi* v (111)
- *zibun* není subjektově orientované

- *Takasi* je subjekt a topik v (111), ale oblique v (112)
- kdyby byl *zibun* subjektově orientovaný, čekali bychom, že bude referovat k Taroo v (112), kde má stejné gramatické funkce a stejnou morfologii jako *Takasi* v (111)
- *zibun* není subjektově orientované
- logofory hledají **zdroj**

- (113) Logoforické zájmeno může být užito, když je zanořeno v konstituentu C takovém, že i) C je zanořené, ii) C denotuje propozici p, která může být parafrázovaná jako mentální stav nebo výpověď zájmenného antecedentu takovém, že parafráze obsahuje první osobu zájmena místo zájmena.
- (114) a. Takasi₁ řekl Tarovi₂: "Já_{1/*2} jsem přišel."
b. Taro₂ slyšel od Takasiho₁: "Já_{1/*2} jsem přišel."
- logoforický antecedent se liší napříč jazyky

- Sells (1987) - formální implementace logofor v rámci DRT
(Discourse Representation Theory)

- (115) a. $\llbracket I/me/my/myself_n \rrbracket^{g,s,u} = g(n)$ if $g(n) = s$, jinak
nedefinováno
- b. $\llbracket you/your_n \rrbracket^{g,s,u} = g(n)$, if $g(n)$ je osoba s
adresovaná v u

- logoforické zájmeno vždy referuje k individuu o :

$$(116) \quad [\![\text{zájmeno}_n^{\log}]\!]^{g,s,u,o} = o \text{ if } o = g(n)$$

$$(117) \quad [\![ct \; (e) \; S]\!]^{g,s,u,o} = \lambda x. x \text{ řekl něco, z čehož plyne } [\![S]\!]^{g,s,u,x}$$

- (118)
- *Gil₆ said that I₆ was happy.
  - Gil₆ said: “I₆ am happy.”
  - Gil₆ said that she₆ was happy.

- logoforické zájmeno vždy referuje k individuu o :

(116) $\llbracket \text{zájmeno}_n^{\log} \rrbracket^{g,s,u,o} = o \text{ if } o = g(n)$

(117) $\llbracket ct (e) S \rrbracket^{g,s,u,o} = \lambda x. x \text{ řekl něco, z čehož plyne } \llbracket S \rrbracket^{g,s,u,x}$

- v angličtině: zájmeno první osoby nemůže referovat k mluvčímu ve vedlejší větě

(118) a. *Gil₆ said that I₆ was happy.
 b. Gil₆ said: “I₆ am happy.”
 c. Gil₆ said that she₆ was happy.

- logoforické zájmeno vždy referuje k individuu *o*:

(116) $\llbracket \text{zájmeno}_n^{\log} \rrbracket^{g,s,u,o} = o \text{ if } o = g(n)$

(117) $\llbracket ct (e) S \rrbracket^{g,s,u,o} = \lambda x. x \text{ řekl něco, z čehož plyne } \llbracket S \rrbracket^{g,s,u,x}$

- v angličtině: zájmeno první osoby nemůže referovat k mluvčímu ve vedlejší větě

(118) a. *Gil₆ said that I₆ was happy.
          b. Gil₆ said: “I₆ am happy.”
          c. Gil₆ said that she₆ was happy.

- *she* koreferuje s *Gil*

Vázací domény

- 1) kořenová doména (RD) - celá věta

[It was reported [that they left upon [Joe's telling jokes [about
Kim]_{CD}]_{SD}]_{TD}]_{RD}

Vázací domény

- 1) kořenová doména (RD) - celá věta
- 2) časová doména (TD) - finitní klauze

[It was reported [that they left upon [Joe's telling jokes [about
Kim]_{CD}]_{SD}]_{TD}]_{RD}

Vázací domény

- 1) kořenová doména (RD) - celá věta
- 2) časová doména (TD) - finitní klauze
- 3) subjektová doména (SD) - subjekt

[It was reported [that they left upon [Joe's telling jokes [about
Kim]_{CD}]_{SD}]_{TD}]_{RD}

Vázací domény

- 1) kořenová doména (RD) - celá věta
- 2) časová doména (TD) - finitní klauze
- 3) subjektová doména (SD) - subjekt
- 4) koargumentová doména (CD) - všechny argumenty C

[It was reported [that they left upon [Joe's telling jokes [about
Kim]_{CD}]_{SD}]_{TD}]_{RD}

1) kořenová doména

korejština

- (119) John₁ -in [Bill₂ -i [Mary₃ -ka [Tom₄ -iy
John -TOP Bill -NOM Mary -NOM Tom -'s
caki_{1/2/3/4/*5} tahan thato] -lil silheha -n
self toward attitude -ACC hate -ASP
-ta -ko] sangkakha -n -ta- ko] mit
-DEC -COMP think -ASP -DEC -COMP believe
-nin -ta.
-ASP -DEC
'John₁ believes that Bill₂ thinks that Mary₃ hates Tom₄'s
attitude toward self_{1/2/3/4/*5}'

1) kořenová doména

korejština

- (119) John₁ -in [Bill₂ -i [Mary₃ -ka [Tom₄ -iy
John -TOP Bill -NOM Mary -NOM Tom -'s
caki_{1/2/3/4/*5} tahan thato] -lil silheha -n
self toward attitude -ACC hate -ASP
-ta -ko] sangkakha -n -ta- ko] mit
-DEC -COMP think -ASP -DEC -COMP believe
-nin -ta.
-ASP -DEC
'John₁ believes that Bill₂ thinks that Mary₃ hates Tom₄'s
attitude toward self_{1/2/3/4/*5}'

- *caki* může být vázáno pouze v rámci kořenové domény

2) časová doména

- (120) a. Holan₁ chválil Halasovo₂ vzpomínání na sebe_{1/2}.
- b. Holan₁ chválil Halasovo₂ vydání svých_{1/2} básní.
- c. Kainar₁ nutil Blatného₂ udat se_{2/*1}.

2) časová doména

- (120) a. Holan₁ chválil Halasovo₂ vzpomínání na sebe_{1/2}.
b. Holan₁ chválil Halasovo₂ vydání svých_{1/2} básní.
c. Kainar₁ nutil Blatného₂ udat se_{2/*1}.

- *se se* chová jinak než *sebe*

2) časová doména

- (120) a. Holan₁ chválil Halasovo₂ vzpomínání na sebe_{1/2}.
b. Holan₁ chválil Halasovo₂ vydání svých_{1/2} básní.
c. Kainar₁ nutil Blatného₂ udat se_{2/*1}.

- *se se chová jinak než sebe*
- *sebe* v časové doméně

2) časová doména

- (120) a. Holan₁ chválil Halasovo₂ vzpomínání na sebe_{1/2}.
b. Holan₁ chválil Halasovo₂ vydání svých_{1/2} básní.
c. Kainar₁ nutil Blatného₂ udat se_{2/*1}.

- *se* se chová jinak než *sebe*
- *sebe* v časové doméně
- *se, si* v subjektové doméně

3) subjektová doména

ruština

- (121) [_{SD} Pisateli₁ čitali
writers-NOM read reminiscences-ACC
[vospominanija **drug** o **drug-e₁**]]
each about other-LOC
'The writers read reminiscences about each other.'

- (122) *Pisateli₁ čitali [_{SD} vospominanija
writers-NOM read reminiscences-ACC Tolstoi-GEN
Tolstoja **drug** o **drug-e₁**]
each about other-LOC
'The writers read the reminiscences of Tolstoj about each
other.'

3) subjektová doména

- reciproční zájmena – v subjektové doméně

ruština

(121) [_{SD} Pisateli₁ čitali
writers-NOM read reminiscences-ACC
[vospominanija **drug** o **drug-e₁**]]
each about other-LOC
'The writers read reminiscences about each other.'

(122) *Pisateli₁ čitali [_{SD} vospominanija
writers-NOM read reminiscences-ACC Tolstoi-GEN
Tolstoja **drug** o **drug-e₁**]
each about other-LOC
'The writers read the reminiscences of Tolstoj about each
other.'

- (123) Kainar a Blatný oholili jeden druhého.
- (124) Kainar₁ a Blatný₂ slyšeli [₁₊₂ recitovat jeden druhého].
- (125) *Kainar₁ a Blatný₂ slyšeli Holana₃ [₃ recitovat jeden druhého].

- (126) Kainar a Blatný pomlouvali své milenky.
- anaforický: Kainar → Kainarová milenka; Blatný → Blatného milenka
  - reciproční: i Kainar → Blatného milenka; Blatný → Kainarová milenka
- (127) Kainar a Blatný vzpomínali na vydání svých knížek.
- (128) Kainar a Blatný vzpomínali na Holanovo vydání svých knížek.
- Kainar + Blatný → Holan vydal Holanovy knížky
  - Kainar → Holan vydal Kainarové knížky; Blatný → Holan vydal Blatného knížky
  - ?Kainar → Holan vydal Blatného knížky; Blatný → Holan vydal Kainarové knížky

holandština

- (129) Peter₁ zag [_{SD} Mary₂] foto van **zichzelf**_{2/*1/*3}.
Peter saw Mary's pictures of self
'Peter saw Mary's pictures of him/herself.'
- (130) Kainar₁ a Blatný₂ vydali Holanovo₃ vzpomínání na své dětství.
a. *Kainar vydal Holanovo vzpomínání na Blatného dětství a Blatný vydal Holanovo vzpomínání na Kainarovo dětství

4) koargumentová doména

Marathi

- (131) Jane₁ ne **tilaa**_{2/*1} bockaarle.
Jane ERG her-ACC scratched
'Jane scratched her.'
- (132) Mary₂ dukhi hoti. **tilaa**₂ jaataa aale naahi.
Mary sad was she-DAT go could not
'Mary was sad. She could not go.'

4) koargumentová doména

Marathi

- *to* v jazyce Marathi se chová na první pohled jako nereflexivní zájmeno, tj. nemůže být vázáno ve své lokální klauzi, ale přes hranici finitní věty

(131) Jane₁ ne **tilaa**_{2/*1} bockaarle.
Jane ERG her-ACC scratched
'Jane scratched her.'

(132) Mary₂ dukhi hoti. **tilaa**₂ jaataa aale naahi.
Mary sad was she-DAT go could not
'Mary was sad. She could not go.'

4) koargumentová doména

Marathi

- *to* v jazyce Marathi se chová na první pohled jako nereflexivní zájmeno, tj. nemůže být vázáno ve své lokální klauzi, ale přes hranici finitní věty
- narozdíl od anglických nereflexivních zájmen se ale vyskytuje s antecedentem v rámci své subjektové domény, pokud antecedent není koargumentem

(131) Jane₁ ne **tilaa**_{2/*1} bockaarle.
Jane ERG her-ACC scratched
'Jane scratched her.'

(132) Mary₂ dukhi hoti. **tilaa**₂ jaataa aale naahi.
Mary sad was she-DAT go could not
'Mary was sad. She could not go.'

- (133) Jane₁ ne **ticyaakartaa₁** saadi ghet li.
Jane ERG her for sari bought
'Jane bought a sari for her (Jane).'
- (134) Jane₁ ne John laa **ticyaabaddal₁** maathiti
Jane ERG John DAT her about
dili.
information gave
'Jane gave John information about her (Jane).'

- *ham* a *hende* (dánština), *zich* (holandština), *'m* (fríština), *to* a *aapan* (Marathi), *seg* (norština) musí být volné ve své koargumentové doméně

(135) *to* (*hende/zich/ava-* ...) nesmí být koindexované s komandujícím NP v rámci své koargumentové domény

- *ham* a *hende* (dánština), *zich* (holandština), *'m* (fríština), *to* a *aapan* (Marathi), *seg* (norština) musí být volné ve své koargumentové doméně
- (135) *to* (*hende/zich/ava-* ...) nesmí být koindexované s komandujícím NP v rámci své koargumentové domény
- mohou být ale lokálně vázány (ne-koargumentovým subjektem v rámci finitní klauze)

- *ham* a *hende* (dánština), *zich* (holandština), *'m* (fríština), *to* a *aapan* (Marathi), *seg* (norština) musí být volné ve své koargumentové doméně

(135) *to* (*hende/zich/ava-* ...) nesmí být koindexované s komandujícím NP v rámci své koargumentové domény

- mohou být ale lokálně vázány (ne-koargumentovým subjektem v rámci finitní klauze)
- některé musí být vázány v rámci vyšší domény (časové – norština, subjektové – fríština)

- *ham* a *hende* (dánština), *zich* (holandština), *'m* (fríština), *to* a *aapan* (Marathi), *seg* (norština) musí být volné ve své koargumentové doméně

(135) *to* (*hende/zich/ava-* ...) nesmí být koindexované s komandujícím NP v rámci své koargumentové domény

- mohou být ale lokálně vázány (ne-koargumentovým subjektem v rámci finitní klauze)
- některé musí být vázány v rámci vyšší domény (časové – norština, subjektové – fríština)
- tato zájmena mají velmi omezenou distribuci (jako argumenty prepozicí a inherentní reflexiva)

Reflexiva na dálku (long-distance)

- reflexiva mohou být vázána lokálně *herself* nebo může být jejich antecedent mimo minimální klauzi → mohou být vázána ne-lokálním antecedentem

latina

- (136) Iccius nuntium mittit, nisi subsidium **sibi**₇
Iccius message sends if-not relief REFL
submittatur...
furnished-PASSIVE
'Iccius sends a message that unless relief be given to himself,
...'

(137) Ibi in proximiis villis ita bipartito fuerunt₍₁₎,
there in nearest farmhouse so in two
ut Tiberis inter eos₁ et pons interesset.
parts made-they that Tiber between them and

bridge lay between

'They set (themselves) up in farmhouse very nearby,
divided in two, so that the Tiber and the bridge were in
between them.'

- dvě analýzy:

- (138) Hann₂ sagdi [ad **sig**₂ vantadi hafleika].
he said that self lacked ability
'He said that he lacked ability.' – 'He said: "I lack ability."'
- (139) *Honum₂ var sagt [ad **sig**₂ vantadi hafleika.]
he was said that self lacked ability
'He was told that he lacked ability.' – 'He was told:
"You/#I lack ability."'

- dvě analýzy:

- 1) movement – jednotná analýza pro vázání short-distance a long-distance; paralela s jazyky, kde existuje šplhání klitic (clitic climbing)

(138) Hann₂ sagdi [ad **sig**₂ vantadi hafileika].
he said that self lacked ability
'He said that he lacked ability.' – 'He said: "I lack ability."'

(139) *Honum₂ var sagt [ad **sig**₂ vantadi hafileika.]
he was said that self lacked ability
'He was told that he lacked ability.' – 'He was told:
"You/#I lack ability."'

- dvě analýzy:

- 1) movement – jednotná analýza pro vázání short-distance a long-distance; paralela s jazyky, kde existuje šplhání klitic (clitic climbing)
- 2) bez movementu – protipříklad: logofory islandština

(138) Hann₂ sagdi [ad **sig**₂ vantadi hafileika].
he said that self lacked ability
'He said that he lacked ability.' – 'He said: "I lack ability."'

(139) *Honum₂ var sagt [ad **sig**₂ vantadi hafileika.]
he was said that self lacked ability
'He was told that he lacked ability.' – 'He was told:
"You/#I lack ability."'

- (140) Barnid₁ lét ekki í ljós [ad bad hefdi verid
child-the₁ let not in light that there had been
hugsad vel um **sig**₁]
though well about self
'The child didn't reveal that it had been taken good care
of.' 'The child didn't say: "I've been taken good care of."'
- (141) *Barnid₁ bar bess ekki merki [ad bad hefdi verid
child-the₁ bore it not signs that there had been
hugsad vel um **sig**₁]
though weel about self
'The child didn't look as if it had been taken good care of.'
'The child didn't look: "I've been taken good care of."

- logofory se mohou objevit bez vnitřně-větného antecedentu

islandština

(142) Formadurinn₄ vard óskaplega reidur. Tillagan vari avíridileg.

The chairman became furiously angry. The proposal was outrageous.

Vari henni beint gegn sér₄ persónulega.

Was it aimed at self personally?

- logofory se mohou objevit bez vnitřně-větného antecedentu

islandština

(142) Formadurinn₄ vard óskaplega reidur. Tillagan vari avíridileg.

The chairman became furiously angry. The proposal was outrageous.

Vari henni beint gegn sér₄ persónulega.

Was it aimed at self personally?

- jazyky které mají pouze komplexní reflexiva (jako angličtina) postrádají reflexiva vázaná na dálku

- logofory se mohou objevit bez vnitřně-větného antecedentu

islandština

(142) Formadurinn₄ vard óskaplega reidur. Tillagan vari avíridileg.

The chairman became furiously angry. The proposal was outrageous.

Vari henni beint gegn sér₄ persónulega.

Was it aimed at self personally?

- jazyky které mají pouze komplexní reflexiva (jako angličtina) postrádají reflexiva vázaná na dálku
- když má jazyk jednoduché i komplexní reflexiva, pouze jednoduchá mohou být vázaná na dálku

- příklady, kdy se časová, subjektová a koargumentová doména shodují:

(143) Susan₁ fortalte Anne₂ om {*hende_{1/2}/hende
selv_{*1/2}/*sig_{1/2}/sig selv_{1/*2}}
Susan told Anne about ...

(144) Harald₁ fortalte Jon₂ om {*ham_{1/2}/ham
selv_{*1/2}/*seg_{1/2}/seg selv_{1/*2}}
Harald told John about ...

- příklady, kdy se časová, subjektová a koargumentová doména shodují:

a) dánština

(143) Susan₁ fortalte Anne₂ om {*hende_{1/2}/hende
selv_{*1/2}/*sig_{1/2}/sig selv_{1/*2}}
Susan told Anne about ...

(144) Harald₁ fortalte Jon₂ om {*ham_{1/2}/ham
selv_{*1/2}/*seg_{1/2}/seg selv_{1/*2}}
Harald told John about ...

- příklady, kdy se časová, subjektová a koargumentová doména shodují:

a) dánština

(143) Susan₁ fortalte Anne₂ om {*hende_{1/2}/hende
selv_{*1/2}/*sig_{1/2}/sig selv_{1/*2}}
Susan told Anne about ...

b) norština

(144) Harald₁ fortalte Jon₂ om {*ham_{1/2}/ham
selv_{*1/2}/*seg_{1/2}/seg selv_{1/*2}}
Harald told John about ...

- příklady, kdy se koargumentová doména a časová doména liší

dánština

- (145) Susan₁ bad Anne om at ringe til **hende**₁/*hende
selv₁/**sig**₁/sig selv₁
'Susan asked Anne to call her.'

norština

- (146) Jon₁ bad oss snakke om **ham**₁/*ham selv₁/**seg**₁/*seg
selv₁

- příklady, kdy se koargumentová doména a časová doména liší
- *bad 'asked'* je sloveso objektové kontroly, subjekt vedlejší věty
v (145) je Anne, nikoli Susan

dánština

- (145) Susan₁ bad Anne om at ringe til **hende**₁/*hende
selv₁/**sig**₁/sig selv₁
'Susan asked Anne to call her.'

norština

- (146) Jon₁ bad oss snakke om **ham**₁/*ham selv₁/**seg**₁/*seg
selv₁

- příklady, kdy se koargumentová doména a časová doména liší
- *bad 'asked'* je sloveso objektové kontroly, subjekt vedlejší věty
v (145) je Anne, nikoli Susan

dánština

- (145) Susan₁ bad Anne om at ringe til **hende**₁/*hende
selv₁/**sig**₁/sig selv₁
'Susan asked Anne to call her.'

norština

- (146) Jon₁ bad oss snakke om **ham**₁/*ham selv₁/**seg**₁/*seg
selv₁

- *sig/seg* nejsou přípustné, když vázání není k subjektu

Třídy

- turečtina

- (147) Herkes₁ ayna-da
everyone mirror-LOC
{kendisi-(n)i_{1/2}/kendi-(n)i_{1/*2}} gördü
{(him)self-ACC} saw
'Everyone saw themselves in the mirror.'

Třídy

- turečtina

(147) Herkes₁ ayna-da
everyone mirror-LOC
{kendisi-(n)i_{1/2}/kendi-(n)i_{1/*2}} gördü
{(him)self-ACC} saw
'Everyone saw themselves in the mirror.'

- dvě formy: kendi/kendisi

Třídy

- turečtina

(147) Herkes₁ ayna-da
everyone mirror-LOC
{kendisi-(n)i_{1/2}/kendi-(n)i_{1/*2}} gödru
{(him)self-ACC} saw
'Everyone saw themselves in the mirror.'

- dvě formy: kendi/kendisi
- **třída** může být jedna lexikální jednotka nebo množina forem, které mají společný určitý morfologický tvar nebo jejich komplement

Třídy

- turečtina

(147) Herkes₁ ayna-da
everyone mirror-LOC
{kendisi-(n)i_{1/2}/kendi-(n)i_{1/*2}} gödru
{(him)self-ACC} saw
'Everyone saw themselves in the mirror.'

- dvě formy: kendi/kendisi
- **třída** může být jedna lexikální jednotka nebo množina forem, které mají společný určitý morfologický tvar nebo jejich komplement
- jazyky rozlišují různý počet tříd

Vázání versus koreference

- koreference - označena koindexikací

(148) koreference: *He*₅/*John*₅ said that *he*₅ was OK.

(149) vázání proměnných: *No woman*₅ doubts that *she*₅ is OK.

(150) *John* said that *John* was OK.

(151) *No woman* doubts that *no woman* is OK.

- koreference - označena koindexikací

(148) koreference: *He*₅/*John*₅ said that *he*₅ was OK.

(149) vázání proměnných: *No woman*₅ doubts that *she*₅ is OK.

(150) *John* said that *John* was OK.

- oba výrazy referují ke stejnemu individuu → mají stejnou denotaci

(151) *No woman* doubts that *no woman* is OK.

- koreference - označena koindexikací

(148) koreference: $He_5/John_5$ said that he_5 was OK.

(149) vázání proměnných: $No\ woman_5$ doubts that she_5 is OK.

(150) $John$ said that $John$ was OK.

- oba výrazy referují ke stejnemu individuu → mají stejnou denotaci

(151) $No\ woman$ doubts that $no\ woman$ is OK.

- she nemá stejnou denotaci jako $no\ woman$

- koreference - označena koindexikací

(148) koreference: *He₅/John₅* said that *he₅* was OK.

(149) vázání proměnných: *No woman₅* doubts that *she₅* is OK.

(150) *John* said that *John* was OK.

- oba výrazy referují ke stejnému individuu → mají stejnou denotaci

(151) *No woman* doubts that *no woman* is OK.

- *she* nemá stejnou denotaci jako *no woman*
- kvantifikované NP *no woman*, *each of the women* a wh-fráze *which man, who*

Kvantifikované NP a vázání proměnných

- vázané zájmeno nelze nahradit antecedentem, pokud je antecedent kvantifikované NP (QNP)

(152) Every manager is happy.

- a. $\llbracket \text{is happy} \rrbracket^g = \llbracket \text{happy} \rrbracket^g = \lambda y. y \text{ is happy}$ (charakteristická funkce setu šťastných individuí, $\{y \mid y \text{ is happy}\}$)
- b. $\llbracket \text{Every manager is happy} \rrbracket^g = 1$ iff pro každé x , if x a manager,
  - (i) $\llbracket \text{happy} \rrbracket^g(x) = 1$
  - (ii) x is in $\{y \mid y \text{ is happy}\}$

Kvantifikované NP a vázání proměnných

- vázané zájmeno nelze nahradit antecedentem, pokud je antecedent kvantifikované NP (QNP)
- příklad:

(152) Every manager is happy.

- a. $\llbracket \text{is happy} \rrbracket^g = \llbracket \text{happy} \rrbracket^g = \lambda y. y \text{ is happy}$ (charakteristická funkce setu šťastných individuí, $\{y \mid y \text{ is happy}\}$)
- b. $\llbracket \text{Every manager is happy} \rrbracket^g = 1$ iff pro každé x , if x a manager,
  - (i) $\llbracket \text{happy} \rrbracket^g(x) = 1$
  - (ii) x is in $\{y \mid y \text{ is happy}\}$

Kvantifikované NP a vázání proměnných

- vázané zájmeno nelze nahradit antecedentem, pokud je antecedent kvantifikované NP (QNP)
- příklad:
- *happy* - denotuje funkci z individuí do pravdivostních hodnot; mapuje pouze šťastná individua na 1

(152) Every manager is happy.

- a. $\llbracket \text{is happy} \rrbracket^g = \llbracket \text{happy} \rrbracket^g = \lambda y. y \text{ is happy}$ (charakteristická funkce setu šťastných individuí, $\{y \mid y \text{ is happy}\}$)
- b. $\llbracket \text{Every manager is happy} \rrbracket^g = 1$ iff pro každé x , if x a manager,
  - (i) $\llbracket \text{happy} \rrbracket^g(x) = 1$
  - (ii) x is in $\{y \mid y \text{ is happy}\}$

Kvantifikované NP a vázání proměnných

- vázané zájmeno nelze nahradit antecedentem, pokud je antecedent kvantifikované NP (QNP)
- příklad:
- *happy* - denotuje funkci z individuí do pravdivostních hodnot; mapuje pouze šťastná individua na 1
- *a manager* - denotuje funkci; mapuje pouze manažery na 1

(152) Every manager is happy.

- a. $\llbracket \text{is happy} \rrbracket^g = \llbracket \text{happy} \rrbracket^g = \lambda y. y \text{ is happy}$ (charakteristická funkce setu šťastných individuí, $\{y \mid y \text{ is happy}\}$)
- b. $\llbracket \text{Every manager is happy} \rrbracket^g = 1$ iff pro každé x , if x a manager,
  - (i) $\llbracket \text{happy} \rrbracket^g(x) = 1$
  - (ii) x is in $\{y \mid y \text{ is happy}\}$

(153) $\llbracket \text{One manager is happy} \rrbracket^g = 1$ iff
pro (alespoň) 1 x takové, že $\llbracket \text{manager} \rrbracket^g(x) = 1$,
 $\llbracket \text{happy} \rrbracket^g(x) = 1$

(154) $\llbracket \text{No manager is happy} \rrbracket^g = 1$ iff
pro žádné x takové, že $\llbracket \text{manager} \rrbracket^g(x) = 1$, $\llbracket \text{happy} \rrbracket^g(x)$
= 1

- kvantifikátor je logicky komplexnější

(155) pro {každý, některý, (alespoň) n, žádné}
x takové, že je N, x je v {y | y {spí, je šťastný, ...}}

(153) $\llbracket \text{One manager is happy} \rrbracket^g = 1$ iff
pro (alespoň) 1 x takové, že $\llbracket \text{manager} \rrbracket^g(x) = 1$,
 $\llbracket \text{happy} \rrbracket^g(x) = 1$

(154) $\llbracket \text{No manager is happy} \rrbracket^g = 1$ iff
pro žádné x takové, že $\llbracket \text{manager} \rrbracket^g(x) = 1$, $\llbracket \text{happy} \rrbracket^g(x)$
 $= 1$

- kvantifikátor je logicky komplexnější

(155) pro {každý, některý, (alespoň) n, žádné}
x takové, že je N, x je v {y | y {spí, je šťastný, ...}}

- kvantifikátory nereferují

- (156) Every tenor₂ thinks that he₂ is competent.
- $\llbracket \text{thinks that } \text{he}_2 \text{ is competent} \rrbracket^g = \lambda x. x \text{ thinks that } g(2) \text{ is competent}$
  - $\llbracket (156)^g \rrbracket = 1$ iff pro každé x takové, že x je tenor, x je v množině lidí, kteří si myslí, že $g(2)$ je kompetentní

▪ to ale není čtení, které chceme

- (157) Every tenor₂ thinks that he₂ is competent.
- $\llbracket (157)^g \rrbracket = 1$ iff pro každé x takové, že x je tenor, x je v množině lidí, kteří si myslí, že x je kompetentní

- (156) Every tenor₂ thinks that he₂ is competent.
- $\llbracket \text{thinks that } \text{he}_2 \text{ is competent} \rrbracket^g = \lambda x. x \text{ thinks that } g(2) \text{ is competent}$
  - $\llbracket (156)^g \rrbracket = 1$ iff pro každé x takové, že x je tenor, x je v množině lidí, kteří si myslí, že $g(2)$ je kompetentní

- to ale není čtení, které chceme
- spíše chceme:

- (157) Every tenor₂ thinks that he₂ is competent.
- $\llbracket (157)^g \rrbracket = 1$ iff pro každé x takové, že x je tenor, x je v množině lidí, kteří si myslí, že x je kompetentní

- Index Transef: pro jakékoli QNP s indexem n , připojíme β_n k sesterskému konstituentu kvantifikovaného NP

$$(159) \quad \lambda x. [\![Y]\!]^{g[n \rightarrow x]}(x)$$

(160) $[\![\text{every tenor}_4 [\beta_4 [\text{thinks that } he_4 \text{ is competent}]]]\!]^g =$
 pro každé y takové, že y je tenor,
 $\lambda x. [\![_{VP} \text{thinks that } he_4 \text{ is competent}]\!]^{g[4 \rightarrow x]}(x) = 1 =$
 $\dots y \in \{x \mid$
 $\dots [\![_{VP} \text{thinks that } he_4 \text{ is competent}]\!]^{g[4 \rightarrow x]}(x)\} =$
 $\dots y \in \{x \mid x \text{ thinks that } x \text{ is competent}\} =$
 $\dots \text{každý tenor je v množině těch, kteří jsou považováni za kompetentní}$

- Index Transef: pro jakékoli QNP s indexem n , připojíme β_n k sesterskému konstituentu kvantifikovaného NP
- sestra β_n je Y , který není interpretován vzhledem k původnímu přiřažení g , ale změně přiřazení $g[n \rightarrow x]$

$$(159) \quad \lambda x. [\![Y]\!]^{g[n \rightarrow x]}(x)$$

(160) $[\![\text{every tenor}_4 [\beta_4 [\text{thinks that } he_4 \text{ is competent}]]]\!]^g =$
 pro každé y takové, že y je tenor,
 $\lambda x. [\![_{VP} \text{thinks that } he_4 \text{ is competent}]\!]^{g[4 \rightarrow x]}(x) = 1 =$
 $\dots y \in \{x \mid$
 $\dots [\![_{VP} \text{thinks that } he_4 \text{ is competent}]\!]^{g[4 \rightarrow x]}(x)\} =$
 $\dots y \in \{x \mid x \text{ thinks that } x \text{ is competent}\} =$
 $\dots \text{každý tenor je v množině těch, kteří jsou považováni za kompetentní}$

- Index Transef: pro jakékoli QNP s indexem n , připojíme β_n k sesterskému konstituentu kvantifikovaného NP
- sestra β_n je Y , který není interpretován vzhledem k původnímu přiřažení g , ale změní přiřazení $g[n \rightarrow x]$
- index n je mapován na individuum x

$$(159) \quad \lambda x. [\![Y]\!]^{g[n \rightarrow x]}(x)$$

(160) $[\![\text{every tenor}_4 [\beta_4 [\text{thinks that } he_4 \text{ is competent}]]]\!]^g =$
 pro každé y takové, že y je tenor,
 $\lambda x. [\![_{VP} \text{thinks that } he_4 \text{ is competent}]\!]^{g[4 \rightarrow x]}(x) = 1 =$
 $\dots y \in \{x \mid$
 $\dots [\![_{VP} \text{thinks that } he_4 \text{ is competent}]\!]^{g[4 \rightarrow x]}(x)\} =$
 $\dots y \in \{x \mid x \text{ thinks that } x \text{ is competent}\} =$
 $\dots \text{každý tenor je v množině těch, kteří jsou považováni za kompetentní}$

Syntaktické a sémantické vázání

- kvantifikátory nejdou přes hranici věty:

- (161) a. Petr₂ vešel do hospody. Hospodský mu₂ nalil pivo.
b. [Každý student]₃ vešel do hospody. Hospodský mu_{2/*3}
nalil pivo.
- (162) a. The secretary he₂ hired thinks that Siegfried₂ is
despotic.
b. *The secretary he₂ hired thinks that each of the tenors₂
is despotic.

Syntaktické a sémantické vázání

- kvantifikátory nejdou přes hranici věty:

- (161) a. Petr₂ vešel do hospody. Hospodský mu₂ nalil pivo.
b. [Každý student]₃ vešel do hospody. Hospodský mu_{2/*3}
nalil pivo.
- (162) a. The secretary he₂ hired thinks that Siegfried₂ is
despotic.
b. *The secretary he₂ hired thinks that each of the tenors₂
is despotic.
- *he ne-c-komanduje each of the tenors*

Syntaktické a sémantické vázání

- kvantifikátory nejdou přes hranici věty:

- (161) a. Petr₂ vešel do hospody. Hospodský mu₂ nalil pivo.
b. [Každý student]₃ vešel do hospody. Hospodský mu_{2/*3}
nalil pivo.
- (162) a. The secretary he₂ hired thinks that Siegfried₂ is
despotic.
b. *The secretary he₂ hired thinks that each of the tenors₂
is despotic.

- *he ne-c-komanduje each of the tenors*
- v (162-a) *he a Siegfried jsou koreferentní*

Syntaktické a sémantické vázání

- kvantifikátory nejdou přes hranici věty:

- (161) a. Petr₂ vešel do hospody. Hospodský mu₂ nalil pivo.
b. [Každý student]₃ vešel do hospody. Hospodský mu_{2/*3}
nalil pivo.
- (162) a. The secretary he₂ hired thinks that Siegfried₂ is
despotic.
b. *The secretary he₂ hired thinks that each of the tenors₂
is despotic.

- *he ne-c-komanduje each of the tenors*
- v (162-a) *he a Siegfried jsou koreferentní*
- kvantifikované NP nedovolují koindexikaci bez c-komanda

(163) Kvantifikované NP a wh-stopy mohou být koindexovány se zájmeny pouze v jejich c-komandující syntaktické doméně.

- kvantifikátory nereferují → jediná možnost koindexikace je pomocí sémantického vázání

- koindexikace mezi QNP a zájmeno je výsledkem sémantického vázání pouze, když QNP c-komanduje zájmeno

- (164) a. $*He_2$ exploits the secretary that each of the tenors₂ hired.
- b. LF: he_2 exploits the secretary that [each of the tenors] $[\beta_2$ [hired]].

- koindexikace mezi QNP a zájmena je výsledkem sémantického vázání pouze, když QNP c-komanduje zájmeno
- kvantifikované NP nemohou být vázány

- (164) a. *He₂ exploits the secretary that each of the tenors₂ hired.
- b. LF: he₂ exploits the secretary that [each of the tenors][β₂ [hired]].

- koindexikace mezi QNP a zájmena je výsledkem sémantického vázání pouze, když QNP c-komanduje zájmeno
- kvantifikované NP nemohou být vázány
- *each of the tenors* je plné NP

- (164) a. *He₂ exploits the secretary that each of the tenors₂ hired.
- b. LF: he₂ exploits the secretary that [each of the tenors][β₂ [hired]].

Wh-výrazy

- intuitivně: wh-výrazy nereferují

(165) *Which girl₁ told Suzie that she_{1/2/3} had detention?*

- a girl said to Suzie: 'You have detention.'
- a girl said to Suzie: 'I have detention.'
- a girl said to Suzie: 'She has detention.'

(166) $\llbracket [VP * \beta_1 [VP \text{ told } Suzie_2 \text{ that } she_1 \text{ had detention}]] \rrbracket^g$
 $= \lambda x. \llbracket [VP \text{ told } Suzie_2 \text{ that } she_1 \text{ had detention}] \rrbracket^{g[1 \rightarrow x]}(x)$
 $= \lambda x. x \text{ told Suzie that g1} \rightarrow x \text{ had detention}$
 $= \lambda x. x \text{ told Suzie that x had detention}$

Rekapitulace

- 1) koindexikace mezi dvěma NP může být:

Rekapitulace

- 1) koindexikace mezi dvěma NP může být:
  - a) koreference (obě NP denotují stejné individuum)

Rekapitulace

- 1) koindexikace mezi dvěma NP může být:
  - a) koreference (obě NP denotují stejné individuum)
  - b) sémantické vázání

Rekapitulace

- 1) koindexikace mezi dvěma NP může být:
  - a) koreference (obě NP denotují stejné individuum)
  - b) sémantické vázání
- 2) kvantifikované NP a wh-výrazy nereferují, proto nemohou koreferovat, jediná možnost je koindexikace

Rekapitulace

- 1) koindexikace mezi dvěma NP může být:
  - a) koreference (obě NP denotují stejné individuum)
  - b) sémantické vázání
- 2) kvantifikované NP a wh-výrazy nereferují, proto nemohou koreferovat, jediná možnost je koindexikace
- 3) koindexikace bez c- komanda je možná pouze jako koreference nebo vůbec

Antecedent	Vztah k anaforickému elementu
refereuje k entitě (podstatná jména, některá zájmena)	koreference nebo vázání
kvantifikátor – nerefeuje	pouze vázání

Anaforický element	Vztah k antecedentu
anafora	pouze vázání, uvnitř řídící kategorie
zájmeno	vázání mimo řídící kategorii nebo koreference
referenční výraz	pouze koreference

Sémantické detaily

modifikace přiřazení

(167) $g_1 =$

1 → Kim

2 → Sven

3 → Ana

4 → Kurt

...

(168) $g_1[4 \rightarrow \text{Marge}] =$

1 → Kim

2 → Sven

3 → Ana

4 → **Marge**

...

- modifikaci lze opakovat:

(169) $g_1[4 \rightarrow \text{Marge}][1 \rightarrow \text{Bo}]$

1 → **Bo**

2 → Sven

3 → Ana

4 → **Marge**

...

(170) a. $[\text{she}_2 \text{ is asleep}]^g = 1$ iff $g(2)$ is asleep.

b. $[\text{she}_2 \text{ is asleep}]^{g[2 \rightarrow \text{Clara}]} = 1$ iff Clara is asleep

c. $[\text{she}_2 \text{ is asleep}]^{g[2 \rightarrow \text{Betsy}]} = 1$ iff Betsy is asleep.

d. $[\text{she}_2 \text{ is asleep}]^{g[2 \rightarrow x]} = 1$ iff x is asleep.

sémantika kvantifikátorů

- *every* - komplexnější: funkce z vlastností (které jsou samy o sobě funkcí z individuů do pravdivostních hodnot) do pravdivostních hodnot ⇒ **generalizovaný kvantifikátor**

(171) Every manager is happy.

- a. vlastnost být šťastné individuum má vlastnost mapující každý prvek z množiny manažerů na 1 - kvantifikátor v objektu - raising kvantifikátoru

(172) I met every gymnast.

sémantika kvantifikátorů

- *every* - komplexnější: funkce z vlastností (které jsou samy o sobě funkcí z individuů do pravdivostních hodnot) do pravdivostních hodnot ⇒ **generalizovaný kvantifikátor**
- denotuje vlastnosti vlastností

(171) Every manager is happy.

- a. vlastnost být šťastné individuum má vlastnost mapující každý prvek z množiny manažerů na 1 - kvantifikátor v objektu - raising kvantifikátoru

(172) I met every gymnast.

Další případy sémantického vázání

- kvantifikované NP, wh-slova: sémantické vázání

(173) She knows her₇ rights.

- $\llbracket(173)\rrbracket^g = 1 \text{ iff } \llbracket\text{knows her}_7 \text{ rights}\rrbracket^g(g(7)) = 1$
 $= 1 \text{ iff } g(7) \text{ je v } \{y \mid y \text{ knows } g(7) \text{'s rights}\}$
- LF: $\text{she}_7 [\beta_7 [\text{knows her}_7 \text{ rights}]]$
 $\llbracket(173\text{-b})\rrbracket^g = 1 \text{ iff } g(7) \text{ je v } \{x \mid x \text{ knows } x \text{'s rights}\}$

- kvantifikované NP, wh-slova: sémantické vázání
- jména, zájmena, definitní NP: syntaktické vázání - pokud uplatníme sémantické vázání, dostaneme stejný výsledek

(173) She knows her₇ rights.

- $\llbracket(173)\rrbracket^g = 1 \text{ iff } \llbracket\text{knows her}_7 \text{ rights}\rrbracket^g(g(7)) = 1$
 $= 1 \text{ iff } g(7) \in \{y \mid y \text{ knows } g(7)'s \text{ rights}\}$
- LF: $\text{she}_7 [\beta_7 [\text{knows her}_7 \text{ rights}]]$
 $\llbracket(173\text{-b})\rrbracket^g = 1 \text{ iff } g(7) \in \{x \mid x \text{ knows } x's \text{ rights}\}$

- kvantifikované NP, wh-slova: sémantické vázání
- jména, zájmena, definitní NP: syntaktické vázání - pokud uplatníme sémantické vázání, dostaneme stejný výsledek

(173) She knows her₇ rights.

- a. $\llbracket(173)\rrbracket^g = 1 \text{ iff } \llbracket\text{knows her}_7 \text{ rights}\rrbracket^g(g(7)) = 1$
 $= 1 \text{ iff } g(7) \in \{y \mid y \text{ knows } g(7)'s \text{ rights}\}$
- b. LF: $\text{she}_7 [\beta_7 [\text{knows her}_7 \text{ rights}]]$
 $\llbracket(173\text{-b})\rrbracket^g = 1 \text{ iff } g(7) \in \{x \mid x \text{ knows } x's \text{ rights}\}$

- pravdivostní podmínky jsou stejné

Konstrukce s fokusem

- (174) Jen Karel si myslí, že jeho pes je úžasný.
- $\text{Karel} \in \{x \text{ si myslí, že } x\text{-ův pes je úžasný} \wedge \forall x \neq \text{Karel} \rightarrow x \text{ si nemyslí, že } x\text{-ův pes je úžasný}\}$ vázanná proměnná
  - $\text{Karel} \in \{x \text{ si myslí, že Karlův pes je úžasný} \wedge \forall x \neq \text{Karel} \rightarrow x \text{ si nemyslí, že Karlův pes je úžasný}\}$ volná proměnná, koreference
- (175) Jen Karel obdivuje svého psa.
- $!\text{Karel} \in \{x \text{ obdivuje } x\text{-ova psa}\}$ vázanná proměnná
  - $?!\text{Karel} \in \{x \text{ obdivuje Karlova psa}\}$ volná proměnná

- (176) I only said that TATJANA should stay in her room.
- a. I didn't say anyone other than Tatjana should stay in Tatjana's room. (*her* koreferuje s *Tatjana*)
  - b. I didn't prohibit anyone other than Tatjana to leave his/her room. (*her* je vázáno *Tatjana*)
  - c. I didn't say anyone other than Tatjana should stay in Marijana's room. (*her* referuje k někomu jinému)
- referenční výraz *Tatjana* je vázáno sémanticky

VP elipsy

- (177) Petrova₂ matka šla do jeho_{2/3} domu a Honzova₃ taky.
- Petrova matka ∈ x šel do domu syna x ∧ Honzova matka ∈ x šel do domu syna x.   sloppy reading,
vázanná proměnná
  - Petrova matka ∈ x šel do Petrova domu ∧ Hoznova matka ∈ x šel do Petrova domu.   strict reading,
koreference
- (178) Petrova matka šla do svého domu a Honzova taky.
- Petrova matka ∈ x šel do domu syna x ∧ Honzova matka ∈ x šel do domu syna x.   sloppy reading,
vázanná proměnná
  - *Petrova matka ∈ x šel do Petrova domu ∧ Hoznova matka ∈ x šel do Petrova domu.   strict reading,
koreference

- (179) a. $\llbracket \text{only } VP \rrbracket^g = \lambda x. \llbracket VP \rrbracket^g(x) = 1$ a nic jiného nemá vlastnos $P \in P\text{-SET}(VP)$
- b. $P\text{-SET}(VP) = \text{set všech vlastností } P = \llbracket VP' \rrbracket^g$, kde VP' je výsledek nahrazení fokusového konstituentu v VP jinou alternativou
- konstituent α má dva významy:

- (179) a. $\llbracket \text{only } VP \rrbracket^g = \lambda x. \llbracket VP \rrbracket^g(x) = 1$ a nic jiného nemá vlastnos $P \in P\text{-SET}(VP)$
- b. $P\text{-SET}(VP) = \text{set všech vlastností } P = \llbracket VP' \rrbracket^g$, kde VP' je výsledek nahrazení fokusového konstituentu v VP jinou alternativou

■ konstituent α má dva významy:

1) P -set

- (179) a. $\llbracket \text{only } VP \rrbracket^g = \lambda x. \llbracket VP \rrbracket^g(x) = 1$ a nic jiného nemá vlastnos $P \in P\text{-SET}(VP)$
- b. $P\text{-SET}(VP) = \text{set všech vlastností } P = \llbracket VP' \rrbracket^g$, kde VP' je výsledek nahrazení fokusového konstituentu v VP jinou alternativou

■ konstituent α má dva významy:

- 1) P -set
- 2) běžná hodnota α'

- P-set je vždy stejného typu jako běžná hodnota (množina vlastností, množina individuí, ...)

(180) LF₁: I only said that TATJANA₈ should stay in her₈ room.

- a. $\llbracket TATJANA_8 \text{ should stay in her}_8 \text{ room} \rrbracket^g = 1$ iff
($g(8)$ is Tatjana and) Tatjana is in $\{y \mid y \text{ should stay in } g(8)'s \text{ room}\}$
- b. P-SET(TATJANA₈ should stay in her₈ room):
 $\{\text{Claudia is in } \{y \mid y \text{ should stay in } g(8)'s \text{ room}\},$
 $\text{Marijana is in } \{y \mid y \text{ should stay in } g(8)'s \text{ room}\},$
 $\text{Steven is in } \{y \mid y \text{ should stay in } g(8)'s \text{ room}\},$
 $\text{Tatjana is in } \{y \mid y \text{ should stay in } g(8)'s \text{ room}\} \dots\}$

- P-set je vždy stejného typu jako běžná hodnota (množina vlastností, množina individuí, ...)
- prvky v P-set jsou omezeny alternativami k běžné hodnotě

(180) LF₁: I only said that TATJANA₈ should stay in her₈ room.

- a. $\llbracket TATJANA_8 \text{ should stay in her}_8 \text{ room} \rrbracket^g = 1$ iff
 $(g(8) \text{ is Tatjana and}) \text{ Tatjana is in } \{y \mid y \text{ should stay in } g(8)'s \text{ room}\}$
- b. P-SET(TATJANA₈ should stay in her₈ room):
 $\{\text{Claudia is in } \{y \mid y \text{ should stay in } g(8)'s \text{ room}\},$
 $\text{Marijana is in } \{y \mid y \text{ should stay in } g(8)'s \text{ room}\},$
 $\text{Steven is in } \{y \mid y \text{ should stay in } g(8)'s \text{ room}\},$
 $\text{Tatjana is in } \{y \mid y \text{ should stay in } g(8)'s \text{ room}\} \dots\}$

Dvojité indexování

- (181) a. otázka: 'Did Mary and Sue both park their cars in Mary's garage?'
- b. We only know that MARY parked her car in her garage.
- c. we know that Mary parked Mary's car in Mary's garage
- d. we only know that MARY₁ [β_1 parked her₁ car in her₁ garage]
- *Mary* váže obě zájmena

- (182) we only know that MARY₁ [β_2 parked her₂ car in her₁ garage]

Dvojité indexování

(181) a. otázka: 'Did Mary and Sue both park their cars in Mary's garage?'

- b. We only know that MARY parked her car in her garage.
- c. we know that Mary parked Mary's car in Mary's garage
- d. we only know that MARY₁ [β_1 parked her₁ car in her₁ garage]

- *Mary* váže obě zájmena

(182) we only know that MARY₁ [β_2 parked her₂ car in her₁ garage]

- *Mary* váže první zájmeno, ale koreferuje s druhým zájmenem

- (183) a. Almost every woman only admitted that SHE parked her car in her garage.
- b. almost every woman [β_1 only admitted that SHE₁ [β_2 parked her₂ car in her₁ garage]]]
- obě zájmena *her* jsou vázána: *she*₁ a *her*₁ jsou ko-vázána konstituentem *almost every woman*, zatímco *she*₁ váže zájmeno *her*₂ zprostředkovaně přes β_2

Nový systém

- dosud: NP (kvantifikovaná nebo ne) mohou sémanticky vázat
→ nulová hypotéza

Nový systém

- dosud: NP (kvantifikovaná nebo ne) mohou sémanticky vázat
→ nulová hypotéza
- 1) syntaktické vázání: NP syntakticky vážen NP' iff:

Nový systém

- dosud: NP (kvantifikovaná nebo ne) mohou sémanticky vázat
→ nulová hypotéza

1) syntaktické vázání: NP syntakticky vážen NP' iff:

a) NP a NP' jsou koindexované

Nový systém

- dosud: NP (kvantifikovaná nebo ne) mohou sémanticky vázat
→ nulová hypotéza

1) syntaktické vázání: NP syntakticky vážen NP' iff:

- a) NP a NP' jsou koindexované
- b) NP c/o/ ...-komanduje NP'

Nový systém

- dosud: NP (kvantifikovaná nebo ne) mohou sémanticky vázat
→ nulová hypotéza

1) syntaktické vázání: NP syntakticky vážen NP' iff:

- a) NP a NP' jsou koindexované
- b) NP c/o/ ...-komanduje NP'

- když NP' není syntakticky vázáno žádným NP ve frázi P,
říkáme, že NP' je **syntakticky volné** v P

Nový systém

- dosud: NP (kvantifikovaná nebo ne) mohou sémanticky vázat
→ nulová hypotéza

1) syntaktické vázání: NP syntakticky vážen NP' iff:

- a) NP a NP' jsou koindexované
- b) NP c/o/ ...-komanduje NP'

- když NP' není syntakticky vázáno žádným NP ve frázi P,
říkáme, že NP' je **syntakticky volné** v P

2) sémantické vázání: β sémanticky váže NP iff:

Nový systém

- dosud: NP (kvantifikovaná nebo ne) mohou sémanticky vázat
→ nulová hypotéza

1) syntaktické vázání: NP syntakticky vážen NP' iff:

- a) NP a NP' jsou koindexované
- b) NP c/o/ ...-komanduje NP'

- když NP' není syntakticky vázáno žádným NP ve frázi P,
říkáme, že NP' je **syntakticky volné** v P

2) sémantické vázání: β sémanticky váže NP iff:

- a) β a NP jsou koindexované

Nový systém

- dosud: NP (kvantifikovaná nebo ne) mohou sémanticky vázat
→ nulová hypotéza

1) syntaktické vázání: NP syntakticky vážen NP' iff:

- a) NP a NP' jsou koindexované
- b) NP c/o/ ...-komanduje NP'

- když NP' není syntakticky vázáno žádným NP ve frázi P,
říkáme, že NP' je **syntakticky volné** v P

2) sémantické vázání: β sémanticky váže NP iff:

- a) β a NP jsou koindexované
- b) β c-komanduje NP x

Nový systém

- dosud: NP (kvantifikovaná nebo ne) mohou sémanticky vázat
→ nulová hypotéza

1) syntaktické vázání: NP syntakticky vážen NP' iff:

- a) NP a NP' jsou koindexované
- b) NP c/o/ ...-komanduje NP'

- když NP' není syntakticky vázáno žádným NP ve frázi P,
říkáme, že NP' je **syntakticky volné** v P

2) sémantické vázání: β sémanticky váže NP iff:

- a) β a NP jsou koindexované
- b) β c-komanduje NP x
- c) neexistuje žádná β' , která by byla c-komandována β a splňuje

- když NP není vázáno žádnou β ve frázi P, říkáme, že NP je **sémanticky volné** v P

Princip vázání A: reflexivní zájmeno musí být sémanticky nebo syntakticky vázané v jeho doméně

Princip vázání C: plné NP musí být sémanticky nebo syntakticky volné v kořenové doméně

Princip vázání B

- (184) a. $Jane_1 \beta_2$ saw her_2 .
b. $Jane_1$ saw her_1 .
c. * $Jane_1 \beta_2$ thought that she_2 saw her_1 .

- kodeterminace: NP a NP' jsou kodeterminované iff:

Princip vázání B: nereflexivní zájmeno nesmí být kodeterminované s c-komandující NP v jeho doméně

Princip vázání B

- (184) a. $Jane_1 \beta_2$ saw her_2 .
b. $Jane_1$ saw her_1 .
c. * $Jane_1 \beta_2$ thought that she_2 saw her_1 .

- kodeterminace: NP a NP' jsou kodeterminované iff:
  - a) jsou koindexované

Princip vázání B: nereflexivní zájmeno nesmí být kodeterminované s c-komandující NP v jeho doméně

Princip vázání B

- (184) a. $Jane_1 \beta_2$ saw her_2 .
b. $Jane_1$ saw her_1 .
c. * $Jane_1 \beta_2$ thought that she_2 saw her_1 .

- kodeterminace: NP a NP' jsou kodeterminované iff:
  - a) jsou koindexované
  - b) jeden sémanticky váže druhý

Princip vázání B: nereflexivní zájmeno nesmí být kodeterminované s c-komandující NP v jeho doméně

Princip vázání B

- (184) a. $Jane_1 \beta_2$ saw her_2 .
b. $Jane_1$ saw her_1 .
c. * $Jane_1 \beta_2$ thought that she_2 saw her_1 .

- kodeterminace: NP a NP' jsou kodeterminované iff:
  - a) jsou koindexované
  - b) jeden sémanticky váže druhý
  - c) existuje NP'' takové, že NP a NP'' jsou kodeterminované a NP'' a NP' jsou kodeterminované

Princip vázání B: nereflexivní zájmeno nesmí být kodeterminované s c-komandující NP v jeho doméně

Elipsy verbální fráze

(185) Every woman in Culver City hates her neighbor, but no woman in Los Feliz does.

- věta je ambigní:

Elipsy verbální fráze

(185) Every woman in Culver City hates her neighbor, but no woman in Los Feliz does.

- věta je ambigní:
  - a) **strict reading:** *her* referuje ke kontextově dané osobě
Ms. Jones, jejíhož souseda nenávidí všechny ženy v Culver City, ale nikoli ženy v Los Feliz

Elipsy verbální fráze

(185) Every woman in Culver City hates her neighbor, but no woman in Los Feliz does.

- věta je ambigní:
  - a) **strict reading:** *her* referuje ke kontextově dané osobě *Ms. Jones*, jejíhož souseda nenávidí všechny ženy v Culver City, ale nikoli ženy v Los Feliz
  - b) **sloppy reading:** každá žena v Culver City nenávidí svého vlastního souseda, ale není pravda, že ženy v Los Feliz nenávidí svého vlastního souseda

Elipsy verbální fráze

(185) Every woman in Culver City hates her neighbor, but no woman in Los Feliz does.

- věta je ambigní:
  - a) **strict reading:** *her* referuje ke kontextově dané osobě *Ms. Jones*, jejíhož souseda nenávidí všechny ženy v Culver City, ale nikoli ženy v Los Feliz
  - b) **sloppy reading:** každá žena v Culver City nenávidí svého vlastního souseda, ale není pravda, že ženy v Los Feliz nenávidí svého vlastního souseda
- v strict reading čtení jsou obě zájmena ve VP i v elipse referenční

Elipsy verbální fráze

(185) Every woman in Culver City hates her neighbor, but no woman in Los Feliz does.

- věta je ambigní:
  - a) **strict reading:** *her* referuje ke kontextově dané osobě *Ms. Jones*, jejíhož souseda nenávidí všechny ženy v Culver City, ale nikoli ženy v Los Feliz
  - b) **sloppy reading:** každá žena v Culver City nenávidí svého vlastního souseda, ale není pravda, že ženy v Los Feliz nenávidí svého vlastního souseda
- v strict reading čtení jsou obě zájmena ve VP i v elipse referenční
- v sloppy reading jsou zájmena vázána QNP

Elipsy verbální fráze

(185) Every woman in Culver City hates her neighbor, but no woman in Los Feliz does.

- věta je ambigní:
  - a) **strict reading:** *her* referuje ke kontextově dané osobě *Ms. Jones*, jejíhož souseda nenávidí všechny ženy v Culver City, ale nikoli ženy v Los Feliz
  - b) **sloppy reading:** každá žena v Culver City nenávidí svého vlastního souseda, ale není pravda, že ženy v Los Feliz nenávidí svého vlastního souseda
- v strict reading čtení jsou obě zájmena ve VP i v elipse referenční
- v sloppy reading jsou zájmena vázána QNP

Generalizace VP-elipsy: Když zájmeno p v antecedentu VP je sémanticky vázáno, korespondující zájmeno p' v elipse musí být sémanticky vázáno paralelně. Když p je referenční, p' s ním musí koreferovat.

- snaha vyloučit možnost, že jedno zájmeno je vázáno sémanticky, zatímco druhé zájmeno je referenční

- (186) a. *every woman in Culver City β_2 hates her₂ neighbors,
but no woman in Los Feliz does (*hate her₂ neighbors*).
b. *Felix₁ β_2 hates his₂ neighbors, and Max₃ does (*hate his₂ neighbors*), too.

- snaha vyloučit možnost, že jedno zájmeno je vázáno sémanticky, zatímco druhé zájmeno je referenční
- (186) a. *every woman in Culver City β_2 hates her₂ neighbors,
but no woman in Los Feliz does (hate her₂
neighbors).
- b. *Felix₁ β_2 hates his₂ neighbors, and Max₃ does (hate
his₂ neighbors), too.

- obě zájmena jsou na LF koindexované, ale zájmeno v elixpe je referenčí – referuje ke kontextově danému $g(2)$, zatímco overt zájmeno (není v elipse), je vázáno

- snaha vyloučit možnost, že jedno zájmeno je vázáno sémanticky, zatímco druhé zájmeno je referenční

- (186) a. *every woman in Culver City β_2 hates her₂ neighbors,
but no woman in Los Feliz does (hate her₂
neighbors).
- b. *Felix₁ β_2 hates his₂ neighbors, and Max₃ does (hate
his₂ neighbors), too.

- obě zájmena jsou na LF koindexované, ale zájmeno v elixpe je referenčí – referuje ke kontextově danému $g(2)$, zatímco overt zájmeno (není v elipse), je vázáno
- to je vyloučeno generalizací VP-elipsy, ale syntaktická identita není jedinou podmínkou VP-elipsy

- snaha vyloučit možnost, že jedno zájmeno je vázáno sémanticky, zatímco druhé zájmeno je referenční
- (186) a. *every woman in Culver City β_2 hates her₂ neighbors,
but no woman in Los Feliz does (hate her₂ neighbors).
- b. *Felix₁ β_2 hates his₂ neighbors, and Max₃ does (hate his₂ neighbors), too.

- obě zájmena jsou na LF koindexované, ale zájmeno v elixpe je referenčí – referuje ke kontextově danému $g(2)$, zatímco overt zájmeno (není v elipse), je vázáno
- to je vyloučeno generalizací VP-elipsy, ale syntaktická identita není jedinou podmínkou VP-elipsy
- zavedení **pseudo-strict reading**

“Žádná LF reprezentace nemůže obsahovat sémanticky vázané a volné výskyty toho stejného zájmeno.”

- overt zájmeno a eliminované zájmeno, které nesou stejný index, musí být obě buď volné, tj. (ko)referenční, nebo vázané, pak se jedná o sloppy reading

Pravidlo koreference

- 1) vyšší kvantifikované NP (nebo wh-výraz) sémanticky váže nižší NP

Pravidlo koreference

- 1) vyšší kvantifikované NP (nebo wh-výraz) sémanticky váže nižší NP
- 2) zapuštené pod fokusově-sensitivním výrazem (*only*): koreference/sémantické vázání vede k odlišným pravdivostním podmínkám

Pravidlo koreference

- 1) vyšší kvantifikované NP (nebo wh-výraz) sémanticky váže nižší NP
- 2) zapuštěné pod fokusově-sensitivním výrazem (*only*): koreference/sémantické vázání vede k odlišným pravdivostním podmínkám
- 3) v kontextu VP-elipsy: koreference/sémantické vázání vede k odlišným výsledkům pro eliminovaný konstituent (strict vs. sloppy reding)

- příklad (187): koreference nebo sémantické vázání?

(187) *John* thinks *he* is sick.

- a. John_1 thinks he_1 is sick.
- b. $\text{John } \beta_1$ thinks he_1 is sick.

koreferenční pravidlo: α nemůže koreferovat s β , když nerozlišitelná interpretace je vytvořena nahrazením α vázanou proměnnou β

- příklad (187): koreference nebo sémantické vázání?

(187) *John* thinks *he* is sick.

- a. John_1 thinks he_1 is sick.
- b. $\text{John } \beta_1$ thinks he_1 is sick.

koreferenční pravidlo: α nemůže koreferovat s β , když nerozlišitelná interpretace je vytvořena nahrazením α vázanou proměnnou β

- $\alpha \Rightarrow he$

- příklad (187): koreference nebo sémantické vázání?

(187) *John* thinks *he* is sick.

- a. John_1 thinks he_1 is sick.
- b. $\text{John} \beta_1$ thinks he_1 is sick.

koreferenční pravidlo: α nemůže koreferovat s β , když nerozlišitelná interpretace je vytvořena nahrazením α vázanou proměnnou β

- $\alpha \Rightarrow \text{he}$
- $\beta \Rightarrow \text{John}$

- příklad (187): koreference nebo sémantické vázání?

(187) *John* thinks *he* is sick.

- a. John_1 thinks he_1 is sick.
- b. $\text{John} \beta_1$ thinks he_1 is sick.

koreferenční pravidlo: α nemůže koreferovat s β , když nerozlišitelná interpretace je vytvořena nahrazením α vázanou proměnnou β

- $\alpha \Rightarrow he$
- $\beta \Rightarrow John$
- v (187-a): α a β jsou koreferentní

- příklad (187): koreference nebo sémantické vázání?

(187) *John* thinks *he* is sick.

- a. John_1 thinks he_1 is sick.
- b. $\text{John} \beta_1$ thinks he_1 is sick.

koreferenční pravidlo: α nemůže koreferovat s β , když nerozlišitelná interpretace je vytvořena nahrazením α vázanou proměnnou β

- $\alpha \Rightarrow \text{he}$
- $\beta \Rightarrow \text{John}$
- v (187-a): α a β jsou koreferentní
- v (187-b): α je sémanticky vázaná β

- příklad (187): koreference nebo sémantické vázání?

(187) *John* thinks *he* is sick.

- a. John_1 thinks he_1 is sick.
- b. $\text{John} \beta_1$ thinks he_1 is sick.

koreferenční pravidlo: α nemůže koreferovat s β , když nerozlišitelná interpretace je vytvořena nahrazením α vázanou proměnnou β

- $\alpha \Rightarrow he$
- $\beta \Rightarrow John$
- v (187-a): α a β jsou koreferentní
- v (187-b): α je sémanticky vázaná β
- obě věty mají stejnou interpretaci (187-b), věta (187-a) porušuje koreferenční pravidlo a proto je negramatická

- (188) Ona viděla sebe.
- a. ona β_2 viděla sebe $_2$.
  - b. ona($\lambda x.x$ viděl x) – ona je argumentem funkce

Teoretické důsledky

(189) *she saw her*

- a. *she₁ β₂ saw her₂
- b. *she₁ saw her₁
- c. *Jane₁ β₂ thought that she₂ saw her₁

(190) a. Jane₁ β₂ thought that she₂ saw her₂
b. Jane₁ β₂ thought that she₂ β₃ saw her₃

Princip vázání B: nereflexivní zájmeno musí být sémanticky volné ve své doméně

- (191) a. *Jane₁ β₂ said that she₂ β₃ thought that she₂ saw
her₃
b. Jane₁ β₂ thought that she₂ β₃ saw her₃
- v (191-a) *Jane/she₂* nesmí sémanticky vázat *her₃*, protože *she* může minimálně vázat *her* v (191-b)

Pravidlo H: Zájmeno α může být vázáno antecedentem δ iff neexistuje bližší antecedent γ , takže je možné vázat α k γ a získat stejnou sémantickou interpretaci.

→ požadavek na nejbližší antecedent - koreferenční pravidlo: sémantické vázání mezi c-komandujícími NP, které mají mít stejnou interpretaci - pravidlo H: nutí sémantické vázání mezi více než dvěma c-komandujícími NP být přísně lokální a nepřekrývající se

- koreferenční pravidlo a pravidlo H je spojeno do jednoho: Pro jakékoli dvě NP α a β , když α může vázat β (tj. když α c-komanduje β a β není vázána v α c-komandující doméně), α musí vázat β , jinak se změní interpretace.

- koreferenční pravidlo se používá k odstranění Principu C

(192) He/John likes John.

a. *he₁/John₁ likes John₁

(193) He/John likes John's mother.

a. *he₁/John₁ likes John₁'s mother

(194) a. he₁/John₁ β₂ likes himself₂

b. he₁/John₁ β₂ likes his₂ mother

- koreferenční pravidlo se používá k odstranění Principu C

(192) He/John likes John.

a. *he₁/John₁ likes John₁

(193) He/John likes John's mother.

a. *he₁/John₁ likes John₁'s mother

- *John* lze nahradit vázanou proměnnou *he* v souladu s koreferenčním pravidlem

(194) a. he₁/John₁ β₂ likes himself₂

b. he₁/John₁ β₂ likes his₂ mother

- koreferenční pravidlo se používá k odstranění Principu C

(192) He/John likes John.

a. *he₁/John₁ likes John₁

(193) He/John likes John's mother.

a. *he₁/John₁ likes John₁'s mother

- *John* lze nahradit vázanou proměnnou *he* v souladu s koreferenčním pravidlem

(194) a. he₁/John₁ β_2 likes himself₂

b. he₁/John₁ β_2 likes his₂ mother

- LF získává stejnou interpretaci

- (195) On₁ miluje Karla₁.
- a. Karel ∈ {x miluje x}
  - b. x ne-c-comanduje
- plná NP nenesou referenční indexy
- (196) a. he₁/John₁ β₂ likes John₂
b. he₁/John₁ β₂ likes John₂'s mother

(195) On₁ miluje Karla₁.

- a. Karel $\in \{x \text{ miluje } x\}$
- b. x ne-c-comanduje

- plná NP nenesou referenční indexy
- proto nelze:

(196) a. he₁/John₁ β₂ likes John₂
b. he₁/John₁ β₂ likes John₂'s mother

(195) On₁ miluje Karla₁.

- a. Karel $\in \{x \text{ miluje } x\}$
- b. x ne-c-comanduje

- plná NP nenesou referenční indexy
- proto nelze:

(196) a. he₁/John₁ β₂ likes John₂

b. he₁/John₁ β₂ likes John₂'s mother

- Principy vázání referují pouze k sémantickému vázání

Problémy v Teorii vázání

- v některých případech koreference a vázání nenesou stejnou interpretaci

- (197) I only said that TATJANA should stay in her room.
- a. koreference: I only said that TATJANA should stay in her₁ room
vyplývání: I didn't say anything else of the form 'x should stay in g(1)'s room' ≡ I didn't say anything else of the form 'x should stay in Tatjana's room'
  - b. vázání: I only said that TATJANA β_1 should stay in her₁ room
vyplývání: I didn't say anything else of the form 'x should stay in x's room'

- *her* – α

- (198) Only JOHN thinks John is smart.
- a. LF: only John_F thinks John is smart
  - b. interpretace: no one other than John thinks that John is smart

- *her* – α
- *Tatjana* – β

- (198) Only JOHN thinks John is smart.
- a. LF: only John_F thinks John is smart
  - b. interpretace: no one other than John thinks that John is smart

- *her* – α
- *Tatjana* – β
- β koreferuje s α v (197-a) a váže α v (197-b) (dle koreferenčního pravidla)

- (198) Only JOHN thinks John is smart.
- a. LF: only John_F thinks John is smart
  - b. interpretace: no one other than John thinks that John is smart

- $her - \alpha$
- $Tatjana - \beta$
- β koreferuje s α v (197-a) a váže α v (197-b) (dle koreferenčního pravidla)
- (197-a) je pravdivá, když ‘Marijana stay in your room’, ale (197-b) je nepravdivá

- (198) Only JOHN thinks John is smart.
- a. LF: $\text{only } \text{John}_F \text{ thinks John is smart}$
  - b. interpretace: no one other than John thinks that John is smart

- $her - \alpha$
- $Tatjana - \beta$
- β koreferuje s α v (197-a) a váže α v (197-b) (dle koreferenčního pravidla)
- (197-a) je pravdivá, když 'Marijana stay in your room', ale (197-b) je nepravdivá
- (197-b) je pravdivá, když 'Mirko stay in Tatjana's room', ale (197-a) je nepravdivá

(198) Only JOHN thinks John is smart.

- a. LF: only $John_F$ thinks John is smart
- b. interpretace: no one other than John thinks that John is smart

- $her - \alpha$
- $Tatjana - \beta$
- β koreferuje s α v (197-a) a váže α v (197-b) (dle koreferenčního pravidla)
- (197-a) je pravdivá, když 'Marijana stay in your room', ale (197-b) je nepravdivá
- (197-b) je pravdivá, když 'Mirko stay in Tatjana's room', ale (197-a) je nepravdivá

- (198) Only JOHN thinks John is smart.
- a. LF: only $John_F$ thinks John is smart
  - b. interpretace: no one other than John thinks that John is smart
-
- nejsou porušeny Principy vázání, protože věta neobsahuje sémantické vázání

- zkusme užít koreferenční pravidlo

- (199) a. LF: only John_F β_2 thinks he₂ is smart
b. interpretace: no one other than John considers
himself/herself smart

- zkusme užít koreferenční pravidlo
- (199) a. LF: only John_F β_2 thinks he₂ is smart
- b. interpretace: no one other than John considers himself/herself smart
- nižší NP bylo nahrazeno vázaným zájmenem

- zkusme užít koreferenční pravidlo
- (199) a. LF: only John_F β_2 thinks he₂ is smart
- b. interpretace: no one other than John considers himself/herself smart
- nižší NP bylo nahrazeno vázaným zájmenem
  - interpretace nejsou identické

- zkusme užít koreferenční pravidlo

- (199) a. LF: only John_F β_2 thinks he₂ is smart
b. interpretace: no one other than John considers
himself/herself smart

- nižší NP bylo nahrazeno vázaným zájmenem
- interpretace nejsou identické
- NP může být c-komandováno koreferujícím NP, když
koreference nese odlišnou interpretaci od sémantického vázání

- koreferenční pravidlo obecně neblokuje koreferenci mezi c-komandujícími NP, ale pouze když stejné čtení může být vyjádřeno vázáním

- koreferenční pravidlo obecně neblokuje koreferenci mezi c-komandujícími NP, ale pouze když stejné čtení může být vyjádřeno vázáním
- koreferenční pravidlo, pravidlo H a požadavek na lokálnost vázání = transedivační omezení

- koreferenční pravidlo obecně neblokuje koreferenci mezi c-komandujícími NP, ale pouze když stejné čtení může být vyjádřeno vázáním
- koreferenční pravidlo, pravidlo H a požadavek na lokálnost vázání = transedivační omezení
- (ne)povolují určité struktury srovnáním různých struktur v rámci množiny 'podobných' struktur, nejen pouze zjištěním vlastností dané struktury

Rekapitulace

- koreferenční pravidlo: preferuje lokální vázání přes koreferenci a kodeterminaci

Rekapitulace

- koreferenční pravidlo: preferuje lokální vázání přes koreferenci a kodeterminaci
  - a) Principy vázání mohou být formulovány pouze za užití sémantického vázání, není potřeba užívat kodeterminaci nebo syntaktické vázání.

Rekapitulace

- koreferenční pravidlo: preferuje lokální vázání přes koreferenci a kodeterminaci
  - a) Principy vázání mohou být formulovány pouze za užití sémantického vázání, není potřeba užívat kodeterminaci nebo syntaktické vázání.
  - b) Můžeme eliminovat indexikaci plných NP a následně Princip vázání C.

Rekapitulace

- koreferenční pravidlo: preferuje lokální vázání přes koreferenci a kodeterminaci
  - a) Principy vázání mohou být formulovány pouze za užití sémantického vázání, není potřeba užívat kodeterminaci nebo syntaktické vázání.
  - b) Můžeme eliminovat indexikaci plných NP a následně Princip vázání C.
- budeme předpokládat, že plná NP jsou bez indexů

konvence indexování: všechna zájmena nesou index

podmínky vázání:

- a) reflexivní zájmeno musí být sémanticky vázáno ve své doméně

požadavek na lokální vázání: Pro jakékoli dvě NP α a β , pokud α může vázat β (tj. když α c-komanduje β a β není vázaná v α c-komandující doméně), α musí vázat β , jinak se změní interpretace

sémantické vázání: β sémanticky váže NP iff

konvence indexování: všechna zájmena nesou index

podmínky vázání:

- a) reflexivní zájmeno musí být sémanticky vázáno ve své doméně
- b) nereflexivní zájmeno musí být sémanticky volné ve své doméně

požadavek na lokální vázání: Pro jakékoli dvě NP α a β , pokud α může vázat β (tj. když α c-komanduje β a β není vázaná v α c-komandující doméně), α musí vázat β , jinak se změní interpretace

sémantické vázání: β sémanticky váže NP iff

konvence indexování: všechna zájmena nesou index

podmínky vázání:

- a) reflexivní zájmeno musí být sémanticky vázáno ve své doméně
- b) nereflexivní zájmeno musí být sémanticky volné ve své doméně

požadavek na lokální vázání: Pro jakékoli dvě NP α a β , pokud α může vázat β (tj. když α c-komanduje β a β není vázaná v α c-komandující doméně), α musí vázat β , jinak se změní interpretace

sémantické vázání: β sémanticky váže NP iff

- a) β a NP jsou koindexované

konvence indexování: všechna zájmena nesou index

podmínky vázání:

- a) reflexivní zájmeno musí být sémanticky vázáno ve své doméně
- b) nereflexivní zájmeno musí být sémanticky volné ve své doméně

požadavek na lokální vázání: Pro jakékoli dvě NP α a β , pokud α může vázat β (tj. když α c-komanduje β a β není vázaná v α c-komandující doméně), α musí vázat β , jinak se změní interpretace

sémantické vázání: β sémanticky váže NP iff

- a) β a NP jsou koindexované
- b) β c-komanduje NP

konvence indexování: všechna zájmena nesou index

podmínky vázání:

- a) reflexivní zájmeno musí být sémanticky vázáno ve své doméně
- b) nereflexivní zájmeno musí být sémanticky volné ve své doméně

požadavek na lokální vázání: Pro jakékoli dvě NP α a β , pokud α může vázat β (tj. když α c-komanduje β a β není vázaná v α c-komandující doméně), α musí vázat β , jinak se změní interpretace

sémantické vázání: β sémanticky váže NP iff

- a) β a NP jsou koindexované
- b) β c-komanduje NP
- c) neexistuje žádná β' , která je c-komandována β a splňuje a) a b)

Rozšíření

- (200) John saw his sister, and Bill did, too.
- John₁ saw his₁ sister, and Bill₃ did (*see his₁ sister*),
too. strict reading
  - John₁ β₂ saw his₂ sister, and Bill₃ did (*see his₂ sister*),
too. sloppy reading
- (201) a. John₁ β₁ saw his₁ sister, and Bill₃ did (*see his₁ sister*),
too.
b. John₁ β₂ saw his₂ sister, and Bill₃ did (*see his₁ sister*),
too.
- oba příklady (201-a,b) vyjadřují pouze strict reading

Rozšíření

- (200) John saw his sister, and Bill did, too.
- John₁ saw his₁ sister, and Bill₃ did (*see his₁ sister*),
too. strict reading
  - John₁ β_2 saw his₂ sister, and Bill₃ did (*see his₂ sister*),
too. sloppy reading

- (201) a. John₁ β_1 saw his₁ sister, and Bill₃ did (*see his₁ sister*),
too.
b. John₁ β_2 saw his₂ sister, and Bill₃ did (*see his₁ sister*),
too.

- oba příklady (201-a,b) vyjadřují pouze strict reading
- v (201-a): index 1 je užit jako (i) referenční index (*John* a
eliminované *his*) a (ii) vázaný index (β a první *his*) →
koreferenční pravidlo zakazuje

Rozšíření

- (200) John saw his sister, and Bill did, too.
- John₁ saw his₁ sister, and Bill₃ did (*see his₁ sister*),
too. strict reading
  - John₁ β_2 saw his₂ sister, and Bill₃ did (*see his₂ sister*),
too. sloppy reading

- (201) a. John₁ β_1 saw his₁ sister, and Bill₃ did (*see his₁ sister*),
too.
b. John₁ β_2 saw his₂ sister, and Bill₃ did (*see his₁ sister*),
too.

- oba příklady (201-a,b) vyjadřují pouze strict reading
- v (201-a): index 1 je užit jako (i) referenční index (*John* a
eliminované *his*) a (ii) vázaný index (β a první *his*) →
koreferenční pravidlo zakazuje

Generalizace o zájmenech ve VP elipsách

- (202) NP v antecedentu a eliminované VP musí buď
- mít stejnou referenční hodnotu, nebo
  - být vázané (paralelně) v jejich příslušných konjunktech
- (203) individuální a je referenční hodnota NP ve větě S, když:
- NP referuje k a
  - NP je sémanticky vázané v S na NP' s referenční hodnotou a

R-teorie

- Reinhartian: R-teorie – všechny nevázané indexy jsou vyloučeny

(204) $\llbracket \text{she} \rrbracket^{c,g} = \text{nejvíce salientní ženská osoba v } c, \text{ pokud existuje, jinak nedefinováno}$

- (205) Ona₆ píše knihu.
- a. oficiální teorie: (g(6) je ženské individuum a) g(6) píše knihu
  - b. R-teorie: (existuje maximálně salientní ženská osoba v c a) nejvíce salientní ženská osoba v c píše knihu

R-teorie

- Reinhartian: R-teorie – všechny nevázané indexy jsou vyloučeny
- výrazy jsou hodnoceny s ohledem na přiřazení g a kontext c

(204) $\llbracket \text{she} \rrbracket^{c,g} = \text{nejvíce salientní ženská osoba v } c,$ pokud existuje, jinak nedefinováno

- (205) Ona₆ píše knihu.
- a. oficiální teorie: $(g(6))$ je ženské individuum a) $g(6)$ píše knihu
  - b. R-teorie: (existuje maximálně salientní ženská osoba v c a) nejvíce salientní ženská osoba v c píše knihu

R-teorie

- Reinhartian: R-teorie – všechny nevázané indexy jsou vyloučeny
- výrazy jsou hodnoceny s ohledem na přiřazení g a kontext c

(204) $\llbracket \text{she} \rrbracket^{c,g} = \text{nejvíce salientní ženská osoba v } c, \text{ pokud existuje, jinak nedefinováno}$

- (205) Ona₆ píše knihu.
- a. oficiální teorie: ($g(6)$ je ženské individuum a) $g(6)$ píše knihu
  - b. R-teorie: (existuje maximálně salientní ženská osoba v c a) nejvíce salientní ženská osoba v c píše knihu
- obě denotace zachycují kontextovou závislost zájmena, stejně jako jeho lexikální obsah

R-teorie

- Reinhartian: R-teorie – všechny nevázané indexy jsou vyloučeny
- výrazy jsou hodnoceny s ohledem na přiřazení g a kontext c

(204) $\llbracket \text{she} \rrbracket^{c,g} = \text{nejvíce salientní ženská osoba v } c, \text{ pokud existuje, jinak nedefinováno}$

- (205) Ona₆ píše knihu.
- a. oficiální teorie: ($g(6)$ je ženské individuum a) $g(6)$ píše knihu
  - b. R-teorie: (existuje maximálně salientní ženská osoba v c a) nejvíce salientní ženská osoba v c píše knihu

- obě denotace zachycují kontextovou závislost zájmena, stejně jako jeho lexikální obsah
- R-teorie, narozdíl od oficiální teorie, zmiňuje *význam*

(206) Viděl jsem dnes ráno Sally. Ona jela na kole.

- *ona* je interpretována spíše jako *Sally*, než jako jiné ženské individuum – vysvětlení není možné v oficiální teorii

(207) Norma viděla Sally dnes ráno. Ona řídila kolo.

(206) Viděl jsem dnes ráno Sally. Ona jela na kole.

- *ona* je interpretována spíše jako *Sally*, než jako jiné ženské individuum – vysvětlení není možné v oficiální teorii

(207) Norma viděla Sally dnes ráno. Ona řídila kolo.

- oficiální teorie snadněji reprezentuje dvě možná čtení (207) jako ambiguitu – *ona* může být koindexováno buď s *Normou*, nebo *Sally*

Více o reflexivech

- Princip vázání A: reflexivní zájmeno musí být sémanticky vázány v jejich doméně

(208) Herstvik (1992)

Johnd defended himself well, and Bill did, too. (?*strict reading)

(209) Sag(1976)

Betsy couldn't imagine herself dating Bernie, but Sandy could. (strict reading)

Více o reflexivech

- Princip vázání A: reflexivní zájmeno musí být sémanticky vázány v jejich doméně
- reflexiva se vždy anaforicky vztahují k c-komandujícímu NP

(208) Herstvik (1992)

Johnd defended himself well, and Bill did, too. (?*strict reading)

(209) Sag(1976)

Betsy couldn't imagine herself dating Bernie, but Sandy could. (strict reading)

Více o reflexivech

- Princip vázání A: reflexivní zájmeno musí být sémanticky vázány v jejich doméně
- reflexiva se vždy anaforicky vztahují k c-komandujícímu NP
- podle koreferenčního pravidla ale dvě NP nemohou koreferovat, pokud jedno c-komanduje druhé

(208) Herstvik (1992)

Johnd defended himself well, and Bill did, too. (?*strict reading)

(209) Sag(1976)

Betsy couldn't imagine herself dating Bernie, but Sandy could.
(strict reading)

Více o reflexivech

- Princip vázání A: reflexivní zájmeno musí být sémanticky vázány v jejich doméně
- reflexiva se vždy anaforicky vztahují k c-komandujícímu NP
- podle koreferenčního pravidla ale dvě NP nemohou koreferovat, pokud jedno c-komanduje druhé
- reflexiva proto musí být vázaná sémanticky

(208) Herstvik (1992)

Johnd defended himself well, and Bill did, too. (?*strict reading)

(209) Sag(1976)

Betsy couldn't imagine herself dating Bernie, but Sandy could. (strict reading)

Více o reflexivech

- Princip vázání A: reflexivní zájmeno musí být sémanticky vázány v jejich doméně
- reflexiva se vždy anaforicky vztahují k c-komandujícímu NP
- podle koreferenčního pravidla ale dvě NP nemohou koreferovat, pokud jedno c-komanduje druhé
- reflexiva proto musí být vázaná sémanticky
- reflexiva nedovolují strict reading u VP elipsy

(208) Herstvik (1992)

Johnd defended himself well, and Bill did, too. (?*strict reading)

(209) Sag(1976)

Betsy couldn't imagine herself dating Bernie, but Sandy could.
(strict reading)

- Herstvik (1992): strict reading s reflexivy je snadněji přijatelné v subordinate elipse

(210) John defends himself better than Peter. (sloppy or strict reading)

(211) $\text{John}_1 \beta_1 [\text{defends himself}_1]$ better than $\text{Peter}_2 (\text{defends him}(\text{self})_1)$.

- Herstvik (1992): strict reading s reflexivy je snadněji přijatelné v subordinate elipse

(210) John defends himself better than Peter. (sloppy or strict reading)

- v subordinate elipse antecedent overt reflexiva ve skutečnosti c-komanduje elipsu, takže může vázat zájmeno v elipse

(211) $\text{John}_1 \beta_1 [\text{defends himself}_1]$ better than $\text{Peter}_2 (\text{defends him}(\text{self})_1)$.

- Herstvik (1992): strict reading s reflexivy je snadněji přijatelné v subordinate elipse

(210) John defends himself better than Peter. (sloppy or strict reading)

- v subordinate elipse antecedent overt reflexiva ve skutečnosti c-komanduje elipsu, takže může vázat zájmeno v elipse
- eliminované zájmeno může být sémanticky vázáno antecedentem overt zájmene

(211) John₁ β₁ [defends himself₁] better than Peter₂ (*defends him(self)₁*).

- v češtině:

- (212) a. Foglar rád vzpomínal na sebe a Fischer taky. (pouze sloppy čtení)
- b. Foglarova maminka o něm ráda mluvila a Fischerova taky. (strict čtení)
- (213) Karel tvrdil, že Foglar zradil své ideály a Fischer taky.
- (214) Foglar o sobě psal lépe než Fischer. (sloppy i strict čtení)
- a. sloppy: Foglar psal o Foglarovi, Fischer psal o Fischerovi
- b. strict: Foglar psal o Foglarovi, Fischer psal o Foglarovi
- (215) a. Každý spisovatel o sobě mluví lépe než jeho vydavatel.
- b. *Každý spisovatel o sobě rád mluví a ??jeho vydavatel taky.

Deskriptivní zájmena a individuové koncepty

Nekoreferující anaforická zájmena

- zájmena: sémanticky volná nebo vázaná

(216) Janet brought {him/Fido/her dog/ a dog/exactly one dog} to the party. But *he* had to wait outside.

Nekoreferující anaforická zájmena

- zájmena: sémanticky volná nebo vázaná
- sémanticky volná zájmena: mohou, ale nemusí mít stejného referenta jako další zájmeno, jméno nebo definitní NP

(216) Janet brought {him/Fido/her dog/ a dog/exactly one dog} to the party. But *he* had to wait outside.

Nekoreferující anaforická zájmena

- zájmena: sémanticky volná nebo vázaná
- sémanticky volná zájmena: mohou, ale nemusí mít stejného referenta jako další zájmeno, jméno nebo definitní NP

(216) Janet brought {him/Fido/her dog/ a dog/exactly one dog} to the party. But *he* had to wait outside.

- *he*:

Deskriptivní zájmena a individuové koncepty

Nekoreferující anaforická zájmena

- zájmena: sémanticky volná nebo vázaná
- sémanticky volná zájmena: mohou, ale nemusí mít stejného referenta jako další zájmeno, jméno nebo definitní NP

(216) Janet brought {him/Fido/her dog/ a dog/exactly one dog} to the party. But *he* had to wait outside.

- *he*:
- a) pokud je antecedent *him* – dvě zájmena koreferují a jsou koindexované

Deskriptivní zájmena a individuové koncepty

Nekoreferující anaforická zájmena

- zájmena: sémanticky volná nebo vázaná
- sémanticky volná zájmena: mohou, ale nemusí mít stejného referenta jako další zájmeno, jméno nebo definitní NP

(216) Janet brought {him/Fido/her dog/ a dog/exactly one dog} to the party. But *he* had to wait outside.

- *he*:
  - pokud je antecedent *him* – dvě zájmena koreferují a jsou koindexované
  - pokud je antecedent *Fido/her dog* – dvě zájmena koreferují

Deskriptivní zájmena a individuové koncepty

Nekoreferující anaforická zájmena

- zájmena: sémanticky volná nebo vázaná
- sémanticky volná zájmena: mohou, ale nemusí mít stejného referenta jako další zájmeno, jméno nebo definitní NP

(216) Janet brought {him/Fido/her dog/ a dog/exactly one dog} to the party. But *he* had to wait outside.

- *he*:
  - pokud je antecedent *him* – dvě zájmena koreferují a jsou koindexované
  - pokud je antecedent *Fido/her dog* – dvě zájmena koreferují
  - a dog/exactly one dog* – nereferují, jsou to kvantifikované NP

Deskriptivní zájmena a individuové koncepty

Nekoreferující anaforická zájmena

- zájmena: sémanticky volná nebo vázaná
- sémanticky volná zájmena: mohou, ale nemusí mít stejného referenta jako další zájmeno, jméno nebo definitní NP

(216) Janet brought {him/Fido/her dog/ a dog/exactly one dog} to the party. But *he* had to wait outside.

- *he*:
  - pokud je antecedent *him* – dvě zájmena koreferují a jsou koindexované
  - pokud je antecedent *Fido/her dog* – dvě zájmena koreferují
  - a dog/exactly one dog* – nereferují, jsou to kvantifikované NP

(217) If there is a *man* in the garden, John will tell *him* to leave.

- *a man/a man in the garden* – antecedent pro *him*

(218) If there is a man in the garden, John will tell **the man who is in the garden** to leave.

(219) Every woman brought *her dog/exactly one dog* to the party, but left *him* outside.

- a. *every woman* brought *her* do to the party but left **her dog** outside
- b. *every woman* brought exactly one dog to the party but left **the dog she brought to the party** outside.

(217) If there is a *man* in the garden, John will tell *him* to leave.

- *a man/a man in the garden* – antecedent pro *him*
- antecedent nemluví o konkrétním muži → *him* nemá konkrétního referenta

(218) If there is a man in the garden, John will tell **the man who is in the garden** to leave.

(219) Every woman brought *her dog/exactly one dog* to the party, but left *him* outside.

- a. *every woman* brought *her* do to the party but left **her dog** outside
- b. *every woman* brought exactly one dog to the party but left **the dog she brought to the party** outside.

- Geach (1962): zájmena v (219-a) jsou nazývána *zájmena lenosti*

- (220)
- a. $\llbracket R_m \rrbracket^g = g(R_m)$, kde $g(R_j) \in D_{e,et}$ pro každé j
  - b. $\llbracket v_n \rrbracket^g = g(n)$

- Geach (1962): zájmena v (219-a) jsou nazývána *zájmena lenosti*
- Evans (1977): zájmena v (219-b) jsou nazývána *zájmena e-typu*

- (220) a. $\llbracket R_m \rrbracket^g = g(R_m)$, kde $g(R_j) \in D_{e,et}$ pro každé j
 b. $\llbracket v_n \rrbracket^g = g(n)$

- Geach (1962): zájmena v (219-a) jsou nazývána *zájmena lenosti*
- Evans (1977): zájmena v (219-b) jsou nazývána *zájmena e-typu*
- stejná analýza pro oba typy, proto použijeme pouze termín *e-typ*

$$(220) \quad \begin{aligned} \text{a. } & \llbracket R_m \rrbracket^g = g(R_m), \text{ kde } g(R_j) \in D_{e,et} \text{ pro každé } j \\ \text{b. } & \llbracket v_n \rrbracket^g = g(n) \end{aligned}$$

- Geach (1962): zájmena v (219-a) jsou nazývána *zájmena lenosti*
- Evans (1977): zájmena v (219-b) jsou nazývána *zájmena e-typu*
- stejná analýza pro oba typy, proto použijeme pouze termín *e-typ*
- **R** – kontextově determinovaný vztah

$$(220) \quad \begin{aligned} \text{a. } & \llbracket R_m \rrbracket^g = g(R_m), \text{ kde } g(R_j) \in D_{e,et} \text{ pro každé } j \\ \text{b. } & \llbracket v_n \rrbracket^g = g(n) \end{aligned}$$

- Geach (1962): zájmena v (219-a) jsou nazývána *zájmena lenosti*
- Evans (1977): zájmena v (219-b) jsou nazývána *zájmena e-typu*
- stejná analýza pro oba typy, proto použijeme pouze termín *e-typ*
- **R** – kontextově determinovaný vztah
- *brought exactly one dog to the party* – vztah musí být stanoven v diskurzu

- (220)   a. $\llbracket R_m \rrbracket^g = g(R_m)$, kde $g(R_j) \in D_{e,et}$ pro každé j
              b. $\llbracket v_n \rrbracket^g = g(n)$

- c-command od subjektu ale ne od anaforického antecedentu

(221) every woman $\beta_1 [_{VP} [_{VP} \text{brought exactly one dog}] \text{ but}$
 $[_{VP} \text{left [the R}_3/\text{dog brought by } v_1 \text{] outside}]]$

(222) $R_3 : [\lambda x.\lambda y.y \text{ je pes a } x \text{ přivedl } y \text{ na večírek }]$

- c-command od subjektu ale ne od anaforického antecedentu
- subjekt váže proměnnou v_1 , ale relace **R** je volná

(221) every woman $\beta_1 [_{VP} [_{VP} \text{brought exactly one dog}] \text{ but}$
 $[_{VP} \text{left [the R}_3/\text{dog brought by } v_1 \text{] outside}]]$

(222) $R_3 : [\lambda x.\lambda y.y \text{ je pes a } x \text{ přivedl } y \text{ na večírek }]$

- c-command od subjektu ale ne od anaforického antecedentu
- subjekt váže proměnnou v_1 , ale relace **R** je volná

(221) every woman β_1 [VP [VP brought exactly one dog] but
 $[VP$ left [the R_3/dog brought by v_1] outside]]

- R je kontextově determinováno a neodpovídá žádnému syntaktickému konstituentu:

(222) $R_3 : [\lambda x.\lambda y.y \text{ je pes a } x \text{ přivedl } y \text{ na večírek}]$

- c-command od subjektu ale ne od anaforického antecedentu
- subjekt váže proměnnou v_1 , ale relace **R** je volná

(221) every woman β_1 [VP [VP brought exactly one dog] but
 $[VP$ left [the R_3/dog brought by v_1] outside]]

- R je kontextově determinováno a neodpovídá žádnému syntaktickému konstituentu:
- první zmínění činí (222) salientní

(222) $R_3 : [\lambda x.\lambda y.y$ je pes a x přivedl y na večírek]

- c-command od subjektu ale ne od anaforického antecedentu
- subjekt váže proměnnou v_1 , ale relace **R** je volná

(221) every woman β_1 [VP [VP brought exactly one dog] but
 $[VP$ left [the R_3/dog brought by v_1] outside]]

- R je kontextově determinováno a neodpovídá žádnému syntaktickému konstituentu:
- první zmínění činí (222) salientní
- problém **formal link**

(222) $R_3 : [\lambda x. \lambda y. y$ je pes a x přivedl y na večírek]

(223) Almost every boy wants his present girlfriend to keep the letters he wrote her, but no boy wants any ex-girlfriend to publish them.

- *them* – denotuje ‘the letters he wrote her’ → obsahuje dvě závislé proměnné

(224) a. [the $R_n v\$_{\{m\}} \$ v_j$], kde $g(R_m)$ je třímístná relace
b. [$\lambda x. \lambda y. \lambda z. z$ are letters x wrote to y]
c. v_m a v_j jsou vázány *no boy* a *any ex-girlfriend*

- dříve: *he* = referující zájmeno

- (225) Janet brought *a/exactly one dog* to the party. But *he* had to wait outside.
- a. [$\lambda x.x$ is a dog brought to the party by Janet]

- dříve: *he* = referující zájmeno
- (225) Janet brought *a/exactly one dog* to the party. But *he* had to wait outside.
- a. $[\lambda x. x \text{ is a dog brought to the party by Janet}]$
- jednomístná relace – taková e-typová zájmena = **konstatní e-typová zájmena**

- dříve: *he* = referující zájmeno

(225) Janet brought *a/exactly one dog* to the party. But *he* had to wait outside.

a. $[\lambda x. x \text{ is a dog brought to the party by Janet}]$

- jednomístná relace – taková e-typová zájmena = **konstatní e-typová zájmena**
- rozlišení referenční vs. konstatní e-typová zájmena za pomocí plurálu

(226) John owns some sheep, and Harry vaccinates them in the spring.

- *them* - pokud konstatní e-typové zájmeno: reprezentace na LF je [the R¹], pokud kontext přiřazuje R¹ vlastnost 'be a sheep owned by John'

(227) $\exists X [Sheep(X) \wedge Owns(John, X) \wedge Vaccinates(Harry, X)]$

(226) John owns some sheep, and Harry vaccinates them in the spring.

- *them* - pokud konstatní e-typové zájmeno: reprezentace na LF je [the R¹], pokud kontext přiřazuje R¹ vlastnost 'be a sheep owned by John'
- celá NP je pak interpretována jako 'the sheep John owns'

(227) $\exists X [Sheep(X) \wedge Owns(John, X) \wedge Vaccinates(Harry, X)]$

(226) John owns some sheep, and Harry vaccinates them in the spring.

- *them* - pokud konstatní e-typové zájmeno: reprezentace na LF je [the R¹], pokud kontext přiřazuje R¹ vlastnost 'be a sheep owned by John'
- celá NP je pak interpretována jako 'the sheep John owns'
- formy jako *a/one/only/some/few N ...he/she/it/they ...* musí být analyzována spíše jako konstantní e-typová zájmena než jako referenční zájmena

(227) $\exists X [Sheep(X) \wedge Owns(John, X) \wedge Vaccinates(Harry, X)]$

(226) John owns some sheep, and Harry vaccinates them in the spring.

- *them* - pokud konstatní e-typové zájmeno: reprezentace na LF je [the R¹], pokud kontext přiřazuje R¹ vlastnost 'be a sheep owned by John'
- celá NP je pak interpretována jako 'the sheep John owns'
- formy jako *a/one/only/some/few N ...he/she/it/they ...* musí být analyzována spíše jako konstantní e-typová zájmena než jako referenční zájmena
- vázaná proměnná by nevyjadřovala maximalitu (kontra intuitivní význam):

(227) $\exists X [Sheep(X) \wedge Owns(John, X) \wedge Vaccinates(Harry, X)]$

Neznámá a mylná identita

(228) (I think they gave my paper to Zelda Jones for review.) The reviewer praises Zelda to high heaves (and totally ignores my stuff.)

- pokud je reviewer skutečně Zelda Jones, tak *the reviewer* a *Zelda* koreferují

Neznámá a mylná identita

(228) (I think they gave my paper to Zelda Jones for review.) The reviewer praises Zelda to high heaves (and totally ignores my stuff.)

- pokud je reviewer skutečně Zelda Jones, tak *the reviewer* a *Zelda* koreferují
- (228) by měla odporovat principu C, ale je v pořádku

Neznámá a mylná identita

(228) (I think they gave my paper to Zelda Jones for review.) The reviewer praises Zelda to high heaves (and totally ignores my stuff.)

- pokud je reviewer skutečně Zelda Jones, tak *the reviewer* a *Zelda* koreferují
- (228) by měla odporovat principu C, ale je v pořádku
- pojmy *význam* a *reference*

(229) The murderer left a shoe behind.

- nevíme, kdo je vrah – množina možností: každá možnost má pouze jednoho vraha

(229) The murderer left a shoe behind.

- nevíme, kdo je vrah – množina možností: každá možnost má pouze jednoho vraha
- s každou osobou můžeme spojit informační stav, který reflektuje jeho znalosti (*doxastické alternativy*)

(229) The murderer left a shoe behind.

- nevíme, kdo je vrah – množina možností: každá možnost má pouze jednoho vraha
- s každou osobou můžeme spojit informační stav, který reflektuje jeho znalosti (*doxastické alternativy*)
- NP referuje s ohledem na informační stav jako celek pouze, pokud referuje ke stejněmu individuu v každé možnosti toho informačního stavu

(229) The murderer left a shoe behind.

- nevíme, kdo je vrah – množina možností: každá možnost má pouze jednoho vraha
- s každou osobou můžeme spojit informační stav, který reflektuje jeho znalosti (*doxastické alternativy*)
- NP referuje s ohledem na informační stav jako celek pouze, pokud referuje ke stejnemu individuu v každé možnosti toho informačního stavu
- př. jdetectivové označili ako oběť Sira Gandalfa, NP *oběť* referuje k Siru Gandalfovi v každé možnosti jejich informačního stavu a s ohledem na informační stav jako celek → *oběť* má konstatní referenci v tomto informačním stavu

- IS^C = kontextový informační stav
- (230) NP a NP' koreferuje ve smyslu koreferenčního pravidla iff
NP denotuje stejné individuum jako NP' ve všech
možnostech kontextového informačního stavu.

- IS^C = kontextový informační stav
- (230) NP a NP' koreferuje ve smyslu koreferenčního pravidla iff
NP denotuje stejné individuum jako NP' ve všech
možnostech kontextového informačního stavu.
- zpět k problému *The reviewer praises Zelda to high heavens.)*

- IS^C = kontextový informační stav
- (230) NP a NP' koreferuje ve smyslu koreferenčního pravidla iff
NP denotuje stejné individuum jako NP' ve všech
možnostech kontextového informačního stavu.
- zpět k problému *The reviewer praises Zelda to high heavens.*)
  - mluvčí nepoužil reflexivum, protože identita Zeldy Jones a
reviewera není dosud potvrzeným faktem, tj. kontextový
informační stav mezi ní a adresátem obsahuje možnosti, ve
kterých je reviewerem někdo jiný

- IS^C = kontextový informační stav
- (230) NP a NP' koreferuje ve smyslu koreferenčního pravidla iff
NP denotuje stejné individuum jako NP' ve všech
možnostech kontextového informačního stavu.
- zpět k problému *The reviewer praises Zelda to high heavens.*)
  - mluvčí nepoužil reflexivum, protože identita Zeldy Jones a
reviewera není dosud potvrzeným faktem, tj. kontextový
informační stav mezi ní a adresátem obsahuje možnosti, ve
kterých je reviewerem někdo jiný
  - intenzionalizace významu

Formalizace

- w – možné světy

$\llbracket \alpha \rrbracket^w, g = \text{denotace } \alpha \text{ vzhledem k přiřazení } g \text{ v možném světě } w$

- (231)
- a. $\llbracket \text{reviewer} \rrbracket^w, g = \lambda x. x \text{ is a reviewer in } w$
  - b. $\llbracket \text{know} \rrbracket^w, g = \lambda y \lambda x. x \text{ knows } y \text{ in } w$
  - c. $\llbracket \text{the reviewer} \rrbracket^w, g = \text{the unique individual } x \text{ such}$
 $\text{that } \llbracket \text{reviewer} \rrbracket^w, g (x) = 1, \text{ if there is one,}$
 $\text{undefined otherwise}$
  - d. $\llbracket \text{the reviewer knows the murderer} \rrbracket^w, g = 1 \text{ iff}$
 $\text{the unique reviewer in } w \text{ knows in } w \text{ the unique}$
 $\text{murderer in } w$

Formalizace

- w – možné světy

$\llbracket \alpha \rrbracket^w, g = \text{denotace } \alpha \text{ vzhledem k přiřazení } g \text{ v možném světě } w$

- (231)
- a. $\llbracket \text{reviewer} \rrbracket^w, g = \lambda x. x \text{ is a reviewer in } w$
  - b. $\llbracket \text{know} \rrbracket^w, g = \lambda y \lambda x. x \text{ knows } y \text{ in } w$
  - c. $\llbracket \text{the reviewer} \rrbracket^w, g = \text{the unique individual } x \text{ such}$
 $\text{that } \llbracket \text{reviewer} \rrbracket^w, g (x) = 1, \text{ if there is one,}$
 $\text{undefined otherwise}$
  - d. $\llbracket \text{the reviewer knows the murderer} \rrbracket^w, g = 1 \text{ iff}$
 $\text{the unique reviewer in } w \text{ knows in } w \text{ the unique}$
 $\text{murderer in } w$

- pro celou větu můžeme definovat *intenzi* vzhledem k informačnímu stavu

koreferenční pravidlo: α nemůže koreferovat s β ve větě S v kontextu C pokud nerozlišitelná interpretace v C může být vytvořena nahrazením α s vázanou proměnnou β

požadavek na lokální vázání: pro každé dvě NP α a β ve větě S v kontextu C , pokud α může vázat β (tj. pokud α c-komanduje β a β není vázána α c-komandující doménou), α musí vázat β , pokud to nemá za následek rozlišitelnou interpretaci v C

Popisné NP a indexování

- dosud předpoklad: plná NP, včetně e-typových zájmen, nenesou indexy – omezení jejich koreference pochází z koreferenčního pravidla a požadavku na lokální vázání

- (232) a. $\text{She}_n/\text{The reviewer}_n$ praises Zelda_m to high heavens.
b. She_n is her_m .

Popisné NP a indexování

- dosud předpoklad: plná NP, včetně e-typových zájmen, nenesou indexy – omezení jejich koreference pochází z koreferenčního pravidla a požadavku na lokální vázání
- předpokládejme, že obě NP jsou indexované (231-a)

- (232) a. $\text{She}_n / \text{The reviewer}_n$ praises Zelda_m to high heavens.
b. She_n is her_m .

Popisné NP a indexování

- dosud předpoklad: plná NP, včetně e-typových zájmen, nenesou indexy – omezení jejich koreference pochází z koreferenčního pravidla a požadavku na lokální vázání
- předpokládejme, že obě NP jsou indexované (231-a)

(232) a. $\text{She}_n/\text{The reviewer}_n$ praises Zelda_m to high heavens.
b. She_n is her_m .

- v (232-b) každé zájmeno odpovídá konstatnímu e-typovému zájmenu, tj. takové, jehož parafráze neobsahuje vázanou proměnnou

Popisné NP a indexování

- dosud předpoklad: plná NP, včetně e-typových zájmen, nenesou indexy – omezení jejich koreference pochází z koreferenčního pravidla a požadavku na lokální vázání
- předpokládejme, že obě NP jsou indexované (231-a)

- (232) a. $\text{She}_n/\text{The reviewer}_n$ praises Zelda_m to high heavens.
b. She_n is her_m .

- v (232-b) každé zájmeno odpovídá konstatnímu e-typovému zájmenu, tj. takové, jehož parafráze neobsahuje vázanou proměnnou
- jsou interpretovány jako funkce z možností/světů do individuí
→ **individuové koncepty**

Popisné NP a indexování

- dosud předpoklad: plná NP, včetně e-typových zájmen, nenesou indexy – omezení jejich koreference pochází z koreferenčního pravidla a požadavku na lokální vázání
- předpokládejme, že obě NP jsou indexované (231-a)

- (232) a. $\text{She}_n / \text{The reviewer}_n$ praises Zelda_m to high heavens.
b. She_n is her_m .

- v (232-b) každé zájmeno odpovídá konstatnímu e-typovému zájmenu, tj. takové, jehož parafráze neobsahuje vázanou proměnnou
- jsou interpretovány jako funkce z možností/světů do individuí
→ **individuové koncepty**
- v (232-b) se *she* stává $\text{the } R_i$ na LF, což je interpretováno stejně jako *the reviewer*, tj. unikátní reviewer (pokud je

- předpokládejme, že přiřazení g přiřadí zájmenu individuový koncept

- (233) a. pro všechny indexy n u zájmena, $g(n) \in E^W$
čteme: $g(n)$ je funkcí z možností/světů do individuí
b. $\llbracket pron_n \rrbracket^{w,g} = g(n)(w)$

- (234) Informační stav IS a přiřazení g se považují za kontext iff pro jakékoli indexy n, m , když $g(n)(w)$ for všechna $w \in IS$, pak $n = m$.

- předpokládejme, že přiřazení g přiřadí zájmenu individuový koncept

(233) a. pro všechny indexy n u zájmena, $g(n) \in E^W$
čteme: $g(n)$ je funkcí z možností/světů do individuí
b. $\llbracket pron_n \rrbracket^{w,g} = g(n)(w)$

- můžeme říct, že $pron_1$ a $pron_2$ korefereují vzhledem k možnosti w iff $g(pron_1)(w) = g(pron_2)(w)$

(234) Informační stav IS a přiřazení g se považují za kontext iff pro jakékoli indexy n,m , když $g(n)(w)$ for všechna $w \in IS$, pak $n = m$.

- předpokládejme, že přiřazení g přiřadí zájmenu individuový koncept

- (233) a. pro všechny indexy n u zájmena, $g(n) \in E^W$
čteme: $g(n)$ je funkcí z možností/světů do individuí
b. $\llbracket pron_n \rrbracket^{w,g} = g(n)(w)$

- můžeme říct, že $pron_1$ a $pron_2$ korefereují vzhledem k možnosti w iff $g(pron_1)(w) = g(pron_2)(w)$
- koindexování koresponduje s koreferencí s odkazem na IS (informační stav)

- (234) Informační stav IS a přiřazení g se považují za kontext iff pro jakékoli indexy n, m , když $g(n)(w)$ for všechna $w \in IS$, pak $n = m$.

- předpokládejme, že přiřazení g přiřadí zájmenu individuový koncept

- (233) a. pro všechny indexy n u zájmena, $g(n) \in E^W$
čteme: $g(n)$ je funkcí z možností/světů do individuí
b. $\llbracket pron_n \rrbracket^{w,g} = g(n)(w)$

- můžeme říct, že $pron_1$ a $pron_2$ korefereují vzhledem k možnosti w iff $g(pron_1)(w) = g(pron_2)(w)$
- koindexování koresponduje s koreferencí s odkazem na IS (informační stav)
- přiřazení zájmenům spíše individuové koncepty, než individua

- (234) Informační stav IS a přiřazení g se považují za kontext iff pro jakékoli indexy n, m , když $g(n)(w)$ for všechna $w \in IS$, pak $n = m$.

- předpokládejme, že přiřazení g přiřadí zájmenu individuový koncept

- (233) a. pro všechny indexy n u zájmena, $g(n) \in E^W$
čteme: $g(n)$ je funkcí z možností/světů do individuí
b. $\llbracket pron_n \rrbracket^{w,g} = g(n)(w)$

- můžeme říct, že $pron_1$ a $pron_2$ korefereují vzhledem k možnosti w iff $g(pron_1)(w) = g(pron_2)(w)$
- koindexování koresponduje s koreferencí s odkazem na IS (informační stav)
- přiřazení zájmenům spíše individuové koncepty, než individua

- (234) Informační stav IS a přiřazení g se považují za kontext iff pro jakékoli indexy n, m , když $g(n)(w)$ for všechna $w \in IS$, pak $n = m$.

Indexování plných NP

- (235) pro všechna jména a definitní NP, $\llbracket NP_n \rrbracket^{w,g} = g(n)(w)$
když $g(n)(w) = \llbracket NP \rrbracket^{w,g}$, jinak nedefinováno
- vzhledem k informačnímu stavu IS je NP_n definováno, pokud je definováno pro všechny možnosti $w \in IS$

(236) She₃/the reviewer₃ praises to Zelda₆ to high heavens.

(236) je možné v daném kontextu $\langle IS, g \rangle$, pouze pokud pro jakékoli $w \in IS$, (i) $g(3)(w)$ je unikátní reviewer ve w a $g(6)(w)$ je Zelda, a (ii) existuje nejméně jedna možnost $w' \in IS$ taková, že $g(3)(w') \neq g(6)(w')$

Indexování plných NP

(235) pro všechna jména a definitní NP, $\llbracket NP_n \rrbracket^{w,g} = g(n)(w)$
když $g(n)(w) = \llbracket NP \rrbracket^{w,g}$, jinak nedefinováno

- vzhledem k informačnímu stavu IS je NP_n definováno, pokud je definováno pro všechny možnosti $w \in IS$
- indexované NP denotují přesně to, co zájmena se stejným indexem, a to individuové koncepty (navíc to předpokládá, že jeho lexikální obsah denotuje stejný individuový koncept)

(236) She₃/the reviewer₃ praises to Zelda₆ to high heavens.

(236) je možné v daném kontextu $\langle IS, g \rangle$, pouze pokud pro jakékoli $w \in IS$, (i) $g(3)(w)$ je unikátní reviewer ve w a $g(6)(w)$ je Zelda, a (ii) existuje nejméně jedna možnost $w' \in IS$ taková, že $g(3)(w') \neq g(6)(w')$

Shrnutí

- určitá zájmena musí být interpretována jako něco podoného plným definitním NP

Shrnutí

- určitá zájmena musí být interpretována jako něco podoného plným definitním NP
- důvod:

Shrnutí

- určitá zájmena musí být interpretována jako něco podoného plným definitním NP
- důvod:
  - a) zájmena se mohou anaforicky vztahovat ke kvantifikovaným NP;

Shrnutí

- určitá zájmena musí být interpretována jako něco podoného plným definitním NP
- důvod:
  - a) zájmena se mohou anaforicky vztahovat ke kvantifikovaným NP;
  - b) zájmena mohou být závislá na komnadujícím kvantifikovaným NP bez toho, aniž by byla vázaná;

Shrnutí

- určitá zájmena musí být interpretována jako něco podoného plným definitním NP
- důvod:
  - a) zájmena se mohou anaforicky vztahovat ke kvantifikovaným NP;
  - b) zájmena mohou být závislá na komnadujícím kvantifikovaným NP bez toho, aniž by byla vázaná;
  - c) zájmena mohou vykazovat intenzionální chování v kontextu mylné nebo neznámé identity

Rozšíření: neočekávaná sloppy identita

- (237) Vázané čtení ve fokusových konstrukčích a sloppy identita ve VP elipsech jsou možné, pouze když antecedent c-komanduje zájmeno.
- (238) a. *Los Angeles* is adored by *its* residents, and *New York* is, too.
(...adored by NY's residents → strict/sloppy reading)
- b. The people who were born in *Los Angeles* adore *its* beaches, but the people who were born in *New York* do not.
(...adore LA's beaches → strict/?*sloppy reading)

- (239) a. The police officer who arrested John insulted him,
and the one who arrested Bill did, too.
(...insulted Bill → strict/sloppy)
- b. *The policeman who arrested *every murderer* insulted
him.
-
- v (239-a) *Bill* ne-c-komanduje *him* a NP ani nemůže v této pozici mít skopu přes matrix klauzi, jak to ukazuje nemožnost čtení vázané proměnné pro *him* v (239-b)

References

- Büring, Daniel. 2005. *Binding Theory*. Cambridge University Press.
- Chomsky, Noam. 1981. “Lectures on Binding and Government.” *Dordrecht: Foris*.
- Dočekal, Mojmír. 2005. *Vázané Proměnné v češtině*. Masarykova Univ., Filozofická Fak.
- Dotlačil, Jakub. 2017. “Teorie vázání.” In *Nový Encyklopedický Slovník češtiny Online*, edited by Petr Karlík, Marek Nekula, and Jana Pleskalová.
- Emonds, Joseph, Mark Newson, and Ludmila Veselovská. 2017. “Teorie Řízení a vázání.” In *Nový Encyklopedický Slovník češtiny Online*, edited by Petr Karlík, Marek Nekula, and Jana Pleskalová.
- Portner, Paul H. 2005. *What Is Meaning: Fundamentals of Formal Semantics (Fundamentals in Linguistics)*. Oxford: Blackwell.